การขึ้นรูปไส้กรองน้ำจากเซรามิกเชิงประกอบถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์

นายธนากร เทพามาตย์

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of พยรษิพทธ์ที่เป็นส่วนหนึ่งพองอลศึกษาตกษะหลักสุตรปุริณฑบกิทยารณฑิตรณะมีบัณฑิตอsitory (CUIR)

are the thesis authors' files รับbmitted through the บกเงี้ยรเป็ง Graduate School.

คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยา์ลัย

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FABRICATION OF WATER FILTERING AID FROM ACTIVATED RICE HUSK CHARCOAL/ZEOLITE/ZINC OXIDE COMPOSITE CERAMICS

Mr. Thanakorn Tepamat

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Materials Science Department of Materials Science Faculty of Science Chulalongkorn University Academic Year 2016 Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การขึ้นรูปไส้กรองน้ำจากเซรามิกเชิงประกอบถ่าน
	แกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์
โดย	นายธนากร เทพามาตย์
สาขาวิชา	วัสดุศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนากร วาสนาเพียรพงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.จรัสพร มงคลขจิต

คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต

_____คณบดีคณะวิทยาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.พลกฤษณ์ แสงวณิช)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประณัฐ โพธิยะราช)

....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนากร วาสนาเพียรพงศ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ดร.จรัสพร มงคลขจิต)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรนภา สุจริตวรกุล)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานต์ เสรีวัลย์สถิตย์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(ดร.ศิริพร ลาภเกียรติถาวร)

ธนากร เทพามาตย์ : การขึ้นรูปไส้กรองน้ำจากเซรามิกเชิงประกอบถ่านแกลบกัมมันต์/ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ (FABRICATION OF WATER FILTERING AID FROM ACTIVATED RICE HUSK CHARCOAL/ZEOLITE/ZINC OXIDE COMPOSITE CERAMICS) อ.ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร.ธนากร วาสนาเพียรพงศ์, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: ดร.จรัส พร มงคลขจิต, 125 หน้า.

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นเตรียมไส้กรองน้ำดื่มจากเซรามิกเชิงประกอบถ่านกัมมันต์และถ่าน แกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ โดยใช้วิธีการเทหล่อแบบ ในส่วนการทดลองแรกจะเตรียมไส้ กรองน้ำดื่มจากถ่านกัมมันต์ กับ ซีโอไลต์โซเดียม เอ ใช้ผงทางการค้า ซึ่งมีสูตรการเตรียมน้ำสลิปคือ ถ่านกัมมันต์ 17.37 เปอร์เซ็นต์ ซีโอไลต์โซเดียม เอ 17.37 เปอร์เซ็นต์ ซิงก์ออกไซด์อนุภาคระดับนาโน เมตร 0.35 เปอร์เซ็นต์ ฟินอลิกเรซิน (ให้ความแข็งแรงหลังเผา) 8.77 เปอร์เซ็นต์ คาร์บอกซิเมทิล เซลลูโลส (ตัวเชื่อมประสาน) 0.55 เปอร์เซ็นต์ และน้ำ 55.59 เปอร์เซ็นต์ นำส่วนผสมบดในบดหม้อ เหวี่ยงความเร็วสูง 450 รอบต่อนาทีที่เวลา 15 30 45 และ 60 นาที ตามลำดับ จากนั้นนำน้ำสลิ ปเทลงในแบบพิมพ์ปูนปลาสเตอร์ โดยใช้เวลาในการหล่อแบบ 3 ชั่วโมงจึงเทน้ำสลิปส่วนเกินออก (หล่อแบบกลวง) ปล่อยไว้ให้เซ็ตตัวเป็นเวลา 24 ชั่วโมงแล้วจึงแกะแบบ อบชิ้นงานที่ 45 องศา เซลเซียส 24 ชั่วโมงแล้วนำไปเผาที่อุณหภูมิ 600 650 700 และ 750 องศาเซลเซียส ตามลำดับเป็น เวลา 1 ชั่วโมงในบรรยากาศรีดักชั้น พบว่าชิ้นงานเผาที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียสบดผสมที่เวลา 15 30 45 และ 60 นาที ให้ค่าความแข็งแรงทางกลดีกว่าการเผาที่อุณหภูมิอื่นๆ คือ 2.59 2.99 3.48 และ 3.47 ตามลำดับซึ่งชิ้นงานบดผสมนาน 30 นาทีเผาที่ 700 องศาเซลเซียส มีอัตราการไหลของน้ำ กรอง 0.14 ลิตรต่อนาที ลดความกระด้างในน้ำได้ประมาณ 31.78 เปอร์เซ็นต์ ดูดซับคลอรีนอิสระใน ้น้ำและกรองเชื้อแบคทีเรียได้ 100 เปอร์เซ็นต์ สำหรับการทดลองที่สองนั้นจะทำการเตรียมไส้กรองน้ำ ้ดื่มเซรามิกเชิงประกอบจากถ่านแกลบกัมมันต์และ ซีโอไลต์โซเดียม เอ จากถ่านแกลบ ซึ่งมีสูตรการ เตรียมน้ำสลิปคือ วัสดุเชิงประกอบคาร์บอนและซีโอไลต์โซเดียม เอ 37.86 เปอร์เซ็นต์ ซิงก์ออกไซด์ อนุภาคระดับนาโนเมตร 0.38 เปอร์เซ็นต์ ฟินอลิกเรซิน (ให้ความแข็งแรงหลังเผา) 9.56 เปอร์เซ็นต์ คาร์บอกซิเมทิลเซลลูโลส (ตัวเชื่อมประสาน) 0.72 เปอร์เซ็นต์ และน้ำ 51.48 เปอร์เซ็นต์ บดผสมเป็น เวลา 30 นาที หล่อแบบ 3 ชั่วโมง อบให้แห้งสนิทเผาที่อุณหภูมิเดียวกับการทดลองแรกพบว่าที่ อุณหภูมิการเผา 650 องศาเซลเซียสให้ค่าความแข็งแรงทางกลสูงสุดคือ 4.13 เมกะพาสคัล มีอัตรา การไหลของน้ำกรอง 0.16 ลิตรต่อนาทีและดูดซับคลอรีนอิสระในน้ำได้ 100 เปอร์เซ็นต์

ภาควิชา	วัสดุศาสตร์	ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา	วัสดุศาสตร์	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก
ปีการศึกษา	2559	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม

5672815023 : MAJOR MATERIALS SCIENCE

KEYWORDS: COMPOSITE CERAMICS / WATER FILTER / ACTIVATED CHARCOAL / ZEOLITE SODIUM A

> THANAKORN TEPAMAT: FABRICATION OF WATER FILTERING AID FROM ACTIVATED RICE HUSK CHARCOAL/ZEOLITE/ZINC OXIDE COMPOSITE CERAMICS. ADVISOR: ASST. PROF. THANAKORN WASANAPIARNPONG, D.Eng., CO-ADVISOR: CHARUSPORN MONGKOLKACHIT, Ph.D., 125 pp.

This research focus on fabrication of water filtering aid from activated carbon and activated rice husk charcoal/zeolite/zinc oxide composite ceramics by slip casting method. In the first part of experiment, the slip was prepared from the mixture of 17.37% of zeolite NaA, 17.37% of activated carbon, 0.35% of ZnO nanoparticles, 8.77% of phenolic resin, 0.55% carboxymethyl cellulose and 55.59% of water. The slip was mixed in a rapid ball mill (450 rpm) for 15, 30, 45 and 60 minutes and was then poured into plaster molds for 3 hours in order to maintain hollow casting. The green body was dried and fired at several firing temperature of 600, 650, 700 and 750 °C for 1 hour in reduction atmosphere. Samples fired at 700 °C with different milling time (15, 30, 45 and 60 minutes) show good mechanical strength which are 2.59 2.99 3.48 and 3.47 MPa, respectively. Sample fired at 700 °C with milling time 30 minutes has efficiency of water filtration 0.14 L/min, water softening 31.78 %, adsorb free chlorine and antibacterial 100%. In the second part of experiment, The slip was prepared from the mixture of 37.86% of zeolite NaA and carbon composite, 0.38% of ZnO nanoparticles, 9.56% of phenolic resin, 0.72% of carboxymethyl cellulose and 51.48% of water. The slip casting process is the same as in the first part of experiment. It was found that desirable mechanical strength is 4.13 MPa which can be obtained from the sample fired at 650 °C and milling time of 30 minutes (Water filtration 0.16 L/min, Adsorb free chlorine 100%).

Department:	Materials Science	Student's Signature
Field of Study:	Materials Science	Advisor's Signature
Academic Year:	2016	Co-Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ลุล่วงไปด้วยดี ต้องขอขอบพระคุณ ความช่วยเหลือ และสนับสนุนจากหลายภาคส่วนดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนากร วาสนาเพียรพงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หลัก ที่ให้ความรู้ ความเมตตา อบรมสั่งสอน ทั้งทางด้านงานวิจัยและการดำเนินชีวิต ตลอดจน มอบโอกาสและประสบการณ์ที่ดี

ดร.จรัสพร มงคลขจิต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ให้ความรู้ ความ เมตตา ให้คำปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหา ให้ความช่วยเหลือในงานวิจัยนี้

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ให้ความรู้ คำแนะนำต่างๆ เพื่อ ปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์นี้ให้มีความสมบรูณ์มากยิ่งขึ้น

อาจารย์ภาควิชาวัสดุศาสตร์ทุกท่าน ที่ให้ความรู้ ความเมตตา ตลอดจน เจ้าหน้าที่และบุคลากรของภาควิชาวัสดุศาสตร์ ที่ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในทุกๆ ด้าน ทำให้มีความทรงจำที่ดีที่ได้จากบ้านสีเทาแห่งนี้

หน่วยปฏิบัติการวิจัยเซรามิกขั้นสูง ภาควิชาวัสดุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำหรับเครื่องมือ อุปกรณ์และสถานที่ในการทำวิจัย

ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ ที่ให้การสนับสนุนทุนการศึกษา และค่า ดำเนินงานวิจัย

ทุน 100 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้การสนับสนุนทุนการศึกษา และค่า ดำเนินงานวิจัย

ครอบครัวของผู้วิจัย ที่ให้การสนับสนุน เป็นกำลังใจ และ เพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ภาควิชาวัสดุศาสตร์ที่ความช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	٩
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ຈ
าิตติกรรมประกาศ	ຊ
สารบัญ	സ
สารบัญตาราง	ມີ
สารบัญรูป	ฑ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 เครื่องกรองน้ำดื่ม	
2.2 น้ำประปา	6
2.3 น้ำกระด้าง	7
2.4 เรซินแลกเปลี่ยนไอออน (Ion exchange resin)	
2.5 ถ่านกัมมันต์ (activated carbon)	
2.6 ซีโอไลต์ (Zeolite)	
2.7 ซิงก์ออกไซด์ (Zinc oxide)	15
2.8 แกลบและถ่านแกลบ	16
2.9 ตัวเชื่อมประสาน	17
2.10 การขึ้นรูปผลิตภัณฑ์เซรามิก	

N	เน้า
2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	26
3.1 สารเคมีวัตถุดิบและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง	27
3.1.1 สารเคมีและวัตถุดิบ	27
3.1.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง	27
3.2 ขั้นตอนการวิจัย	28
 3.2.1 การขึ้นรูปไส้กรองน้ำจากเซรามิกเชิงประกอบถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ (ใช้ผงทางการค้า) 	28
3.2.2 การขึ้นรูปไส้กรองน้ำจากเซรามิกเชิงประกอบถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ ออกไซด์31	
3.2.3 การวิเคราะห์ปริมาณคาร์บอน	32
3.2.4 วิเคราะห์ปริมาณธาตุด้วย X-ray fluorescence	32
3.2.5 การสังเคราะห์ซีโอไลต์โซเดียม เอ	32
3.2.6 วิเคราะห์องค์ประกอบทางเฟสด้วยเครื่อง X-ray Diffractometer	33
3.2.7 วิเคราะห์โครงสร้างจุลภาคด้วยเครื่อง Scanning Electron Microscope (SEM)	34
3.2.8 ทดสอบความต้านทานต่อแรงดัดโค้ง (3-Point-Bending)	36
3.2.9 การดูดซึมน้ำ (Water absorption)	37
3.2.10 ความหนาแน่นรวม (Bulk density)	37
3.2.11 ความพรุนตัวปรากฎ (Apparent porosity)	37
3.2.12 วิเคราะห์ปริมาณแคลเซียมไอออนด้วย ICP-OES (Inductive Coupled Plasma Optical Emission Spectroscopy)	38
3.2.13 วิเคราะห์ปริมาณคลอรีนอิสระในน้ำด้วยเครื่อง HANNA (Free Chlorine Meter) (Model: HI-701)	39
3.2.14 การเตรียมน้ำเพื่อใช้ทดสอบกับไส้กรอง (ตะกอนขุ่นและความกระด้าง)	41

·	หน้า
3.2.15 การเตรียมน้ำเพื่อใช้ทดสอบกับไส้กรอง (เชื้ออีโคไล)	42
3.3 แผนผังการทดลอง	44
3.3.1 การทดลองในส่วนแรกการขึ้นรูปไส้กรองน้ำจากเซรามิกเชิงประกอบถ่านกัมมันต์ และซีโอไลต์ เอ (ใช้ผงทางการค้า)	44
3.3.2 การทดลองในส่วนที่สองการขึ้นรูปไส้กรองน้ำจากเซรามิกเชิงประกอบถ่าน แกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์	45
บทที่ 4 ผลการทดลองและวิเคราะห์ผล	47
4.1 ผลการทดลองในส่วนแรกศึกษาการเตรียมวัสดุเซรามิกเชิงประกอบถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์ โดยใช้ผงถ่านกัมมันต์และซีโอไลต์ทางการค้าเป็นวัตถุดิบ	47
4.1.1 การขึ้นรูปไส้กรอง	47
4.1.2 ความแข็งแรงเชิงกลของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์	50
4.1.3 การดูดซึมน้ำของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์	52
 4.1.4 ความพรุนตัวของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์ หลังการเผาในบรรยากาศรีดักชัน 	53
4.1.5 น้ำหนักที่หายไปของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์ หลังการเผาในบรรยากาศรีดักชัน	54
4.1.6 การหดตัวหลังเผาของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ หลังการเผาในบรรยากาศรีดักชัน	55
4.1.7 ความหนาแน่นรวมชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์ หลังการเผาในบรรยากาศรีดักชัน	56
4.1.8 องค์ประกอบทางเฟสของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ จากการบดผสม 15-60 นาที เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ใน บรรยากาศรีดักชัน	57

	 4.1.9 พื้นที่ผิวจำเพาะและขนาดรูพรุนของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของ ถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ จากการบดผสม 15-60 นาที เผาที่ 700 องศา เซลเซียส ในบรรยากาศรีดักชัน เป็นเวลา 1 ชั่วโมง 	58
	 4.1.10 ประสิทธิภาพการกรองน้ำของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ จากการบดผสม 15-60 นาที เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ใน บรรยากาศรีดักชัน เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ภายในเวลา 5 นาที 	60
	4.1.11 ประสิทธิภาพการกรองเชื้อแบคทีเรีย (<i>Escherichia coli</i>) ของไส้กรองเซรามิกเชิง ประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์	62
	 4.1.12 ประสิทธิภาพการลดความกระด้างในน้ำของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบถ่านกัม มันต์/ซิโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ภายในเวลา 5 นาที 	64
	 4.1.13 ประสิทธิภาพการดูดซับคลอรีนอิสระในน้ำของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบ ถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ภายในเวลา 5 นาที 	64
	4.1.14 การกรองตะกอนขุ่นของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์ จากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ภายใน	65
4.2	ผลการทดลองในส่วนที่สองศึกษาการเตรียมวัสดุเซรามิกเชิงประกอบถ่านแกลบกัมมันต์/ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ โดยใช้ถ่านแกลบกัมมันต์และ ซีโอไลต์เป็นวัตถดิบ	65
	4.2.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของถ่านแกลบ	65
	 4.2.2 องค์ประกอบทางเฟสของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน ที่ สังเคราะห์จากถ่านแกลบ 	66
	4.2.3 โครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน	72
	4.2.4 การขึ้นรูปใส้กรอง	77
	 4.2.5 ความแข็งแรงเชิงกลของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัม มันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที 	80
	 4.2.6 องค์ประกอบทางเฟสของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัม มันต์/ซิโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที 	82

หน้า

หน้า
4.2.7 การดูดซึมน้ำของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที
4.2.8 ความพรุนตัวของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที
4.2.9 น้ำหนักที่หายไปหลังการเผาของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่าน แกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที85
4.2.10 การหดตัวหลังเผาของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที
4.2.11 ความหนาแน่นรวมของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัม มันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที
4.2.12 ประสิทธิภาพการกรองน้ำของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัม มันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาทีเผาที่อุณหภูมิ
650 องศาเซลเซียส ภายในเวลา 5 นาที88
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
5.1 สรุปผลการวิจัย
5.2 ข้อเสนอแนะ
CHULALONGKORN UNIVERSITY รายการอ้างอิง
ภาคผนวก
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

สารบัญตาราง

หน้า
ตารางที่ 2.1 ตารางแสดงเกณฑ์ความกระด้างของน้ำ7
ตารางที่ 2.2 สมบัติของเรซินแลกเปลี่ยนไอออนแบบกรดแก่ของ DOWEX™ IR 100 H/Na
ตารางที่ 2.3 สมบัติ Cation Exchange Capacity (CEC) ของซีโอไลต์14
ตารางที่ 2.4 การขึ้นรูปผลิตภัณฑ์เซรามิกด้วยวิธีต่างๆ
ตารางที่ 2.5 ความพรุนตัวเฉลี่ยของไส้กรองที่เตรียมจากน้ำสลิปโดยใช้ผงอะลูมินา 40-60
เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักและเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1375-1400 องศาเซลเซียส
ตารางที่ 2.6 การเตรียมน้ำสลิปสำหรับการขึ้นรูปไส้กรองถ่านแกลบกัมมันต์
ตารางที่ 2.7 ความแข็งแรงเชิงกลของชิ้นงานตัวอย่างแท่งสี่เหลี่ยม
ตารางที่ 2.8 พื้นที่ผิวจำเพาะของชิ้นงานตัวอย่างแท่งสี่เหลี่ยม
ตารางที่ 4.1 ผลของการปรับเปลี่ยนปริมาณคาร์บอกซิเมทิลเซลลูโลสในการเตรียม น้ำสลิปเพื่อการหล่อแบบไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ ออกไซด์ โดยใช้เวลาในการบด 15 นาที การหล่อแบบเป็นเวลา 2 ชั่วโมง
น้ำสลิปเพื่อการหล่อแบบไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ ออกไซด์ โดยใช้เวลาในการบด 15 นาที การหล่อแบบเป็นเวลา 3 ชั่วโมง
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยขนาดอนุภาคของวัตถุดิบ และน้ำสลิปบดผสมที่เวลา 15-60 นาที
ตารางที่ 4.4 พื้นที่ผิวจำเพาะของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์ เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศรีดักชัน เป็นเวลา 1 ชั่วโมง
ตารางที่ 4.5 ขนาดรูพรุนของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์ เผาที่ 600-750 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศรีดักชัน เป็นเวลา 1 ชั่วโมง 60
ตารางที่ 4.6 ประสิทธิภาพการกรองน้ำของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศรีดักชัน เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ภายในเวลา 5 นาที

ตารางที่ 4.7 ประสิทธิภาพการกรองเชื้อแบคทีเรียของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของ
ถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ภายในเวลา 5 นาที63
ตารางที่ 4.8 ประสิทธิภาพการลดความกระด้างในน้ำของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของ
ถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ภายในเวลา 5 นาที
ตารางที่ 4.9 ประสิทธิภาพการดูดซับคลอรีนอิสระในน้ำของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของ
ถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ภายในเวลา 5 นาที
ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของถ่านแกลบ
ตารางที่ 4.11 การเตรียมน้ำสลิปโดยปรับเปลี่ยนคาร์บอกซิเมทิลเซลลูโลส และน้ำสำหรับการขึ้น
รูปไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์
ใช้เวลาบดผสม 30 นาที เวลาในการหล่อแบบ 3 ชั่วโมง
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยขนาดอนุภาคของวัตถุดิบ และ น้ำสลิปบดผสมที่เวลา 15-60 นาที
ตารางที่ 4.13 ประสิทธิภาพการกรองน้ำของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/
ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University

สารบัญรูป

v	าน้ำ
รูปที่ 2.1 เครื่องกรองน้ำดื่มทั่วไป	5
รูปที่ 2.2 การกระตุ้นทางเคมี (Chemical activation)	. 12
รูปที่ 2.3 การกระตุ้นทางกายภาพ (Physical activation)	. 12
รูปที่ 2.4 โครงสร้างของซีโอไลต์	. 13
รูปที่ 2.5 กลไกการต้านแบคทีเรียของนาโนซิงก์ออกไซด์	. 15
รูปที่ 2.6 แกลบดิบ	. 16
รูปที่ 2.7 ถ่านแกลบ	. 16
รูปที่ 2.8 ขนาดรูพรุนเฉลี่ยของไส้กรองที่เตรียมจากน้ำสลิปโดยใช้ผงอะลูมินา 40-60 เปอร์เซ็นต์ โดยน้ำหนักและเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1375-1400 องศาเซลเซียส	. 19
รูปที่ 2.9 โครงสร้างจุลภาคของซีโอไลต์โซเดียม เอ ที่สังเคราะห์จากดินขาว ที่อุณหภูมิ 70 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 2 ชั่วโมง a) กำลังขยายต่ำ b) กำลังขยายสูง	. 20
รูปที่ 2.10 ความสามารถลดความกระด้างในน้ำของซีโอไลต์โซเดียม เอ ที่สังเคราะห์จากดินขาว โดยการแลกเปลี่ยนแคลเซียมไอออน	. 21
รูปที่ 2.11 ค่าพื้นที่ผิวจำเพาะของไส้กรองถ่านแกลบกัมมันต์จากการบดผสม 5-60 นาที เผาที่ 700-900 องศาเซลเซียสในบรรยากาศรีดักชัน	. 22
รูปที่ 2.12 การเตรียมถ่านแกลบ	. 23
รูปที่ 2.13 การสังเคราะห์ซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอนจากถ่านแกลบ	. 23
รูปที่ 2.14 การก่อกัมมันต์และทดสอบความแข็งแรงเชิงกล	. 23
รูปที่ 2.15 โครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์และถ่านแกลบกัมมันต์ (A) ก่อนเผา (B) เผาที่ 300 องศาเซลเซียส (C) เผาที่ 400 องศาเซลเซียส (D) เผาที่ 500 องศา เซลเซียส (E) เผาที่ 600 องศาเซลเซียสและ (F) เผาที่ 700 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ในบรรยากาศไนโตรเจน	. 24
รูปที่ 3.1 ไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบ	. 26

รูปที่ 3.3 โครงสร้างจุลภาคของซีโอโลต์โซเดียม เอ ใช้ผงทางการค้า	รูปที่ 3.2 โครงสร้างจุลภาคของถ่านกัมมันต์ใช้ผงทางการค้า	28
รูปที่ 3.4 โครงสร้างจุลภาคของพินอลิกเรซิน	รูปที่ 3.3 โครงสร้างจุลภาคของซีโอไลต์โซเดียม เอ ใช้ผงทางการค้า	29
รูปที่ 3.5 หม้อบดปอร์ซเลน	รูปที่ 3.4 โครงสร้างจุลภาคของฟินอลิกเรซิน	29
รูปที่ 3.6 เครื่องบด High speed ball mill (450 rpm)	รูปที่ 3.5 หม้อบดปอร์ซเลน	29
รูปที่ 3.7 ตะแกรงร่อน	รูปที่ 3.6 เครื่องบด High speed ball mill (450 rpm)	30
รูปที่ 3.8 แม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์ที่ยังไม่ได้ประกบ	รูปที่ 3.7 ตะแกรงร่อน	30
รูปที่ 3.9 เตาเผาแกลบ	รูปที่ 3.8 แม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์ที่ยังไม่ได้ประกบ	31
รูปที่ 3.10 X-ray Diffractometer	รูปที่ 3.9 เตาเผาแกลบ	31
รูปที่ 3.11 Scanning Electron Microscope	รูปที่ 3.10 X-ray Diffractometer	34
รูปที่ 3.12 การทดสอบ 3-Point-Bending	รูปที่ 3.11 Scanning Electron Microscope	35
รูปที่ 3.13 ICP-OES	รูปที่ 3.12 การทดสอบ 3-Point-Bending	36
รูปที่ 3.14 เครื่องกรองน้ำที่มีไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบต่อเข้ากับถังน้ำทดสอบ	รูปที่ 3.13 ICP-OES	39
รูปที่ 3.15 เครื่องวัดคลอรีนอิสระ HANNA (Model:HI-701)	รูปที่ 3.14 เครื่องกรองน้ำที่มีใส้กรองเซรามิกเชิงประกอบต่อเข้ากับถังน้ำทดสอบ	40
รูปที่ 3.16 ถังน้ำที่เตรียมเพื่อใช้ทดสอบกับเครื่องกรองน้ำ	รูปที่ 3.15 เครื่องวัดคลอรีนอิสระ HANNA (Model:HI-701)	40
รูปที่ 3.17 ขวดเชื้ออีโคไล CHULALONGKORN UNIVERSITY 42 รูปที่ 3.18 ผสมเชื้อในถังน้ำ R.O. 30 ลิตร	รูปที่ 3.16 ถังน้ำที่เตรียมเพื่อใช้ทดสอบกับเครื่องกรองน้ำ	41
รูปที่ 3.18 ผสมเชื้อในถังน้ำ R.O. 30 ลิตร	รูปที่ 3.17 ขวดเชื้ออีโคไล	42
รูปที่ 3.19 การเก็บเชื้ออีโคไลก่อนและหลังการกรอง	รูปที่ 3.18 ผสมเชื้อในถังน้ำ R.O. 30 ลิตร	42
รูปที่ 3.20 ขวดเก็บเชื้ออีโคไลก่อนและหลังการกรองน้ำ (รูปซ้ายมือคือน้ำเชื้อก่อนการกรองน้ำ และรูปขวาคือ น้ำหลังการกรองน้ำ)	รูปที่ 3.19 การเก็บเชื้ออีโคไลก่อนและหลังการกรอง	43
รูปที่ 3.21 แผนผังการทดลองส่วนแรก	รูปที่ 3.20 ขวดเก็บเชื้ออีโคไลก่อนและหลังการกรองน้ำ (รูปซ้ายมือคือน้ำเชื้อก่อนการกรองน้ำ และรูปขวาคือ น้ำหลังการกรองน้ำ)	43
รูปที่ 3.22 แผนผังการทดลองส่วนที่สองการเตรียมวัสดุเชิงประกอบคาร์บอนและ ๗๊ลไลต์โซเดียนเอ	รูปที่ 3.21 แผนผังการทดลองส่วนแรก	44
	รูปที่ 3.22 แผนผังการทดลองส่วนที่สองการเตรียมวัสดุเชิงประกอบคาร์บอนและ ซีโอไลต์โซเดียม เอ	45
รูปที่ 3.23 แผนผังการทดลองส่วนที่สองการขึ้นรูปไส้กรอง	รูปที่ 3.23 แผนผังการทดลองส่วนที่สองการขึ้นรูปไส้กรอง	46

รูปที่ 4.1 ความแข็งแรงเชิงกลของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์	. 51
รูปที่ 4.2 โครงสร้างจุลภาคของพื้นผิวรอยหักของชิ้นงานตัวอย่างที่เตรียมจากการบดผสม ก) 15 นาที ข) 30 นาที ค) 45 นาที และ ง) 60 นาที เผาที่ 700 องศาเซลเซียส 1 ชั่วโมง	. 52
รูปที่ 4.3 การดูดซึมน้ำของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์หลังการเผาในบรรยากาศรีดักชัน	. 53
รูปที่ 4.4 ความพรุนตัวของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ หลังการเผาในบรรยากาศรีดักชัน	. 54
รูปที่ 4.5 น้ำหนักที่หายไปของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์ หลังการเผาในบรรยากาศรีดักชัน	. 55
รูปที่ 4.6 การหดตัวของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์ หลังการเผาในบรรยากาศรีดักชัน	. 56
รูปที่ 4.7 ความหนาแน่นรวมของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์ หลังการเผาในบรรยากาศรีดักชัน	. 57
รูปที่ 4.8 องค์ประกอบทางเฟสของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซึโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์ จากการบดผสม 15-60 นาที เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศ รีดักชัน	. 58
รูปที่ 4.9 ไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่ติดจุกทองเหลือง หรือสเตนเลส	.61
รูปที่ 4.10 ไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ แตกเสียหาย หลังจากการกรองน้ำ	. 62
รูปที่ 4.11 การกรองตะกอนขุ่นของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ ออกไซด์ จากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ในเวลา 5 นาที	. 65
รูปที่ 4.12 องค์ประกอบทางเฟสของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 85 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง	. 67

รูปที่ 4.13 องค์ประกอบทางเฟสของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 85 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง บ่มก่อนสังเคราะห์ 12 ชั่วโมง	67
รูปที่ 4.14 องค์ประกอบทางเฟสของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง	69
รูปที่ 4.15 องค์ประกอบทางเฟสของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง บ่มก่อนสังเคราะห์ 12 ชั่วโมง	69
รูปที่ 4.16 องค์ประกอบทางเฟสของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 95 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง	70
รูปที่ 4.17 องค์ประกอบทางเฟสของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 95 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง บ่มก่อนสังเคราะห์ 12 ชั่วโมง	70
รูปที่ 4.18 องค์ประกอบทางเฟสของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง	71
รูปที่ 4.19 องค์ประกอบทางเฟสของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง บ่มก่อนสังเคราะห์ 12 ชั่วโมง	71
รูปที่ 4.20 โครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่ อุณหภูมิ 85 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง	72
รูปที่ 4.21 โครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่ อุณหภูมิ 85 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง บ่มก่อนสังเคราะห์ 12 ชั่วโมง	73
รูปที่ 4.22 โครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่ อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง	73
รูปที่ 4.23 โครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่ อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง บ่มก่อนสังเคราะห์ 12 ชั่วโมง	74

	'5
รูปที่ 4.25 โครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่ อุณหภูมิ 95 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง บ่มก่อนสังเคราะห์ 12 ชั่วโมง	'5
รูปที่ 4.26 โครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่ อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง7	'6
รูปที่ 4.27 โครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่ อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง บ่มก่อนสังเคราะห์ 12 ชั่วโมง	7
รูปที่ 4.28 ชิ้นงานตัวอย่างก่อนเผา ของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ใช้เวลาบดผสม 15 นาที เวลาในการหล่อแบบ 3 ชั่วโมง	'9
รูปที่ 4.29 ความแข็งแรงเชิงกลของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่อุณหภูมิ 600-750 องศาเซลเซียส	81
รูปที่ 4.30 โครงสร้างจุลภาคของพื้นผิวรอยหักของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่าน แกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่อุณหภูมิ 600-750 องศาเซลเซียส	81
รูปที่ 4.31 องค์ประกอบทางเฟสของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่อุณหภูมิ 650-750 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศรีดักชั่นเป็นเวลา 1 ชั่วโมง	33
รูปที่ 4.32 การดูดซึมน้ำของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่อุณหภูมิ 600-750 องศาเซลเซียส	34
รูปที่ 4.33 ความพรุนของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่อุณหภูมิ 600-750 องศาเซลเซียส	35
รูปที่ 4.34 น้ำหนักที่หายไปของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่อุณหภูมิ 600-750 องศาเซลเซียส	86

รูปที่	4.35 การหดตัวหลังการเผาของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/	
	ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่อุณหภูมิ 600-750	
	องศาเซลเซียส	. 87
รูปที่	4.36 ความหนาแน่นรวมของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซี	
	โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่อุณหภูมิ 600-750	
	องศาเซลเซียส	. 88

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

น้ำดื่มสะอาดปราศจาก กลิ่น สี รสชาติ และเชื้อโรค คือสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ การผลิตน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคนั้น ทำโดยการประปาของแต่ละชุมชน แต่ละเมือง น้ำประปา นั้นจะมีความสะอาดเพียงพอต่อการดื่มกิน แต่เนื่องจากระบบการส่งน้ำประปาไปยังแต่ละชุมชน แต่ ละเมืองนั้นต้องส่งผ่านระบบท่อซึ่งมักมีการปนเปื้อนของสนิมเหล็ก ตะกอนขุ่นหรือสารอินทรีย์ต่างๆ ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ รวมทั้งมีกลิ่นคลอรีนจากน้ำประปา ดังนั้นในปัจจุบันเครื่องกรองน้ำดื่มตาม บ้านเรือนจึงเป็นอุปกรณ์ที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ส่งผลให้ตลาดเครื่องกรองน้ำดื่มตามบ้านเรือน ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้จากสถานการณ์น้ำท่วมครั้งรุนแรงในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2554 ที่ ผ่านมา ทำให้เกิดความต้องการในการเตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์น้ำท่วม และหนึ่งใน ปัญหาสำคัญที่ผู้ประสบอุทกภัยพบเจอ คือ การขาดแคลนน้ำสะอาดสำหรับใช้ในการอุปโภคบริโภค ดังนั้นการเตรียมน้ำสะอาดสำหรับใช้ในการอุปโภคบริโภคในภาวะฉุกเฉินจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง รวมทั้งอุตสาหกรรมน้ำดื่มและน้ำประปายังเป็นกลุ่มตลาดที่มีขนาดใหญ่และมีอัตราการขยายตัว เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตามจำนวนประชากรที่มีการเพิ่มขึ้นตลอดเวลา เพราะเป็นสินค้าที่มีความจำเป็น สำหรับการดำรงชีวิตประจำวัน นอกจากนี้น้ำบริสุทธิ์ตามแหล่งน้ำธรรมชาติก็หาได้ยากขึ้น จึงมี ความสำคัญในการทำวิจัยเกี่ยวกับไส้กรองน้ำเชรามิกเพื่อใช้ในชีวิตประจำวันรวมทั้งเตรียมรับมือกับ สถานการณ์การขาดแคลนน้ำสะอาดที่อาจเกิจขึ้นได้โดยไม่คาดคิด

เครื่องกรองน้ำดื่ม หมายถึง ผลิตภัณฑ์สำหรับติดตั้งกับท่อจ่ายน้ำ ใช้กรองน้ำประปาเพื่อ กำจัดสิ่งปนเปื้อนหรือสิ่งไม่พึงประสงค์ในการดื่มน้ำ ได้แก่ กลิ่น สี ความขุ่น และแบคทีเรียบางชนิด ที่ อาจปนเปื้อนในระบบท่อส่งน้ำ ถังพักน้ำ และระบบท่อจ่ายน้ำ ด้วยสมบัติของเครื่องกรองน้ำดื่มดังที่ได้ กล่าวมา ทำให้เครื่องกรองน้ำดื่มนั้นเป็นอุปกรณ์ที่มีความสำคัญต่อทุกครัวเรือนเพื่อกรองและป้องกัน สารปนเปื้อนก่อนการอุปโภคบริโภค ซึ่งเครื่องกรองน้ำที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายในประเทศไทยนั้น มัก ประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญ ได้แก่ ถ่านกัมมันต์ เรซินแลกเปลี่ยนไอออน และไส้กรองเซรามิกรูพรุนสูง โดยแต่ละส่วนมีหน้าที่แตกต่างกันออกไปดังนี้ ถ่านกัมมันต์ทำหน้าที่ดูดซับกลิ่น สารคลอรีนและสาร สนิมเหล็ก สำหรับถ่านกัมมันต์ที่ใช้ในเครื่องกรองน้ำดื่มนั้นจะมีลักษณะเป็นเม็ดเล็กๆ บรรจุอยู่ในท่อ ทรงกระบอก และส่วนใหญ่จะผลิตมาจากถ่านหินหรือกะลามะพร้าวที่ผ่านการกระตุ้นทางเคมีหรือ ทางความร้อนและไอน้ำแล้วบดย่อยให้มีขนาดตามความต้องการ ราคาของถ่านกัมมันต์นั้นประมาณ 60-100 บาทต่อกิโลกรัม มีอายุการใช้งานประมาณ 1-2 ปี ส่วนเรซินแลกเปลี่ยนไอออนจะทำหน้าที่ลดความกระด้างของน้ำโดยจะดึงไอออนบวกในน้ำ มาเกาะที่ตัวเรซินแทน เพื่อทำให้น้ำกระด้างกลายเป็นน้ำอ่อน ส่วนประกอบสุดท้ายคือ ไส้กรอง เซรามิกรูพรุนสูง ทำหน้าที่กรองตะกอนขุ่น และเชื้อแบคทีเรียก่อโรคบางชนิดที่มีขนาดใหญ่กว่า 0.3 ไมโครเมตร ส่วนใหญ่ไส้กรองเซรามิกรูพรุนสูงมักนิยมทำมาจากอะลูมินา หรือไดอะทอไมต์ อาจมีการ เพิ่มส่วนประกอบที่มีสมบัติการฆ่าเชื้อโรคด้วยรังสีอัลตราไวโอเลต โอโซน หรือการเติมผงซิงก์ออกไซด์ ที่มีความละเอียดระดับนาโนเมตร ซึ่งมีการศึกษาและรายงานผลว่าผงซิงก์ออกไซด์ที่มีขนาดอนุภาค ระดับนาโนเมตรมีสมบัติในการฆ่าเชื้อแบคทีเรียชนิดที่พบได้ในชีวิตประจำวันทั่วไปได้อย่างมี ประสิทธิภาพ โดยไม่ต้องอาศัยการกระตุ้นด้วยแสง อีกทั้งยังไม่ส่งผลอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต

ในปัจจุบันได้มีการนำวัสดุพอลิเมอร์พรุนมาใช้แทนไส้กรองเซรามิกรูพรุนสูงในการกรองน้ำ เช่นกัน แต่ก็มีข้อด้อยคือเมื่อประสิทธิภาพการกรองต่ำลงจะไม่สามารถคืนสภาพใหม่ได้ ซึ่งแตกต่าง จากไส้กรองเซรามิกรูพรุนสูง ที่สามารถนำมาทำความสะอาดด้วยการขัดสีผิวเพื่อทำให้สามารถคืน ประสิทธิภาพการกรองน้ำได้ และในส่วนของเรซินแลกเปลี่ยนไอออน ได้มีการใช้ซีโอไลต์ซึ่งเป็น สารประกอบพวกอะลูมิโนซิลิเกต มาใช้แทนโดยนิยมใช้ซีโอไลต์โซเดียมเอ เนื่องจากมีสมบัติการ แลกเปลี่ยนไอออนที่สูงมาก

งานวิจัยนี้จึงสนใจที่จะผลิตผลิตภัณฑ์ไส้กรองน้ำเซรามิกเชิงประกอบที่มีลักษณะเป็นท่อ ปลายปิด ซึ่งมีสมบัติดูดซับกลิ่น ฆ่าเชื้อแบคทีเรีย แลกเปลี่ยนไอออนลดความกระด้าง และกรอง ตะกอนขุ่นจนถึงเชื้อแบคทีเรีย สำหรับน้ำดื่ม โดยใช้วัสดุถ่านแกลบกัมมันต์สำหรับการดูดกลิ่น ซี โอไลต์ซึ่งมีสมบัติแลกเปลี่ยนไอออนเพื่อลดความกระด้างของน้ำดื่ม และซิงก์ออกไซด์ (ความละเอียด ขนาดนาโนเมตร) สำหรับการฆ่าเชื้อแบคทีเรีย ด้วยเทคนิคการขึ้นรูปใส้กรองด้วยการหล่อแบบน้ำสลิป ในแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์ แกะออกจากแบบ อบแห้งแล้วเผาจนได้ชิ้นงานที่มีความแข็งแรง รูป ทรงกระบอก และมีรูพรุนขนาดเล็ก

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

 1.2.1 ศึกษาการเตรียมวัสดุเซรามิกเชิงประกอบถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ โดยใช้ ถ่านกัมมันต์และ ซีโอไลต์ เอ ทางการค้าเป็นวัตถุดิบ ขึ้นรูปด้วยเทคนิคการหล่อแบบน้ำสลิป และเผา ในบรรยากาศรีดักชัน

 1.2.2 ศึกษาการเตรียมวัสดุเซรามิกเชิงประกอบถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ โดยการสังเคราะห์จากแกลบเป็นวัตถุดิบ ขึ้นรูปด้วยเทคนิคการหล่อแบบน้ำสลิป และเผาใน บรรยากาศรีดักชัน

1.2.3 ปรับปรุงสมบัติหลังเผาผนึกของชิ้นงานที่เตรียมได้ ให้มีความแข็งแรง ขนาดรูพรุน การ ดูดซับกลิ่น และการแลกเปลี่ยนไอออนที่เหมาะสมกับการใช้งานกรองน้ำดื่ม 1.2.4 ปรับปรุงรูปแบบของชิ้นงานตัวอย่างให้เหมาะสมกับการกรองน้ำดื่มเมื่อประกอบเป็น เครื่องกรองน้ำดื่มแล้วได้แก่รูปร่าง ขนาด ความหนา รวมถึงอัตราการกรองน้ำของชุดเครื่องกรองน้ำ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ในงานวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

1.3.1 การขึ้นรูปไส้กรองน้ำจากเซรามิกเชิงประกอบถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่ใช้ วัตถุดิบเป็นผงทางการค้า โดยใช้การบดผสมในหม้อบดเหวี่ยงความเร็วสูง โดยปรับเปลี่ยนเวลาในการ บด เวลาในการหล่อแบบ และอุณหภูมิการเผาชิ้นงาน เพื่อให้ได้ชิ้นงานที่มีความแข็งแรงนำไปใช้ ทดสอบการกรองน้ำดื่มได้

1.3.2 การขึ้นรูปไส้กรองน้ำจากเซรามิกเชิงประกอบถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ชิงก์ออกไซด์ ที่ใช้วัตถุดิบที่ได้จากการสังเคราะห์ของถ่านแกลบ โดยใช้การบดผสมในหม้อบดเหวี่ยงความเร็วสูง โดย ปรับเปลี่ยนเวลาในการบด เวลาในการหล่อแบบ และอุณหภูมิของการเผาชิ้นงาน เพื่อให้ได้ชิ้นงานที่มี ความแข็งแรงนำไปใช้ทดสอบการกรองน้ำดื่มได้

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ไส้กรองน้ำดื่มเตรียมจากเซรามิกเป็นผลิตภัณฑ์ใหมในท้องตลาด ใช้งานได้ง่าย กระทัดรัด

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาสุขภาพ โรคภัยไข้เจ็บของมนุษย์ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการอุปโภคบริโภค โดยเฉพาะ การบริโภคน้ำดื่มที่มีสารปนเปื้อน (องค์การอนามัยโลก 2554) เพราะฉะนั้น น้ำดื่มสะอาดปราศจาก กลิ่น สี รสชาติ และเชื้อโรค จึงจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ การผลิตน้ำเพื่อการอุปโภคและ บริโภคนั้น ทำโดยการประปาของแต่ละชุมชน แต่ละเมือง น้ำประปานั้นจะมีความสะอาดเพียงพอต่อ การอุปโภค และบริโภค แต่เนื่องจากระบบการส่งน้ำประปาไปยังแต่ละชุมชน แต่ละเมือง นั้นต้อง ้ส่งผ่านระบบท่อซึ่งมักมีการปนเปื้อนของสนิมเหล็ก ตะกอนขุ่นหรือสารอินทรีย์ต่างๆ ที่เป็นอันตราย ต่อสุขภาพ รวมทั้งมีกลิ่นคลอรีนจากน้ำประปา ดังนั้นในปัจจุบันเครื่องกรองน้ำดื่มจึงเป็นอุปกรณ์ที่มี ความสำคัญเป็นอย่างมาก ส่งผลให้ตลาดเครื่องกรองน้ำดื่มตามบ้านเรือนขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ้นอกจากนี้จากสถานการณ์น้ำท่วมครั้งรุนแรงในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2554 ที่ผ่านมา ทำให้เกิดความ ต้องการในการเตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์น้ำท่วม และหนึ่งในปัญหาสำคัญที่ผู้ประสบ ้อุทกภัยพบเจอ คือ การขาดแคลนน้ำสะอาดสำหรับใช้ในการอุปโภคบริโภค ดังนั้นการเตรียมน้ำ สะอาดสำหรับใช้ในการอุปโภคบริโภคในภาวะฉุกเฉินจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง รวมทั้งอุตสาหกรรมน้ำ ดื่มและน้ำประปายังเป็นกล่มตลาดที่มีขนาดใหญ่และมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตาม จำนวนประชากรที่มีการเพิ่มขึ้นตลอดเวลา เพราะเป็นสินค้าที่มีความจำเป็นสำหรับการดำรง ชีวิตประจำวัน นอกจากนี้น้ำบริสุทธิ์ตามแหล่งน้ำธรรมชาติก็หาได้ยากขึ้น จึงนับมีความสำคัญในการ ทำวิจัยเกี่ยวกับไส้กรองน้ำเซรามิกเพื่อใช้ในชีวิตประจำวันรวมทั้งเตรียมรับมือกับสถานการณ์การขาด แคลนน้ำสะอาดที่อาจเกิดขึ้นได้โดยไม่คาดคิด

2.1 เครื่องกรองน้ำดื่ม

เครื่องกรองน้ำดื่ม หมายถึง ผลิตภัณฑ์สำหรับติดตั้งกับท่อจ่ายน้ำ ใช้กรองน้ำประปาเพื่อ กำจัดสิ่งปนเปื้อนหรือสิ่งไม่พึงประสงค์ในการดื่มน้ำ ได้แก่ กลิ่น สี ความขุ่น และแบคทีเรียบางชนิด ที่ อาจปนเปื้อนในระบบท่อส่งน้ำ ถังพักน้ำ และระบบท่อจ่ายน้ำ ด้วยสมบัติของเครื่องกรองน้ำดื่มดังที่ได้ กล่าวมา ทำให้เครื่องกรองน้ำดื่มนั้นเป็นอุปกรณ์ที่มีความสำคัญต่อทุกครัวเรือนเพื่อกรองและป้องกัน สารปนเปื้อนก่อนการอุปโภคบริโภค ซึ่งเครื่องกรองน้ำที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายในประเทศไทยนั้น มัก ประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญ ได้แก่ ถ่านกัมมันต์ เรซินแลกเปลี่ยนไอออน และไส้กรองเซรามิกรูพรุนสูง ดังแสดงใน**รูปที่ 2.1** โดยแต่ละส่วนมีหน้าที่แตกต่างกันออกไปดังนี้ ถ่านกัมมันต์ทำหน้าที่ดูดซับกลิ่น สารคลอรีน [1-3] และสารสนิมเหล็ก สำหรับถ่านกัมมันต์ที่ใช้ในเครื่องกรองน้ำดื่มนั้นจะมีลักษณะเป็น เม็ดเล็กๆ บรรจุอยู่ในท่อทรงกระบอก และส่วนใหญ่จะผลิตมาจากถ่านหินหรือกะลามะพร้าวที่ผ่าน การกระตุ้นทางเคมีหรือทางกายภาพแล้วบดย่อยให้มีขนาดตามความต้องการ ราคาของถ่านกัมมันต์ นั้นประมาณ 60-100 บาทต่อกิโลกรัม มีอายุการใช้งานประมาณ 1-2 ปี ส่วนเรซินแลกเปลี่ยนไอออน จะทำหน้าที่ลดความกระด้างของน้ำโดยจะดึงไอออนบวกในน้ำมาเกาะที่ตัวเรซินแทน เพื่อทำให้น้ำ กระด้างกลายเป็นน้ำอ่อน ส่วนประกอบสุดท้ายคือ ไส้กรองเซรามิกรูพรุนสูง ทำหน้าที่กรองตะกอนขุ่น และเชื้อแบคทีเรียบางชนิดที่มีขนาดใหญ่กว่า 0.3 ไมโครเมตร ส่วนใหญ่ไส้กรองเซรามิกรูพรุนสูงมัก นิยมทำมาจากอะลูมินา โดยทาง Falamaki และ Beyhaghi [4] ได้ศึกษาการขึ้นรูปไส้กรอง ทรงกระบอกจากผงอะลูมินาเป็นส่วนผสมหลัก โดยใช้อัตราส่วนของผงอะลูมินาที่มีขนาดอนุภาค 2 ไมโครเมตร 40-60 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักและใช้โซเดียมคาร์บอกซีเมธิลเซลลูโลสเป็นตัวเชื่อม ประสาน จากนั้นนำไปขึ้นรูปด้วยวิธีการหล่อแบบในแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์ แล้วนำขิ้นงานที่ได้ไปเผา ผนึกที่อุณหภูมิ 1375-1400 องศาเซลเซียส เพื่อหาอุณหภูมิในการเผาที่ได้คือ 0.13-0.24 ไมโครเมตร

ในปัจจุบันได้มีการนำวัสดุพอลิเมอร์พรุนมาใช้แทนไส้กรองเซรามิกรูพรุนสูงในการกรองน้ำ เช่นกัน แต่ก็มีข้อด้อยคือเมื่อประสิทธิภาพการกรองต่ำลงจะไม่สามารถคืนสภาพใหม่ได้ ซึ่งแตกต่าง

จากไส้กรองเซรามิกรูพรุนสูง ที่สามารถนำมาทำความสะอาดด้วยการขัดสีผิวเพื่อทำให้สามารถคืน ประสิทธิภาพการกรองน้ำได้ และในส่วนของเรซินแลกเปลี่ยนไอออน ได้มีการใช้ซีโอไลต์ซึ่งเป็น สารประกอบพวกอะลูมิโนซิลิเกต มาใช้แทนโดยนิยมใช้ซีโอไลต์โซเดียม เอ เนื่องจากมีสมบัติการ แลกเปลี่ยนไอออนที่สูงมาก

จากสมบัติของส่วนประกอบหลักของเครื่องกรองน้ำทั้ง 3 ส่วนคือ ถ่านกัมมันต์ (ดูดซับกลิ่น) [5, 6] เรซินแลกเปลี่ยนไอออน (ลดความกระด้างของน้ำ) และไส้กรองเซรามิกรูพรุนสูง (กรองตะกอน ขุ่นและแบคทีเรีย) อาจมีการเพิ่มส่วนประกอบที่มีสมบัติการฆ่าเชื้อโรคด้วยรังสีอัลตราไวโอเลต โอโซน หรือการเติมผงซิงก์ออกไซด์ที่มีความละเอียดระดับนาโนเมตร ซึ่งมีการศึกษาและรายงานผลว่าผงซิงก์ ออกไซด์ที่มีขนาดอนุภาคระดับนาโนเมตรมีสมบัติในการฆ่าเชื้อแบคทีเรียชนิดที่พบได้ใน ชีวิตประจำวันทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ต้องอาศัยการกระตุ้นด้วยแสง อีกทั้งยังไม่ส่งผล อันตรายต่อส่งมีชีวิต

2.2 น้ำประปา

ประปาที่เราใช้อุปโภคและบริโภคนั้นเป็นน้ำที่ผ่านกระบวนการผลิตหลายขั้นตอนและมีการ ลงทุนที่ค่อนข้างสูงซึ่งมีขั้นตอนการผลิตหลักๆ ดังนี้[7]

- สูบน้ำจากแหล่งน้ำดิบจากธรรมชาติหรือแหล่งน้ำอื่นๆ ที่จัดเตรียมไว้ซึ่งจะมีการ ตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพของน้ำดิบอย่างสม่ำเสมอ
- ปรับปรุงคุณภาพน้ำดิบ โดยการใส่สารส้มหรือปูนขาวเพื่อช่วยในการตกตะกอนและ ปรับค่าความเป็นกรดและด่างของน้ำดิบ
- น้ำที่ผสมสารส้มหรือปูนขาวแล้ว จะไหลเข้าสู่ถังตกตะกอนเพื่อให้ตะกอนที่มีขนาด เล็กรวมตัวกันเป็นตะกอนขนาดใหญ่และตกลงสู่ก้นถัง จนได้น้ำที่มีความใสสะอาด
- กรองน้ำด้วยทรายกรองและกรวดกรองเพื่อกำจัดตะกอนหรือสิ่งปนเปื้อนที่มีขนาด เล็กมากๆ อีกครั้ง เพื่อให้ได้น้ำที่มีความใสสะอาดมากขึ้น
- 5) ใส่คลอรีนในน้ำที่ผ่านการกรองแล้วในอัตราส่วนที่เหมาะสมเพื่อฆ่าเชื้อโรคแต่ไม่ ก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายแล้วนำไปเก็บในถังใสเพื่อรอการสูบจ่าย
- 6) ตรวจสอบและควบคุมคุณภาพน้ำประปาที่ผลิตได้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้ น้ำประปาที่ใสสะอาด ปลอดภัย
- การสูบจ่ายน้ำประปาโดยการปล่อยน้ำจากหอถังสูงหรือสูบอัดน้ำเข้าระบบท่อจ่าย น้ำเพื้อเพิ่มแรงดันน้ำ ทำให้ส่งน้ำไปได้ไกลและให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง

2.3 น้ำกระด้าง

ความกระด้างของน้ำเกิดจากธาตุโลหะที่อยู่ในสภาพไอออนที่มีประจุบวก (Cation) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพไอออนที่มีประจุ +2 เช่น แคลเซียมไอออน (Ca²⁺), แมกนีเซียมไอออน (Mg²⁺) เป็นต้น และอาจมีธาตุอื่นๆ เช่น เหล็ก (II) ไอออน (Fe²⁺), แมงกานีส (II) ไอออน (Mn²⁺) และ สทรอนเซียมไอออน (Sr²⁺) แต่มีอยู่ในปริมาณน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณของ Ca²⁺ และ Mg²⁺

คำจำกัดความของความกระด้างของน้ำจะแทนค่าด้วยความเข้มข้นทั้งหมดของ Ca²⁺ และ Mg²⁺โดยจะแสดงในหน่วยของ มิลลิกรัมต่อลิตรของแคลเซียมคาร์บอเนต (mg/l as CaCO₃) อย่างไร ก็ตามถ้าไอออนตัวอื่น ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นมีอยู่ในน้ำเป็นจำนวนมากก็จะต้องคิดรวมด้วยโดย สามารถจัดแบ่งระดับคุณลักษณะของน้ำตามความกระด้างดังนี้[8]

เกณฑ์ความกระด้างของน้ำ	ปริมาณความกระด้างของน้ำ (mg/l as CaCO3)
น้ำอ่อน	0-75
น้ำค่อนข้างกระด้าง	75-150
น้ำกระด้าง	150-300
น้ำกระด้างมาก	มากกว่า 300

ตารางที่ 2.1 ตารางแสดงเกณฑ์ความกระด้างของน้ำ

งหาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความกระด้างไม่มีผลเชิงลบต่อสุขภาพจึงไม่มีการกำหนดค่าสูงสุดของความกระด้างในเกณฑ์ แนะนำองค์การอนามัยโลก มาตรฐานอุตสาหกรรม (มอก.) มาตรฐานกระทรวงสาธารณสุข และ มาตรฐานกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เกณฑ์ปกติในกระบวนการผลิตน้ำประปาผลิตจ่ายจะควบคุมความกระด้างสุดท้ายอยู่ในช่วง 70 ถึง 120 mg/l as CaCO₃ เพื่อป้องกันการกัดกร่อนในเส้นท่อและเพื่อประโยชน์ในการซักล้างหาก ความกระด้างน้อยกว่านี้จะเกิดการกัดกร่อนสูงเนื่องจากเป็นน้ำอ่อน และความกระด้างสูงสบู่จะไม่เกิด ฟองทำให้สิ้นเปลืองสบู่

<u>ประเภทของความกระด้าง</u>

ความกระด้างในน้ำที่มีอยู่ทุกประเภทจะรวมเรียกว่า ความกระด้างทั้งหมด (Total Hardness) แบ่งตามไอออนที่มีอยู่ในน้ำได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) แบ่งตามไอออนประจุลบที่มีอยู่ในน้ำสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท

1.1) ความกระด้างคาร์บอเนต หรือความกระด้างชั่วคราว (Carbonate Hardness or Temporary Hardness) ซึ่งได้แก่ คาร์บอเนตไอออน (CO₃²⁻) และไบคาร์บอเนตไอออน (HCO₃⁻) โดยส่วนใหญ่ในน้ำจะเป็นจำพวก HCO₃⁻ ซึ่งเมื่อทำให้น้ำมีอุณหภูมิสูงขึ้นจะสามารถ กำจัดความกระด้างประเภทนี้ได้ (เมื่อถูกความร้อนจะตกตะกอนกลายเป็นหินปูน)

 1.2) ความกระด้างที่ไม่ใช่คาร์บอเนตหรือความกระด้างถาวร (Non-Carbonate Hardness or Permanent Hardness) ซึ่งได้แก่ ซัลเฟตไอออน (SO₄²⁻) คลอไรด์ไอออน (Cl⁻) ซึ่งความกระด้างประเภทนี้จะไม่สามารถถูกกำจัดได้ ต้องใช้วิธีทางเคมีในการแก้ไข

2) แบ่งตามไอออนประจุบวกในน้ำ ส่วนใหญ่เป็น Ca²⁺เรียกว่า Calcium Hardness และ Mg²⁺ เรียกว่า Magnesium Hardness

<u>กระบวนการกำจัดความกระด้าง</u>

 การกำจัดความกระด้างของน้ำด้วยปูนขาว-โซดาแอช (Lime-soda ash softening) เนื่องจาก Ca²⁺ และ Mg²⁺ เป็นสารส่วนใหญ่ที่ทำให้เกิดความกระด้าง วิธีการนี้จะใช้หลักการของ ปฏิกิริยาการก่อตะกอน (Precipitation) เพื่อทำให้สารทั้งสองเป็นของแข็งแยกตัวออกจากน้ำโดยทำ ให้ Ca²⁺ อยู่ในรูป CaCO₃ (s) และ Mg²⁺ อยู่ในรูป Mg(OH)₂ (s) ดังปฏิกิริยา

 $Ca^{2+} + CO_3^{2-} \longrightarrow CaCO_3 (s)$

 $Mg^{2+} + 2OH^{-} \longrightarrow Mg(OH)_2 (s)$

ด้วยวิธีการนี้สารเคมีสำคัญที่เราเติมลงไปในน้ำคือ

 ${\rm CO_3}^{2-}$ จะมาจากโซดาแอช (soda ash) ซึ่งมีชื่อทางเคมีว่า Sodium Carbonate (Na₂CO₃)

OH⁻ ได้มาจาก น้ำปูนขาว ซึ่งก็คือ Calcium Hydroxide (Ca(OH)₂) แต่ในทางปฏิบัติ เราจะ ใช้ผงปูนขาว (Calcium oxide: CaO) มาผสมน้ำให้ละลายได้ Ca(OH)₂

ในการก่อตะกอน CaCO₃ ค่า pH ของน้ำจะต้องสูงถึง 10.3 ในขณะที่การก่อตะกอนของ Mg(OH)₂ จะต้องใช้ค่า pH สูงถึง 11 นอกจากนั้น ถ้าน้ำมีสาร Alkalinity (HCO₃⁻ หรือ CO₃²⁻) ไม่ เพียงพอต่อการก่อตะกอนของ CaCO₃ จะต้องมีการเติม CO₃²⁻ ลงไปในน้ำ ซึ่งได้แก่เถ้าโซดานั่นเอง (Na₂CO₃) จะเห็นได้ว่าค่าใช้จ่ายในการกำจัดความกระด้าง Non-Carbonate Hardness สูงกว่า Carbonate Hardness มาก เนื่องจากต้องเติม Na₂CO₃ เพิ่มลงไป ดังนั้นในทางปฏิบัติจึงยินยอมให้มี Non-Carbonate Hardness อยู่ในน้ำได้บ้าง ซึ่งอยู่ในช่วงที่ยอมรับได้ นั่นก็คือ อยู่ในช่วงน้ำอ่อนถึง น้ำกระด้างปานกลาง

วิธีการนี้ยังมีข้อจำกัดต่างๆ และค่อนข้างยุ่งยากไม่สามารถกำจัดความกระด้างได้ทั้งหมด (100%) เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น น้ำที่ผ่านการเติมปูนขาว (Calcium oxide: CaO) และโซดาแอช (soda ash: Na₂CO₃) หาก ไม่มีการปรับค่า pH ให้เหลือประมาณ 8.6 จะเกิดการตกตะกอนของ CaCO₃ ทำให้เกิดเป็นตะกรันบน เม็ดทรายในกระบวนการกรอง หรือเกิดการอุดตันในเส้นท่อ ต้องมีกระบวนการเติมก๊าซ คาร์บอนไดออกไซด์เพื่อลดค่า pH ให้เหลือประมาณ 8.6 เพื่อเป็นการป้องกันการตกตะกอนของ CaCO₃

ค่าความกระด้างต่ำสุดที่ได้จากวิธีนี้จะอยู่ที่ประมาณ 30 mg/l as CaCO3

2) การทำน้ำอ่อนด้วยการแลกเปลี่ยนไอออน (Ion Exchange)
 การแลกเปลี่ยนไอออนเป็นกระบวนการทางเคมีที่ซึ่งมีการแลกไอออนแบบย้อนกลับได้ระหว่าง
 ตัวกลางของแข็งและของเหลว วัสดุที่เป็นสารแลกเปลี่ยนไอออน ได้แก่ ซึโอไลต์ (Zeolites) หรือเรซิน
 (Resin) ในการทำงานด้วยวิธีนี้น้ำกระด้างจะไหลผ่านถัง (หรือหลอด) ที่บรรจุด้วยสารแลกเปลี่ยน
 ไอออนซึโอไลต์ (Zeolites) หรือเรซิน (Resin) Ca²⁺ และ Mg²⁺ ที่ทำให้เกิดความกระด้างในน้ำก็จะ
 แลกเปลี่ยนกับไอออนที่อยู่บนสารแลกเปลี่ยนไอออนนั้น (โดยปกติจะเป็นโซเดียม) ดังตัวอย่างสมการ

 $Ca(HCO_3)_2 + Na_2R \leftrightarrow CaR + 2NaHCO_3$

โดยที่ R เป็นวัสดุของสารแลกเปลี่ยนไอออน จากปฏิกิริยาเคมีข้างต้น จะเห็นได้ว่า แคลเซียม (หรือ แมกนีเซียม) จะถูกกำจัดออกจากน้ำและถูกแทนที่ด้วยโซเดียมในปริมาณสมมูลเคมีที่เท่ากัน ในขณะที่ ค่า Alkalinity ของน้ำไม่มีการเปลี่ยนแปลง การแลกเปลี่ยนไอออนนี้จะทำให้เกิดการกำจัดความ กระด้างของน้ำได้ 100% จนกระทั่งสมรรถนะ (Capacity) ของสารแลกเปลี่ยนไอออนหมดลงหรือที่ เรียกกันว่าเกิดการอิ่มตัวก็จะไม่มีการกำจัดความกระด้างของน้ำต้องฟื้นประสิทธิภาพ (Regeneration) ด้วยน้ำเกลือหรือน้ำที่มีปริมาณ Na⁺ สูงเพื่อให้ไอออนของความกระด้างหลุดออก จากสารแลกเปลี่ยนไอออน ดังปฏิกิริยาแลกเปลี่ยนไอออน

```
CaR + 2NaCl \leftrightarrow Na_2R + CaCl_2
```

จะเห็นได้ว่ากระบวนการกำจัดความกระด้างทั้งสองวิธีมีขั้นตอนที่ค่อนข้างยุ่งยากและมีค่าใช้จ่ายเพิ่ม ขึ้นมาในการจะเลือกใช้วิธีใดนั้นจะต้องคำนึงถึงความจำเป็นในการใช้น้ำว่าใช้ในกิจการใดเช่น ถ้าใช้ใน อุตสาหกรรมที่ใช้หม้อต้มไอน้ำควรเป็นน้ำที่ไม่มีความกระด้าง ในน้ำประปาควรเป็นน้ำกระด้างปาน กลางเพื่อป้องกันการกัดกร่อนในเส้นท่อและเพื่อประโยชน์ในการซักล้าง <u>ปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากน้ำกระด้าง</u>

ทำให้เกิดตะกรันในหม้อน้ำ เครื่องทำความร้อน ท่อน้ำร้อน เครื่องใช้ในครัว ฯลฯ เกิดตะกอนแข็งเกาะติดผิววัสดุต่างๆ เมื่อได้รับความร้อนพอเพียง ทำให้การซักฟอกไม่มีฟองเกิดความสิ้นเปลืองน้ำมากกว่าปกติในขณะอาบน้ำฟองสบู่เกิดได้ ยาก

หากเป็นน้ำดื่มจะมีรสแปลกไปสำหรับผู้บริโภคที่ยังไม่คุ้นรส เกิดสีเหลืองติดบนเสื้อผ้าหากซักล้างด้วยความร้อน

ในงานวิจัยนี้จะใช้ CaCl2 ละลายน้ำเพื่อจำลองความกระด้างของน้ำเพราะละลายน้ำได้ดี

2.4 เรซินแลกเปลี่ยนไอออน (Ion exchange resin)

เรซิน คือสารประกอบโมเลกุลใหญ่ (polymer) แบบสามมิติ (three dimensional network) ที่ได้จากการรวมตัวกัน ทางเคมี ของสารประกอบโมเลกุลเดี่ยว (monomer) เพื่อใช้ในการ แลกเปลี่ยนไอออน สามารถแบ่งประเภทได้ดังนี้ [9]

เรซินแบบกรดแก่ (strong acidic cationic resin)

เรซินแบบกรดอ่อน (weak acidic cationic resin)

เรซินแบบด่างแก่ (strong basic anionic resin)

เรซินแบบด่างอ่อน (weak basic anionic resin)

ตารางที่ 2.2 แสดงสมบัติของเรซินแลกเปลี่ยนไอออนแบบกรดแก่ [10] ของ DOWEX[™] IR 100 H/Na ซึ่งมีค่า Total Exchange Capacity กับ Na form คือ 2 Eq/L

ตารางที่ 2.2 สมบัติของเรซินแลกเปลี่ยนไอออนแบบกรดแก่ของ DOWE>	™ IF	R 100 H/Na
--	------	------------

Guaranteed Sales Specification	Na form	H form	
Total Exchange Capacity, min (Eq/L)	2.0	1.8	
Water content (%)	42-50	50-58	
Uniformity Coefficient, max	1.9	1.9	

2.5 ถ่านกัมมันต์ (activated carbon)

เป็นถ่านที่มีการปรับปรุงคุณภาพ สามารถทำได้โดยการนำเอาวัตถุดิบที่มีคาร์บอนเป็น องค์ประกอบมาผ่านกระบวนการก่อกัมมันต์ ซึ่งทำให้วัตถุดิบนั้นมีโครงสร้างที่เป็นรูพรุนและมีพื้นที่ผิว ภายในสูง ดังนั้นจึงมีความสามารถในการดูดซับสารเคมีจากก๊าซ และของเหลวได้ในปริมาณมาก [11] ถ่านกัมมันต์จะมีคาร์บอนเป็นองค์ประกอบหลัก โดยจะมีปริมาณคาร์บอนมากน้อยเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับ ชนิดของวัตถุดิบนั้นๆ ขนาดรูพรุนบริเวณผิวขรุขระเป็นสิ่งหนึ่งที่กำหนดความจุในการดูดซับ โดย โครงสร้างทางเคมีที่ผิวถ่านกัมมันต์ จะมีผลต่อสารที่ถูกดูดซับในกรณีที่สารนั้นมีขั้วหรือไม่มีขั้ว นอกจากนั้นตำแหน่งที่ว่องไวบริเวณผิวถ่านกัมมันต์จะเป็นสิ่งกำหนดชนิดของปฏิกิริยาเคมีที่ผิวถ่าน กับโมเลกุลอื่น ดังนั้นในการดูดซับของถ่านกัมมันต์จึงไม่ได้ขึ้นกับพื้นที่ผิวเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่ กับโครงสร้างทางเคมีที่ผิวของถ่านกัมมันต์ด้วยเช่นกัน ซึ่งถ่านกัมมันต์ที่มีพื้นที่ผิวเท่ากันแต่ได้จากการ เตรียมหรือวิธีกระตุ้นที่ต่างกัน จะทำให้มีลักษณะการดูดซับที่แตกต่างกันได้ ดังนั้นถ่านกัมมันต์ควรมี พื้นที่ผิวมาก และมีขนาดรูพรุนที่เหมาะสมกับสารที่จะทำการดูดซับ การผลิตถ่านกัมมันต์สามารถทำ ได้โดยการนำเอาวัตถุดิบที่มีคาร์บอนเป็นองค์ประกอบ เช่น ถ่านหิน ถ่านไม้ ถ่านกะลามะพร้าว ถ่าน กระดูก เป็นต้น ไปผ่านกระบวนการคาร์บอไนเซชัน (Carbonization) ที่อุณหภูมิประมาณ 400-500 องศาเซลเซียส [12] เพื่อให้ได้ถ่านที่มีปริมาณคาร์บอนคงอยู่ จากนั้นนำไปกระตุ้นหรือก่อกัมมันต์เพื่อ เพิ่มพื้นที่ผิวซึ่งมี 2 วิธีดังนี้คือ การกระตุ้นทางเคมี (Chemical activation) และการกระตุ้นทาง กายภาพ (Physical activation)

การกระตุ้นทางเคมี (Chemical activation) เป็นการกระตุ้นโดยใช้สารเคมี เช่น KOH NaOH K₂CO₃ ZnCl₂ H₃PO₄ และ Carboxylic acid ผสมในถ่าน เพื่อให้สามารถแทรกซึม (Impregnation) ได้ทั่วถึง จากนั้นนำไปเผาที่อุณหภูมิประมาณ 400-900 องศาเซลเซียส ใน บรรยากาศในโตรเจน[13, 14] ดังแสดงใน**รูปที่ 2.2** การกระตุ้นทางเคมีทำได้ง่ายสะดวก ประหยัดเวลา และใช้อุณหภูมิไม่สูงมากนัก แต่อาจมีสารเคมีตกค้างในถ่านกัมมันต์ได้

การกระตุ้นทางกายภาพ (Physical activation) ดังแสดงในรูปที่ 2.3 เป็นการกระตุ้นด้วย การใช้ไอน้ำ (Steam) ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) เป็นต้น ร่วมกับการให้ความร้อน โดยใช้ อุณหภูมิค่อนข้างสูงประมาณ 600-1000 องศาเซลเซียส ข้อดีของการกระตุ้นทางกายภาพคือไม่มี สารเคมีตกค้าง แต่ใช้อุณหภูมิสูงทำให้สิ้นเปลืองพลังงาน

ถ่านกัมมันต์ถูกประยุกต์ใช้ในด้านต่างๆ มากมายเช่น การฟอกสีน้ำตาลทราย ส่วนประกอบ ในเครื่องสำอาง ยารักษาโรค ระบบดูดซับในโรงงานอุตสาหกรรม การบำบัดน้ำเสีย การทำน้ำประปา และการผลิตน้ำดื่ม เป็นต้น

รูปที่ 2.3 การกระตุ้นทางกายภาพ (Physical activation)

2.6 ซีโอไลต์ (Zeolite)

เป็นสารประกอบอะลูมิโนซิลิเกต (aluminosilicate) หน่วยย่อยของซีโอไลต์ประกอบด้วย อะตอมของซิลิคอนหรืออะลูมิเนียมหนึ่งอะตอม และออกซิเจนสี่อะตอม (SiO₄⁺⁴) หรือ (AlO₄⁻⁵) สร้าง พันธะกันเป็นรูปทรงสี่หน้า (tetrahedron) โดยอะตอมของซิลิคอนหรืออะลูมิเนียมอยู่ตรงกลาง ล้อมรอบด้วยอะตอมของออกซิเจนที่มุมทั้งสี่ โดยโครงสร้างทรงสี่หน้านี้จะเชื่อมต่อกันที่มุม (มีการใช้ ออกซิเจนร่วมกัน) ก่อให้เกิดเป็นโครงสร้างที่ใหญ่ขึ้นและเกิดเป็นช่องว่างระหว่างโมเลกุล ทำให้ซี โอไลต์เป็นผลึกแข็ง มีรูพรุน และช่องว่างหรือโพรงที่ต่อเชื่อมกันอย่างเป็นระเบียบในสามมิติ [15-23] ขนาดตั้งแต่ 2-10 Å (1 Å = 1×10⁻¹⁰ เมตร) ดังแสดงใน**รูปที่ 2.4** [18] นอกจากซิลิคอนและออกซิเจน แล้วในโครงสร้างโมเลกุลของซีโอไลต์ยังมีประจุบวกของโลหะ เช่น โซเดียม โพแทสเซียม แคลเซียม เกาะอยู่อย่างหลวมๆ และยังมีโมเลกุลของน้ำเป็นองค์ประกอบอยู่ในช่องว่างในโครงผลึก สามารถต้ม ให้เดือดระเหยออกไปได้

เนื่องจากการมีโครงสร้างที่มีรูพรุนที่เป็นลักษณะเฉพาะของซีโอไลต์ ทำให้สามารถนำซีโอไลต์ ไปใช้งานได้อย่างหลากหลาย เช่น การแตกตัวในกระบวนการปิโตรเลียมเคมี การแลกเปลี่ยนประจุ (ใช้ในการลดความกระด้างของน้ำและทำให้น้ำบริสุทธิ์) [15, 24-37] และการแยกก๊าซและตัวทำ ละลาย รวมทั้งการนำไปใช้เชิงเกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์ และก่อสร้าง ในการใช้งานตัวกรอง สามารถ นำซีโอไลต์ไปกรองสารที่ต้องการ โดยโมเลกุลที่เล็กกว่าขนาดโพรงของซีโอไลต์ก็จะสามารถผ่านไปได้ ในขณะที่โมเลกุลที่มีขนาดใหญ่จะไม่สามารถผ่านออกมาได้ และโมเลกุลที่ต้องการซึ่งมีขนาดพอดีกับ โพรงของซีโอไลต์ก็จะถูกกักไว้ภายในโพรง

รูปที่ 2.4 โครงสร้างของซีโอไลต์

ในการใช้งานเป็นตัวแลกเปลี่ยนประจุของซีโอไลต์ ประจุบวกของโลหะที่เกาะอยู่กับซีโอไลต์ นั้นจะเกาะอยู่อย่างหลวมๆ และพร้อมที่จะแลกประจุกับโลหะอื่นเมื่ออยู่ในสารละลาย ด้วยหลักการ นี้จึงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการลดความกระด้างของน้ำได้ [38, 39] โดยโลหะแอลคาไลน์ เช่น โซเดียม หรือ โพแทสเซียม ที่เกาะอยู่กับซีโอไลต์จะทำการแลกเปลี่ยนประจุกับแคลเซียมและ แมกนีเซียม ซึ่งเป็นประจุของโลหะในน้ำที่เป็นตัวการทำให้น้ำกระด้าง นอกจากนี้ยังมีการนำซีโอไลต์ มาใช้ลดความกระด้างของน้ำแทนฟอสเฟตในผงซักฟอก เนื่องจากฟอสเฟตนั้นถือว่าเป็นพิษต่อ สิ่งแวดล้อม

ซีโอไลต์โซเดียม เอ (Zeolite NaA, Linde Type A) ซีโอไลต์โซเดียม เอ ถูกนำมาใช้งาน อย่างกว้างขวางในหลายอุตสาหกรรม เช่น ผงซักฟอก, ลดความกระด้างของน้ำในอุตสาหกรรมที่มี หม้อต้ม อุตสาหกรรมการผลิตน้ำ และ การแยกสารประกอบไฮโดรคาร์บอน [40] เป็นต้น เพราะซี โอไลต์ เอมีสมบัติการแลกเปลี่ยนประจุที่ดีดูดซับน้ำดี และมีขนาดรูพรุนที่สม่ำเสมอประมาณ 0.41 นาโนเมตรซีโอไลต์ เอ มีอัตราส่วนของซิลิคอนต่ออะลูมิเนียมเท่ากับ 1 ตกผลึกได้เร็วกว่าซีโอไลต์ชนิด อื่นๆ ที่อุณหภูมิ 80-100 องศาเซลเซียส ใช้เวลาในการตกผลึก 1-2 ชั่วโมง

ตารางที่ 2.3 แสดงสมบัติ Cation Exchange Capacity (CEC) ของซีโอไลต์ [41] ที่สำคัญๆ จะเห็นได้ว่าซีโอไลต์โซเดียม เอ จะมีค่า CEC สูงที่สุดคือ 5.48 meq/g ซึ่งมากกว่าเรซินแลกเปลี่ยน ไอออนดังแสดงใน**ตารางที่ 2.2** ในงานวิจัยนี้จึงได้สนใจซีโอไลต์โซเดียม เอ นำมาแทนเรซินแลก เปลี่ยนไอออนในการกรองน้ำ

Zeolite	Representative unit-cell formula	B Thermal SIT stability (relative)	CEC, meq/g
Analcime	Na ₁₀ (Al ₁₆ Si ₃₂ O ₉₆)·16H ₂ O	High	4.54
Chabazite	(Na ₂ Ca) ₆ (Al ₁₂ Si ₂₄ O ₇₂)·40H ₂ O	High	3.84
Clinoptilolite	(Na ₃ K ₃)(Al ₆ Si ₃₀ O ₇₂)·24H ₂ O	High	2.16
Erionite	(NaCa _{0.5} K) ₉ (Al ₉ Si ₂₇ O ₇₂)·27H ₂ O	High	3.12
Faujasite	(Na ₅₈)(Al ₅₈ Si ₁₃₄ O ₃₈₄)·240H ₂ O	High	3.39
Ferrierite	(Na ₂ Mg ₂)(Al ₆ Si ₃₀ O ₇₂)·18H ₂ O	High	2.33
Laumonitte	(Ca ₄)(Al ₈ Si ₁₆ O ₄₈)·16H ₂ O	Low	4.25
Linde A, NaA	(Na ₁₂)(Al ₁₂ Si ₁₂ O ₄₈)·27H ₂ O	High	5.48
Linde X	(Na ₈₆)(Al ₈₆ Si ₁₀₆ O ₃₈₄)·264H ₂ O	High	4.73

ตารางที่ 2.3 สมบัติ Cation Exchange Capacity (CEC) ของซีโอไลต์

2.7 ซิงก์ออกไซด์ (Zinc oxide)

ซิงก์ออกไซด์ถูกนำมาใช้รักษาโรคตั้งแต่ในยุคอียิปต์โบราณจนถึงปัจจุบันก็นำมาใช้ประโยชน์ ในด้านต่างๆ มากมาย อาทิเช่น การแพทย์ อาหาร และเกษตรกรรม [42] เป็นต้น ซิงก์ออกไซด์มี ้ลักษณะเป็นผงอนุภาคละเอียดสีขาว เป็นสารที่ใช้ยับยั้งแบคทีเรีย (anti-bacteria) ไม่เป็นพิษต่อ ้ ร่างกาย [43-49] นอกจากฆ่าเชื้อแบคทีเรียแล้วยังช่วยป้องกันและยับยั้งการแบ่งเซลล์ของแบคทีเรีย ้ด้วยเหตุผลนี้ซิงก์ออกไซด์จึงเป็นหนึ่งในสารที่สำคัญในการเป็นยาต้านแบคทีเรีย และมีการนำซิงก์ ้ออกไซด์มาประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์เพื่อสุขอนามัยของมนุษย์ เช่น ผลิตสิ่งทอป้องกันแบคทีเรียและ เชื้อรา การกำจัดกลิ่นของเสื้อผ้า เสื้อผ้าทำความสะอาดตัวเอง และใช้ในผลิตภัณฑ์ช่วยระงับกลิ่นกาย เป็นต้น จากรายงานทางวิชาการ พบว่าซิงก์ออกไซด์อนุภาคระดับนาโนเป็นวัสดุในกลุ่มโลหะออกไซด์ ที่มีสมบัติที่โดดเด่นในด้านการดูดซับแสง และสมบัติด้านการเร่งปฏิกิริยาด้วยแสง (photocatalytic) คือเมื่อถูกกระตุ้นด้วยแสงในช่วงรังสียูวีจะสามารถกำจัดสารพิษ เชื้อโรค และได้ผลผลิตเป็นสารที่ไม่ เป็นพิษ คือ คาร์บอนไดออกไซด์ และน้ำ อีกทั้งยังเป็นสารที่มีความเสถียร เฉื่อยต่อปฏิกิริยาเคมี ซิงก์ ออกไซด์จึงได้รับความสนใจในการนำมาใช้ในการบำบัดมลพิษทางสิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกับไทเทเทียม ้ได้ออกไซด์ นอกจากนี้จุดเด่นของนาโนซิงก์ออกไซด์ คือ มีประสิทธิภาพสูงในการยับยั้งการ เจริญเติบโตของแบคทีเรียได้โดยไม่ต้องอาศัยการกระตุ้นด้วยแสงเหมือนอย่างเช่นไทเทียมไดออกไซด์ โดยกลไกการต้านแบคทีเรียจากปฏิกิริยาโฟโตคะตะลิสต์เมื่อถูกกระตุ้นด้วยแสงและกรณีที่ไม่ต้องใช้ แสงของนาโนซิงก์ออกไซด์ ดังแสดงใน**รูปที่ 2.5** [43]

รูปที่ 2.5 กลไกการต้านแบคทีเรียของนาโนซิงก์ออกไซด์

2.8 แกลบและถ่านแกลบ

แกลบคือผลผลิตพลอยได้จากกระบวนการสีข้าวแสดงดังใน**รูปที่ 2.6** ซึ่งในกระบวนการสีข้าว จะได้แกลบออกมาประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ ในประเทศไทยมีการปลูกข้าวเป็นจำนวนมากเพราะไทย เป็นประเทศส่งออกข้าวในอันดับหนึ่งของโลก เพราะฉะนั้นในปีหนึ่งๆ ก็จะมีแกลบออกมาเป็นจำนวน มาก ประโยชน์ของแกลบนั้นมีมากมาย เช่น ใช้เป็นวัสดุทางการเกษตร (ปุ๋ย หรือ วัสดุคลุมหน้าดิน) ใช้ เป็นเชื้อเพลิง เมื่อเผาไหม้หมดแล้วยังให้เถ้าแกลบ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในอุตสาหกรรมโลหะ อุตสาหกรรมซีเมนต์และคอนกรีต [50] วัสดุก่อสร้างมวลเบา อุตสาหกรรมการผลิตอิฐทนไฟ และวัสดุ ดูดซับ [51-55] เป็นต้น เนื่องจากเถ้าแกลบนั้นมีซิลิกาเป็นองค์ประกอบสูงถึง 70-90 เปอร์เซ็นต์ [54, 56-64] มีความพรุนตัวสูง น้ำหนักเบา อีกทั้งยังหาง่ายและราคาถูกด้วย จึงเป็นวัสดุที่นักวิจัยให้ความ สนใจเป็นอย่างมากในปัจจุบัน ซึ่งในงานวิจัยนี้สนใจใช้ถ่านแกลบเป็นวัตถุดิบในการขึ้นรูปไส้กรองน้ำ เซรามิกเซิงประกอบ โดยการเผาแกลบในบรรยากาศรีดักชั่นเพื่อให้ได้ถ่านแกลบ [65] ดังแสดงใน ร**ูปที่ 2.7**

รูปที่ 2.6 แกลบดิบ

รูปที่ 2.7 ถ่านแกลบ

2.9 ตัวเชื่อมประสาน

ในงานวิจัยนี้จะใช้ตัวเชื่อมประสาน 2 ตัวคือ คาร์บอกซิเมทิลเซลลูโลส (CMC) และฟินอลิก เรซิน

<u>คาร์บอกซิเมทิลเซลลูโลส</u> (CMC) [66] นักเซรามิกเป็นจำนวนมากอาจเคยประสบกับปัญหา เนื้อดินปั้นขึ้นรูปยาก เนื่องจากวัตถุดิบที่ใช้มีความเหนียวน้อยหรือเมื่อผลิตชิ้นงานใหญ่ๆ แล้วใส่ดิน เหนียว หรือวัตถุที่มีความเหนียวมาก เมื่อแห้งจะแตกง่ายหรือเผาแล้วบิดเบี้ยวมาก และในการเตรียม น้ำเคลือบบางครั้ง สารเคลือบตกตะกอนไปนอนอยู่ที่ก้นภาชนะเร็ว เมื่อจะใช้งานต้องเสียเวลาและ แรงงานเพื่อที่จะคนให้เป็นเนื้อเดียวกันใหม่ หรือเมื่อชุบเคลือบแล้ว เคลือบแห้งเร็ว เป็นฝุ่น หรือหลุด ออกมาเป็นเกล็ด ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผิวเคลือบ หรือค่าเฉลี่ยขนาดอนุภาคของสีที่ผสมใน เคลือบไม่ดี ทำให้ผลิตภัณฑ์หลังเผามีสีที่ไม่สม่ำเสมอ

ปัญหาดังกล่าวข้างต้นอาจแก้ไขได้โดยการเติมสารเติมแต่ง (Additive) ซึ่งเป็นสารอินทรีย์ที่ ได้จากธรรมชาติหรือได้จากการสังเคราะห์ ได้แก่ แป้ง เดกตริน เซลลูโลส กัมและเบนโทไนต์ สารเติม แต่งที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย คือ สาร CMC หรือ Sodium carboxymethyl cellulose ซึ่งมี สมบัติในการใช้งานดีมีประสิทธิภาพ สะดวกในการใช้งาน เมื่อเผาแล้วจะให้ขี้เถ้าน้อยมาก CMC มี ลักษณะเป็นของแข็งสีขาว ไม่มีกลิ่น ไม่มีรส ไม่เป็นพิษ ไม่เป็นอันตราย ไม่ระคายเคืองผิวหนัง ไม่มี ผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม ละลายน้ำได้ดี ทั้งในน้ำร้อน และ น้ำเย็น ได้สารละลายที่มีความหนืด มีสมบัติ เป็นสารเพิ่มความหนืดที่ช่วยในการยึดเกาะและเป็นสารคงสภาพ (Stabilizer) ซึ่งจะช่วยในการ กระจายอนุภาค รวมทั้งสารยึดเกาะ (Binder) เนื่องจากสมบัติของสาร CMC ซึ่งละลายน้ำแล้วจะมี ลักษณะคล้ายเจล ทำให้สามารถเติมในเนื้อดินปั้น เพื่อเพิ่มความเหนียวและเพิ่มสมบัติในการยึดเกาะ ของโครงสร้างระหว่างดินกับน้ำและยังเพิ่มความแข็งแรงของผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่ได้เผา (ชิ้นงานตัวอย่าง ก่อนเผา) เพื่อความสะดวกและง่ายในการเคลื่อนย้าย

นอกจากนี้สาร CMC ยังช่วยลดแรงต้านทานที่เกิดจากเนื้อดินในเครื่องผสมดินและทำหน้าที่ เป็นตัวหล่อลื่นในเครื่องรีดดินทำให้เนื้อดินที่รีดออกมาผิวเรียบและบิดเบี้ยวน้อย ในกรณีที่เป็นชิ้นงาน ขนาดใหญ่การใช้สาร CMC ในเนื้อดินจะช่วยลดปริมาณการใช้ดินเหนียวซึ่งจะทำให้ลดการบิดเบี้ยว และแตกเมื่อแห้งได้ การเติมสาร CMC ในเนื้อดินสามารถใช้ได้ระหว่าง 0.1 เปอร์เซ็นต์ถึง 2.0 เปอร์เซ็นต์ขึ้นอยู่กับน้ำหนักของเนื้อดินแห้งที่ใช้

<u>ฟินอลิก เรซิน</u> (Phenolic resin) จะใช้ในงานวิจัยนี้เพื่อช่วยเพิ่มความแข็งแรงเชิงกลของ ชิ้นงานหลังการเผาเนื่องจากฟินอลิก เรซินจะสลายตัวที่อุณหภูมิประมาณ 700-750 องศาเซลเซียสให้ ปริมาณถ่านกัมมันต์ 40-50 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักซึ่งถ่านกัมมันต์ที่ได้จากการสลายของฟินอลิก เรซิน ที่อุณหภูมิสูงนั้นจะมีขนาดอนุภาคที่เล็กซึ่งจะทำหน้าที่เป็นตัวเสริมแรงช่วยเพิ่มความแข็งแรงเชิงกล ของชิ้นงานหลังการเผาได้ [67, 68]
2.10 การขึ้นรูปผลิตภัณฑ์เซรามิก

การขึ้นรูปผลิตภัณฑ์เซรามิก มีวิธีการแตกต่างกันหลายวิธีขึ้นกับชนิด รูปร่างของผลิตภัณฑ์ และลักษณะการนำไปใช้งาน นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงคุณภาพและสมบัติต่างๆ ของผลิตภัณฑ์ที่จะ ทำการผลิต การขึ้นรูปผลิตภัณฑ์เซรามิกส์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ในโรงงานอุตสาหกรรมอาจแบ่งได้ เป็น 6 วิธีดังแสดงใน**ตารางที่ 2.4** [69]

วิธีการขึ้นรูป	ความดันที่ใช้ (psi)	% น้ำ	
โดยการหล่อเทแบบ	Capillary force,	20.30	
(Slip casting)	Hydro static	20-30	
โดยอาศัยความเหนียว	8 5 50	25.20	
(Plastic)	5-50	23-30	
ด้วยเครื่องอัดรีดผ่านหัวแบบ	50 10000	15.20	
(Extrusion)	50-10000	10-20	
โดยการอัดแห้ง	1000 15000	E 10	
(Dry press)	1000-15000	5-10	
โดยการอัดผง	2000 20000	0.4	
(Dust press)	5000-20000	0-4	
โดยวิธีการอัดทุกทิศทาง 🍽	E000 100000	0.17	
(Isostatic) CHUL	2000-100000	U-17	

ตารางที่ 2.4 การขึ้นรูปผลิตภัณฑ์เซรามิกด้วยวิธีต่างๆ

สำหรับงานวิจัยนี้สนใจการขึ้นรูปโดยการหล่อเทแบบ (Slip casting) เพราะเหมาะสมต่อการ ขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ที่มีความซับซ้อน ผลิตภัณฑ์ที่มีรูกลวง ท่อรูกลวง ซึ่งไส้กรองน้ำจากเซรามิกเชิง ประกอบถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ มีลักษณะเป็นท่อปลายปิด 1 ข้างจึงได้สนใจการ ขึ้นรูปโดยการหล่อเทแบบ อีกทั้งยังเป็นวิธีที่สามารถจัดเตรียมอุปกรณ์ได้สะดวก โดยปกติแล้วน้ำสลิป ที่เตรียมใช้ในการหล่อเทแบบจะมีสมบัติไหลตัวได้ดี มีเปอร์เซ็นต์ของแข็งสูง กระจายลอยตัวในน้ำได้ดี

2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Falamaki และคณะ [4] ได้ศึกษาการขึ้นรูปไส้กรองทรงกระบอกจากผงอะลูมินาเป็น ส่วนผสมหลัก โดยใช้อัตราส่วนของผงอะลูมินาที่มีขนาดอนุภาค 2 ไมโครเมตร 40-60 เปอร์เซ็นต์โดย น้ำหนักและใช้โซเดียมคาร์บอกซีเมธิลเซลลูโลสเป็นตัวเชื่อมประสาน จากนั้นนำไปขึ้นรูปด้วยวิธีการ หล่อแบบในแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์ แล้วนำไปเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1375-1400 องศาเซลเซียส เพื่อหา อุณหภูมิในการเผาที่เหมาะสม พบว่าการเผาผนึกที่อุณหภูมิสูงและเปอร์เซ็นต์ผงอะลูมินาของน้ำสลิป จะส่งผลให้ขนาดรูพรุนมีขนาดเล็ก ขนาดรูพรุนที่ได้อยู่ในช่วง 0.13-0.24 ไมโครเมตรดังแสดงใน**รูปที่ 2.8** และมีความพรุนตัวเฉลี่ยของไส้กรองอยู่ในช่วง 19-40 เปอร์เซ็นต์โดยพบว่าการเผาผนึกไส้กรองที่ อุณหภูมิสูงความพรุนตัวเฉลี่ยของไส้กรองจะมีค่าลดลงเช่นเดียวกับเมื่อเพิ่มเปอร์เซ็นต์ผงอะลูมินาใน น้ำสลิปไส้กรองหลังเผาผนึกจะมีค่าความพรุนตัวเฉลี่ยลดลงดังแสดงใน**ตารางที่ 2.5**

ตารางที่ 2.5 ความพรุนตัวเฉลี่ยของไส้กรองที่เตรียมจากน้ำสลิปโดยใช้ผงอะลูมินา 40-60 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักและเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1375-1400 องศาเซลเซียส

Slip	Sintering temperature (°C)				
concentration (wt%)	1375	1400	1450		
40	39	38	30		
50	39	40	23		
60	40	เวิทยาลั 40	19		

Chulalongkorn University

รูปที่ 2.8 ขนาดรูพรุนเฉลี่ยของไส้กรองที่เตรียมจากน้ำสลิปโดยใช้ผงอะลูมินา 40-60 เปอร์เซ็นต์ โดยน้ำหนักและเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1375-1400 องศาเซลเซียส

Loiola และคณะ [15] ได้ศึกษาการสังเคราะห์ซีโอไลต์โซเดียม เอ ด้วยวิธีไฮโดรเทอร์มัล จาก ดินขาวเพื่อใช้ลดความกระด้างของน้ำ โดยการใช้ดินขาวเป็นสารตั้งต้น ซึ่งเตรียมจากการเผาดินขาว จำนวน 1 กรัมที่อุณหภูมิ 900 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 2 ชั่วโมงแล้วนำไปผสมกับสารละลาย โซเดียมไฮดรอกไซด์ความเข้มข้น 2.75 โมลาร์ 13.3 มิลลิลิตร จากนั้นนำไปไฮโดรเทอร์มัลโดยให้ความ ร้อน 70 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 2 ชั่วโมง โดยใช้อ่างน้ำควบคุมอุณหภูมิ หลังจากนั้นล้างด้วยน้ำกลั่น 5 ครั้ง อบแห้ง 60 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 24 ชั่วโมง พบว่าซีโอไลต์โซเดียม เอ ที่สังเคราะห์ได้มี รูปร่างผลึกเป็น ลูกบาศก์ ดังแสดงใน**รูปที่ 2.9** สามารถลดความกระด้างของน้ำ 1 ลิตรโดยใช้ซีโอไลต์ โซเดียม เอ 1 กรัม ได้ถึง 95 เปอร์เซ็นต์

รูปที่ 2.9 โครงสร้างจุลภาคของซีโอไลต์โซเดียม เอ ที่สังเคราะห์จากดินขาว ที่อุณหภูมิ 70 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 2 ชั่วโมง a) กำลังขยายต่ำ b) กำลังขยายสูง

รูปที่ 2.10 ความสามารถลดความกระด้างในน้ำของซีโอไลต์โซเดียม เอ ที่สังเคราะห์จากดินขาว โดยการแลกเปลี่ยนแคลเซียมไอออน

Tuaprakone และคณะ [70, 71] ได้ศึกษาการขึ้นรูปไส้กรองถ่านแกลบกัมมันต์ โดยใช้ อัตราส่วนถ่านแกลบกับน้ำ คือ 48-52 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก โดยใช้ตัวเชื่อมประสานโซเดียมคาร์บอก ซีเมธิลเซลลูโลส 1.5 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก บดส่วนผสมด้วยหม้อบดเหวี่ยงความเร็วสูง จากนั้นนำไป ขึ้นรูปด้วยวิธีการหล่อแบบในแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์ดังแสดงในตารางที่ 2.6 จากนั้นนำไปเผาผนึกที่ อุณหภูมิ 700-900 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศรีดักชัน พบว่า ชิ้นงานที่เตรียมจากการบด 60 นาที และเผาที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมงจะมีพื้นที่ผิวจำเพาะ 174.95 ตารางเมตร ต่อกรัมดังแสดงใน**รูปที่ 2.11**

Ratio of rice husk carbon	CMC (%Solid)	Density (g/cm ³)	Viscosity (cp.)	Casting	Green body strength
and water	10/		X 7 1 1		
/0:30	1%	-	Very high	×	-
60:40	1%	-	>2000	×	Very low strength
50:50	1%	-	800 - 1000	✓	More strength with
					some crack
	1.5%	-	1000 - 1200	✓	Strength grow and
					have less crack
48 : 52	1.5%	1.216	800 - 1000	✓	Perfect green body

ตารางที่ 2.6 การเตรียมน้ำสลิปสำหรับการขึ้นรูปไส้กรองถ่านแกลบกัมมันต์

รูปที่ 2.11 ค่าพื้นที่ผิวจำเพาะของไส้กรองถ่านแกลบกัมมันต์จากการบดผสม 5-60 นาที เผาที่ 700-900 องศาเซลเซียสในบรรยากาศรีดักชัน

Tepamat และคณะ [72, 73] ได้ศึกษาการสังเคราะห์วัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และถ่านแกลบกัมมันต์จากถ่านแกลบ โดยเผาถ่านดิบที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียสจะได้ถ่านแกลบ ดังแสดงในรูปที่ 2.12 ที่มีองค์ประกอบทางเคมีหลักๆ คือ ซิลิกา และคาร์บอน จากนั้นนำถ่านแกลบ ไปเป็นสารตั้งต้นในการสังเคราะห์วัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอนด้วยวิธีไฮโดร เทอร์มัล ที่อุณหภูมิการสังเคราะห์ 80-110 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 2-8 ชั่วโมง กรอง ล้าง อบแห้ง 60 องศาเซลเซียสดังแสดงในรูปที่ 2.13 พบว่าการสังเคราะห์วัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอนที่เหมาะสมคือ 100 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 4 ชั่วโมง แล้วนำผงวัสดุเชิงประกอบที่ผสม กับฟินอลิกเรซินและ CMC อัดขึ้นรูปเป็นแท่งสี่เหลี่ยม แล้วเผาที่อุณหภูมิ 300-700 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ในบรรยากาศไนโตรเจนดังแสดงในรูปที่ 2.14 ซึ่งมีโครงสร้างจุลภาคดังแสดงในรูป ที่ 2.15 พบว่าวัสดุเชิงประกอบสังเคราะห์ที่ 100 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 4 ชั่วโมงผสมฟินอลิกเรซิน 20 เปอร์เซ็นต์เผา 600 องศาเซลเซียสจะให้ค่าความแข็งแรงเชิงกลคือ 0.69 เมกะพาสคัลและมีพื้นที่ ผิวจำเพาะสูงที่สุดคือ 108.14 ตารางเมตรต่อกรัมดังแสดงในตารางที่ 2.7และตารางที่ 2.8 ตามลำดับ ซึ่งสามารถลดความกระด้างของน้ำได้ถึง 99 เปอร์เซ็นต์และดูดซับคลอรีนอิสระได้ถึง 97 เปอร์เซ็นต์

รูปที่ 2.13 การสังเคราะห์ซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอนจากถ่านแกลบ

ตัวอย่างแท่งสี่เหลี่ยม

เผาผนึกที่ 300-700°C

ทดสอบความแข็งแรงเชิงกล

รูปที่ 2.14 การก่อกัมมันต์และทดสอบความแข็งแรงเชิงกล

รูปที่ 2.15 โครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์และถ่านแกลบกัมมันต์ (A) ก่อนเผา (B) เผาที่ 300 องศาเซลเซียส (C) เผาที่ 400 องศาเซลเซียส (D) เผาที่ 500 องศาเซลเซียส (E) เผาที่ 600 องศาเซลเซียสและ (F) เผาที่ 700 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ในบรรยากาศไนโตรเจน

Samples	Bending Strength (MPa)					
	300°C	400°C	500°C	600°C	700°C	
1%CMC	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	
1%CMC+5%Phenolic	0.32	0.27	0.17	N/A	N/A	
1%CMC+10%Phenolic	0.14	0.10	N/A	0.27	0.23	
1%CMC+15%Phenolic	0.21	0.11	N/A	0.49	0.77	
1%CMC+20%Phenolic	1.80	0.97	0.60	0.69	0.80	

ตารางที่ 2.7 ความแข็งแรงเชิงกลของชิ้นงานตัวอย่างแท่งสี่เหลี่ยม

Samples	Specific Surface Area (m ² /g)					
Samples	300°C	400°C	500°C	600°C	700°C	
1%CMC	64.60	56.95	53.85	44.69	33.85	
1%CMC+5%Phenolic	41.10	69.43	58.60	54.45	26.69	
1%CMC+10%Phenolic	44.00	69.14	66.83	58.51	23.66	
1%CMC+15%Phenolic	56.37	68.39	71.57	65.72	26.21	
1%CMC+20%Phenolic	23.64	30.92	59.91	108.14	62.79	

ตารางที่ 2.8 พื้นที่ผิวจำเพาะของชิ้นงานตัวอย่างแท่งสี่เหลี่ยม

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าสามารถขึ้นรูปไส้กรองน้ำจากถ่านแกลบ โดยวิธีการหล่อเทแบบกลวง และสามารถสังเคราะห์วัสดุเชิงประกอบของซีโอไลต์โซเดียม เอ และถ่าน แกลบกัมมันต์จากถ่านแกลบได้ ดังนั้นในงานวิจัยนี้สนใจขึ้นรูปไส้กรองน้ำจากเซรามิกเชิงประกอบ ถ่านกัมมันต์และถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่มีสมบัติดูดซับคลอรีนอิสระ ลดความ กระด้างในน้ำ กรองตะกอนขุ่นและเชื้อแบคทีเรียได้ โดยวิธีการหล่อเทแบบ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้สนใจที่จะผลิตผลิตภัณฑ์ใส้กรองน้ำเซรามิกเชิงประกอบที่มีลักษณะเป็นท่อ ปลายปิด มีสมบัติดูดกลิ่น ฆ่าเชื้อแบคทีเรีย แลกเปลี่ยนไอออนลดความกระด้าง และกรองตะกอนขุ่น จนถึงเชื้อแบคทีเรียก่อโรค สำหรับน้ำ โดยใช้วัสดุจำพวกถ่านกัมมันต์หรือถ่านแกลบกัมมันต์สำหรับ การดูดกลิ่น ซีโอไลต์ซึ่งมีสมบัติการแลกเปลี่ยนไอออนเพื่อลดความกระด้างของน้ำดื่ม และซิงก์ ออกไซด์ (ความละเอียดระดับนาโนเมตร) สำหรับการฆ่าเชื้อแบคทีเรีย ใช้เทคนิคการขึ้นรูปไส้กรอง ด้วยการหล่อแบบน้ำดินในแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์แล้วเผาจนได้ชิ้นงานที่มีความแข็งแรง รูป ทรงกระบอก และมีรูพรุนขนาดเล็ก รวมถึงศึกษาผลของเงื่อนไขการเตรียมต่างๆ อุณหภูมิและ ระยะเวลาในการเผา สัดส่วนระหว่างสารตั้งต้นแต่ละชนิด (ถ่านแกลบกัมมันต์และซีโอไลต์จากถ่าน แกลบ และซิงก์ออกไซด์ความละเอียดระดับนาโนเมตร) ต่อสมบัติต่างๆ ของชิ้นงาน รวมถึงทำการ ทดลองกรองน้ำแล้วศึกษาประสิทธิภาพการกรองน้ำด้วย ดังแสดงในรูปที่ 3.1

รูปที่ 3.1 ไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบ

3.1 สารเคมีวัตถุดิบและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง

3.1.1 สารเคมีและวัตถุดิบ

- แกลบดิบ
- ถ่านกัมมันต์ (PA-1, Zenith Science Co., Ltd.)
- ซีโอไลต์โซเดียม เอ (Advera 401PS, PQ Chemicals Thailand Co., Ltd.)
- คาร์บอกซิเมทิลเซลลูโลส (CMC, Ceramic R-US)
- โซเดียมไฮดรอกไซด์ (NaOH, 99%, Chemmin)
- โซเดียมอะลูมิเนต (NaAlO₂, Riedel-de Haen)
- ฟีนอลิกเรซิน (Neolite KC-3019, Kangnam Chemical Co., Ltd.

Korea)

- น้ำรีเวอร์สออสโมซิส (R.O. water)

3.1.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง

- เตาเผาถ่านแกลบ
- เตาเผาไฟฟ้า
- . เครื่องชั่งทศนิยม 2 ตำแหน่ง
- หม้อบดเหวี่ยงความเร็วสูง
- หม้อบดปอร์ซเลน
- ลูกบดปอร์ซเลน เป็นหาวิทยาสัย
- บึกเกอร์ เมษาสุดคม ปังเพศกราพ
- แท่งแก้วคนสาร
- ช้อนตักสาร
- ตะแกรงร่อน (Sieve) ขนาด 100 Mesh
- ตู้อบ
- ภาชนะสเตนเลส
- เครื่องวัดคลอรีนในน้ำ HANNA รุ่น HI 9025
- แม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์

3.2 ขั้นตอนการวิจัย

3.2.1 การขึ้นรูปไส้กรองน้ำจากเซรามิกเชิงประกอบถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ (ใช้ผงทางการค้า)

สูตรการเตรียมน้ำสลิปใน 1 หม้อบดปอร์ซเลน คือ ถ่านกัมมันต์ (โครงสร้างจุลภาค ของถ่านกัมมันต์ดังแสดงใน**รูปที่ 3.2**) 100 กรัม ซีโอไลต์ เอ (โครงสร้างจุลภาคของซีโอไลต์ เอ ดังแสดงใน**รูปที่ 3.3**) 100 กรัม ซิงก์ออกไซด์อนุภาคระดับนาโนเมตร 2 กรัม ฟันอลิกเร ซิน (โครงสร้างจุลภาคของฟินอลิกเรซินดังแสดงใน**รูปที่ 3.4**) 50.5 กรัม น้ำ 260 กรัม คาร์ บอกซิเมทิลเซลลูโลส (ตัวเชื่อมประสาน) 1-1.8 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักของผงของแข็งทั้งหมด และลูกบด 450 กรัม นำส่วนผสมทั้งหมดใส่ในหม้อบดปอร์ซเลนดังแสดงใน**รูปที่ 3.5** แล้ว นำไปเข้าเครื่องบดแบบเหวี่ยงเป็นวงความเร็วสูงดังแสดงใน**รูปที่ 3.6** ที่เวลา 15 30 45 และ 60 นาที ตามลำดับ จากนั้นนำน้ำสลิปที่ได้ผ่านตะแกรงร่อนเบอร์ 100 mesh ดังแสดงใน**รูป ที่ 3.7** เทลงในแบบพิมพ์ปูนปลาสเตอร์ดังแสดงใน**รูปที่ 3.8** โดยใช้เวลาในการหล่อแบบ 3 ชั่วโมง เทน้ำสลิปทิ้ง คว่ำแม่พิมพ์ 2 ชั่วโมง แล้วหงายแม่พิมพ์ทิ้งไว้ 12 ชั่วโมง แกะชิ้นงาน ออกจากแม่พิมพ์ ตกแต่งชิ้นงาน อบแห้ง 45 องศาเซลเซียส สุดท้ายนำชิ้นงานที่แห้งสนิทไป เผาที่อุณหภูมิ 600 650 700 และ 750 องศาเซลเซียส ตามลำดับเป็นเวลา 1 ชั่วโมงใน บรรยากาศรีดักซัน

รูปที่ 3.2 โครงสร้างจุลภาคของถ่านกัมมันต์ใช้ผงทางการค้า

รูปที่ 3.3 โครงสร้างจุลภาคของซีโอไลต์โซเดียม เอ ใช้ผงทางการค้า

รูปที่ 3.4 โครงสร้างจุลภาคของฟินอลิกเรซิน

รูปที่ 3.5 หม้อบดปอร์ซเลน

รูปที่ 3.6 เครื่องบด High speed ball mill (450 rpm)

รูปที่ 3.7 ตะแกรงร่อน

รูปที่ 3.8 แม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์ที่ยังไม่ได้ประกบ

3.2.2 การขึ้นรูปไส้กรองน้ำจากเซรามิกเชิงประกอบถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ ออกไซด์

ในการทดลองส่วนที่สองนั้นจะใช้วัตถุดิบถ่านแกลบถ่านกัมมันต์แทนถ่านกัมมันต์ใช้ ผงทางการค้า โดยใช้แกลบดิบ นำแกลบบรรจุลงในเตาเผาแกลบดังแสดงในรูปที่ 3.9 ควบคุม บรรยากาศรีดักชัน จากนั้นจุดไฟโดยที่อุณหภูมิภายในเตาอยู่ที่ประมาณ 700 องศาเซลเซียส ปล่อยให้เตาเผาแกลบเย็นตัวลง หลังจากนั้นนำถ่านแกลบที่ได้ไปทำการลดขนาดอนุภาคด้วย Vibratory Disc mill เป็นเวลา 1 นาที จากนั้นนำถ่านแกลบไปสังเคราะห์วัสดุเชิงประกอบ ของซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน แล้วนำไปขึ้นรูปเหมือนกับหัวข้อ 3.2.1

รูปที่ 3.9 เตาเผาแกลบ

3.2.3 การวิเคราะห์ปริมาณคาร์บอน

โดยใช้มาตรฐาน ASTM C 25-99 นำผงถ่านแกลบไปอบแห้งที่อุณหภูมิ 105 องศา เซลเซียส เป็นเวลา 24 ชั่วโมง แล้วชั่งน้ำหนักก่อนเผาหลังจากนั้นนำไปเผาในเตาไฟฟ้าที่ อุณหภูมิ 1000 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 1 ชั่วโมง ชั่งน้ำหนักหลังเผา คำนวณหาปริมาณ น้ำหนักที่หายไป โดยให้สมมติฐานว่าน้ำหนักที่หายไปเกิดจากการสลายตัวของคาร์บอน [71]

3.2.4 วิเคราะห์ปริมาณธาตุด้วย X-ray fluorescence

้วิเคราะห์หาปริมาณธาตุของถ่านแกลบที่ได้จากการคาร์บอไนเซชัน เพื่อให้ทราบถึง ปริมาณของซิลิกาในถ่านแกลบ โดยอาศัยหลักการวัดปริมาณรังสีเอ็กซ์เรื่อง (X-ray fluorescence) ที่ปลดปล่อยออกมาจากธาตุองค์ประกอบแต่ละชนิดในสารตัวอย่างเมื่อมี การยิ่งรังสีจากหลอดรังสีเอกซ์ (X-ray tube) ไปยังชิ้นงาน เพื่อทำให้อิเล็กตรอนวงโคจรใน คือ ชั้น K, L หรือ M หลุดจากอะตอม อะตอมจะอยู่ในสภาวะที่ไม่เสถียร อิเล็กตรอนจากวง โคจรนอก ซึ่งมีระดับพลังงานสูงกว่า จะเข้าไปแทนที่และปลดปล่อยพลังงานส่วนเกินออกมา ในรูปของรังสีเอกซ์เรือง (X-ray fluorescence) ทำให้มีที่ว่างเกิดใหม่ อิเล็กตรอนจากวง โคจรนอก ซึ่งมีระดับพลังงานสูงกว่า จึงเข้าไปแทนที่และมีการปลดปล่อยรังสีเอ็กซ์เรื่อง ออกมาอีก ทั้งนี้การเกิดรังสีเอกซ์เรื่องสามารถเกิดได้หลายพลังงาน พลังงานของรังสีเอ็กซ์ เรืองที่ปลดปล่อยออกมาจะขึ้นกับความแตกต่างของระดับพลังงานระหว่างอิเล็กตรอนที่ไป แทนที่กับระดับพลังงานของที่ว่าง สำหรับ XRF ที่เป็นระบบความยาวคลื่น (Wavelength dispersive system) รังสีเอกซ์เรื่องที่เกิดขึ้นจะถูกส่งผ่านคอลลิเมเตอร์ (Collimator) ในรูป ้ลำรังสีขนานไปยังผลึกวิเคราะห์ (Analyzing crystal) ซึ่งจะทำหน้าที่กระจายหรือแยกรังสี เอกซ์ออกไปให้มีความยาวคลื่นต่างๆกัน และจะถูกวัดความเข้มหรือกำลัง (Power) ด้วยการ สแกนของตัวรับสัญญาณ (Detector) โดยมีคอมพิวเตอร์เป็นหน่วยประมวลผลและควบคุม การทำงานของเครื่อง XRF ชนิด wavelength dispersive เป็นเครื่องมือสำหรับใช้วิเคราะห์ หาองค์ประกอบทางเคมีในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อตรวจสอบหาชนิดและปริมาณ ธาตุองค์ประกอบในตัวอย่างชิ้นงาน ตั้งแต่ เบริลเลียม (Beryllium, Be) จนถึง ยูเรเนียม (Uranium, U) ช่วงของการวิเคราะห์ตั้งแต่ระดับ Trace analysis (ppm) จนถึง 100%

3.2.5 การสังเคราะห์ซีโอไลต์โซเดียม เอ

นำผงถ่านแกลบที่ได้ในขั้นตอนการเตรียมถ่านแกลบใช้เป็นแหล่งให้ซิลิกาในการ สังเคราะห์ซีโอไลต์โซเดียมเอ และใช้โซเดียมอะลูมิเนต (NaAlO₂) เป็นแหล่งให้อะลูมินาโดย การสังเคราะห์ใช้สูตรคือ 3.165 Na₂O : Al₂O₃ : 1.926 SiO₂ : 128 H₂O [74] ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้ นำโซเดียมไฮดรอกไซด์ (NaOH) ละลายในน้ำจนเป็นเนื้อเดียวกัน หลังจากนั้น แบ่งครึ่ง สารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ใส่บีกเกอร์ A กับ B โดยที่บีกเกอร์ A ใส่ผงถ่านแกลบลงไปคน จนละลายจะได้สารละลายโซเดียมซิลิเกต ส่วนบีกเกอร์ B ใส่ผงโซเดียมอะลูมิเนตลงไปคนจน ละลายจะได้สารละลายโซเดียมอะลูมิเนต หลังจากนั้นนำสารละลายในบีกเกอร์ A และ B เท รวมกันในหม้อต้มความดันสเตนเลส (Stainless steel pressure cooker) จะได้สารละลาย อะลูมิโนซิลิเกตเจลแล้วนำไปให้ความร้อนที่อุณหภูมิ 85 90 95 และ 100 องศาเซลเซียส ตามลำดับ เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง ขั้นตอนสุดท้ายกรองสารละลายแล้วอบแห้งที่อุณหภูมิ 60 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 24 ชั่วโมง แล้วบดด้วย Vibratory Disc mill 10 วินาทีจะได้ผงวัสดุ เชิงประกอบถ่านแกลบและซิโอไลต์โซเดียม เอ

3.2.6 วิเคราะห์องค์ประกอบทางเฟสด้วยเครื่อง X-ray Diffractometer

วิเคราะห์เฟสองค์ประกอบของผงวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียมเอ และถ่านกัม มันต์โดยอาศัยหลักการเบี้ยวเบนของรังสีเอกซ์ด้วยการยิงรังสีเอ๊กซ์ที่ทราบคลื่นความยาวไปที่ วัสดุหากวัสดุมีความเป็นผลึกรังสีเอกซ์จะเกิดการเบี้ยวเบนที่มุมต่างๆ กัน โดยค่ามุมที่ เปลี่ยนไปจะถูกเก็บข้อมูลโดย Detector ซึ่งสารประกอบที่มีความเป็นผลึกจะมีค่ามุมของ การเบี้ยวเบนแตกต่างในแต่ละชนิด ทำให้สามารถทราบถึงชนิดของสารประกอบต่างๆ ได้ เครื่อง X-ray Diffractometer ที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบทางเฟสผลิตโดยบริษัท Bruker รุ่น D8 Advanced ดังแสดงใน**รูปที่ 3.10** โดยใช้ Cu-K_α radiation ด้วย Scanning speed 0.02 องศาต่อนาที ช่วง 2**0** เท่ากับ 5-60 องศา

> จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University

รูปที่ 3.10 X-ray Diffractometer

3.2.7 วิเคราะห์โครงสร้างจุลภาคด้วยเครื่อง Scanning Electron Microscope (SEM)

วิเคราะห์โครงสร้างจุลภาคของผงถ่านแกลบกับ ผงวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และถ่านกัมมันต์โดยอาศัยหลักการที่กลุ่มอิเล็กตรอนกระทบที่ผิววัสดุแล้วจะเกิด อิเล็กตรอนทุติยภูมิ ซึ่งแหล่งกำเนิดอิเล็กตรอนภายในเครื่องจะผลิตกลุ่มอิเล็กตรอนและถูก ทำให้เป็นลำอิเล็กตรอน หลังจากนั้นลำอิเล็กตรอนจะถูกยิงไปกระทบผิววัสดุทำให้เกิด อิเล็กตรอนทุติยภูมิขึ้นซึ่งจะถูกเก็บสัญญาณโดย Detector และแปลงสัญญาณเป็นภาพ เครื่อง Scanning Electron Microscope ที่ใช้ในการวิเคราะห์โครงสร้างจุลภาค ผลิตโดย บริษัท JEOL รุ่น JSM-6480 LV ดังแสดงใน**รูปที่ 3.11**

รูปที่ 3.11 Scanning Electron Microscope

จุฬาลงกรณมหาวทยาลย Chulalongkorn University วิเคราะห์ผลความต้านทานต่อแรงดัดโค้งด้วยเครื่องมือดัง**รูปที่ 3.12** โดยใช้วิธี 3 Points Bending ซึ่งชิ้นงานที่นำมาทดสอบจะขึ้นรูปเป็นแท่งทดสอบกลมและมีสูตรการ คำนวณดังนี้

MOR=
$$\frac{8FL}{\pi d^3}$$

โดย F = แรงกดที่ทำให้แท่งทดสอบหัก หน่วย กิโลกรัม

L = ความกว้างของบ่ารอง (Span Length) หน่วย เซนติเมตร

d = เส้นผ่าศูนย์กลางของแท่งทดสอบ หน่วย เซนติเมตร

รูปที่ 3.12 การทดสอบ 3-Point-Bending

การดูดซึมน้ำของชิ้นงานคือ ความสัมพันธ์ของน้ำหนักของชิ้นงานที่ดูดซึมน้ำกับ น้ำหนักชิ้นงานแห้ง โดยสามารถคำนวณได้ดังสมการ

% Water absortion =
$$\left[\frac{W-D}{D}\right] \times 100$$

W= น้ำหนักชิ้นงานเปียกชั่งในอากาศ (กรัม) D= น้ำหนักชิ้นงานแห้ง (กรัม)

3.2.10 ความหนาแน่นรวม (Bulk density)

ความหนาแน่นรวมคือ ความสัมพันธ์ของน้ำหนักชิ้นงานแห้งกับปริมาตรรวม โดย สามารถคำนวณได้ดังสมการ

Bulk density(g/cm³) =[
$$\frac{D}{W-S}$$
]

W= น้ำหนักชิ้นงานเปียกชั่งในอากาศ (กรัม)

D= น้ำหนักซิ้นงานแห้ง (กรัม)

S= น้ำหนักชิ้นงานชั่งในน้ำ แมกวิทยาลัย

Chulalongkorn University

3.2.11 ความพรุนตัวปรากฎ (Apparent porosity)

ความพรุนตัวปรากฏคือ ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาตรรูพรุนเปิดกับปริมาตรรวม โดยสามารถคำนวณได้ดังสมการ

% Apparent porosity =[
$$\frac{W-D}{W-S}$$
]×100

W= น้ำหนักชิ้นงานเปียกชั่งในอากาศ (กรัม) D= น้ำหนักชิ้นงานแห้ง (กรัม)

S= น้ำหนักชิ้นงานซั่งในน้ำ

3.2.12 วิเคราะห์ปริมาณแคลเซียมไอออนด้วย ICP-OES (Inductive Coupled Plasma Optical Emission Spectroscopy)

ICP-OES (Inductive Coupled Plasma Optical Emission Spectroscopy) ดัง แสดงในรูปที่ 3.13 เป็นเทคนิคสำหรับการวิเคราะห์ธาตุ (Elemental analysis) ที่จัดอยู่ กลุ่ม Atomic spectroscopy หัวใจของ ICP-OES คือ พลาสมาที่มีแหล่งกำเนิดเป็นเปลว ความร้อนสูง (6000-10000 K) การวิเคราะห์ด้วยเทคนิค ICP-OES ใช้หลักการให้ความร้อน แก่สารตัวอย่างให้แตกตัวเป็นอะตอมหรือไอออนด้วยพลาสมา อะตอมหรือไอออนที่เกิดขึ้น จะถูกกระตุ้นให้คลายแสงออกมาที่ความยาวคลื่นต่างๆ แสงที่ได้จะเป็นแสงที่มีหลายความ ยาวคลื่น (Polychromatic light) ซึ่งจะถูกแยกด้วย Diffractive optics ให้เป็นแสงความ ยาวคลื่นเดี่ยว (Monochromatic light) และถูกตรวจวัดด้วยดีเทคเตอร์ (Detector) ต่อไป แสงที่ความยาวคลื่นต่างๆ เป็นสมบัติเฉพาะตัวของอะตอมหรือไอออนของธาตุที่ต้องการ วิเคราะห์ โดยความเข้มแสง (intensity) จะแปรผันตรงกับปริมาณธาตุ เมื่อให้ความร้อนด้วย พลาสมาธาตุทุกธาตุที่ต้องการวิเคราะห์จะถูกกระตุ้นให้คายแสงพร้อมกันและทุกความยาว คลื่นจะถูกวิเคราะห์ได้พร้อมกัน ทำให้สามารถวิเคราะห์ธาตุในตัวอย่างได้มากกว่า 1 ธาตุใน การวิเคราะห์แต่ละครั้ง (Multi element analysis) ดังนั้นการวิเคราะห์จึงทำได้อย่างรวดเร็ว และใช้เวลาวิเคราะห์ไม่นาน เหมาะกับงานที่มีจำนวนธาตุและจำนวนตัวอย่างมาก ใน งานวิจัยนี้จะเตรียมน้ำสารละลายแคลเซียมไอออนประมาณ 400 ppm แล้วนำไปกรองผ่าน ไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบจากนั้นนำน้ำที่ผ่านไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบไปวิเคราะห์หา ปริมาณด้วย ICP-OES เพื่อทดสอบประสิทธิภาพการลดความกระด้างในน้ำของไส้กรองเซรา มิกเชิงประกอบ

รูปที่ 3.13 ICP-OES

3.2.13 วิเคราะห์ปริมาณคลอรีนอิสระในน้ำด้วยเครื่อง HANNA (Free Chlorine Meter) (Model: HI-701)

หยดสารละลาย Sodium Hypochlorite ที่ให้คลอรีนอิสระ 6 เปอร์เซ็นต์โดย น้ำหนักผสมกับน้ำ R.O. เพื่อให้ได้ความเข้มข้นประมาณ 2.00-2.40 ppm จากนั้นนำน้ำที่มี คลอรีนอิสระไปทดสอบกับเครื่องกรองที่มีไส้กรองถ่านกัมมันต์และซีโอไลต์ดังแสดงใน**รูปที่** 3.14 แล้วนำน้ำที่มีคลอรีนอิสระก่อนและผ่านการกรองไปวัดค่าคลอรีนอิสระด้วยเครื่องวัด คลอรีนอิสระ HANNA (Model:HI-701) ดังแสดงใน**รูปที่ 3.15** ทันที

รูปที่ 3.14 เครื่องกรองน้ำที่มีไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบต่อเข้ากับถังน้ำทดสอบ

รูปที่ 3.15 เครื่องวัดคลอรีนอิสระ HANNA (Model:HI-701)

3.2.14 การเตรียมน้ำเพื่อใช้ทดสอบกับไส้กรอง (ตะกอนขุ่นและความกระด้าง)

ใช้ผง Al₂O₃ (0.3 µm) 1 กรัมต่อลิตร (ตะกอนขุ่น) และ ใช้ผง CaCl₂ 2 กรัมต่อลิตร (ความกระด้าง) ผสมรวมกันกับน้ำ R.O. ลงในถังดังแสดงใน**รูปที่ 3.16** แล้วนำไปทดสอบกับ ไส้กรองน้ำถ่านกัมมันต์หรือถ่านแกลบกัมมันต์และซีโอไลต์ในเครื่องกรองน้ำดังแสดงใน**รูปที่ 3.14**

รูปที่ 3.16 ถังน้ำที่เตรียมเพื่อใช้ทดสอบกับเครื่องกรองน้ำ

3.2.15 การเตรียมน้ำเพื่อใช้ทดสอบกับไส้กรอง (เชื้ออีโคไล)

นำขวดเชื้ออีโคไลดังแสดงใน**รูปที่ 3.17** ผสมกับน้ำ R.O. 30 ลิตรดังแสดงใน**รูปที่ 3.18** น้ำที่ได้ไปทดสอบกับเครื่องกรองน้ำที่มีไส้กรองถ่านกัมมันต์หรือถ่านแกลบกัมมันต์และ ซีโอไลต์ดังจากนั้นเก็บน้ำก่อนและหลังการกรองเชื้ออีโคไลไปทดสอบดังแสดงใน**รูปที่ 3.19** และ**รูปที่ 3.20** ตามลำดับ

รูปที่ 3.17 ขวดเชื้ออีโคไล

รูปที่ 3.18 ผสมเชื้อในถังน้ำ R.O. 30 ลิตร

รูปที่ 3.19 การเก็บเชื้ออีโคไลก่อนและหลังการกรอง

รูปที่ 3.20 ขวดเก็บเชื้ออีโคไลก่อนและหลังการกรองน้ำ (รูปซ้ายมือคือน้ำเชื้อก่อนการกรองน้ำ และรูปขวาคือ น้ำหลังการกรองน้ำ)

3.3 แผนผังการทดลอง

3.3.1 การทดลองในส่วนแรกการขึ้นรูปไส้กรองน้ำจากเซรามิกเชิงประกอบถ่านกัมมันต์ และซีโอไลต์ เอ (ใช้ผงทางการค้า)

รูปที่ 3.21 แผนผังการทดลองส่วนแรก

รูปที่ 3.22 แผนผังการทดลองส่วนที่สองการเตรียมวัสดุเชิงประกอบคาร์บอนและ ซีโอไลต์โซเดียม เอ

รูปที่ 3.23 แผนผังการทดลองส่วนที่สองการขึ้นรูปไส้กรอง

บทที่ 4 ผลการทดลองและวิเคราะห์ผล

4.1 ผลการทดลองในส่วนแรกศึกษาการเตรียมวัสดุเซรามิกเชิงประกอบถ่านกัมมันต์/ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ โดยใช้ผงถ่านกัมมันต์และซีโอไลต์ทางการค้าเป็นวัตถุดิบ

4.1.1 การขึ้นรูปไส้กรอง

จาก**ตารางที่ 4.1** เป็นผลการทดลองการเตรียมน้ำสลิปโดยการปรับเปลี่ยนตัวเชื่อมประสาน คาร์บอกซิเมทิลเซลลูโลสที่ช่วยให้ชิ้นงานตัวอย่างก่อนเผามีความแข็งแรงสามารถตกแต่งได้ ซึ่งใช้เวลา ในการบดผสม 15 นาทีและ การหล่อแบบ 2 ชั่วโมง พบว่า น้ำสลิปที่ใช้ตัวเชื่อมประสาน 1.00 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก ไหลตัวดี และมีการเดรนดี แต่ชิ้นงานตัวอย่างติดแม่พิมพ์ เนื่องจากชิ้นงานมี ้ความบางเพียง 0.7 เซนติเมตร และ ชิ้นงานตัวอย่างก่อนเผาไม่แข็งแรงแตกเสียหาย ต่อมาเมื่อเพิ่ม ปริมาณตัวเชื่อมประสานเป็น 1.25 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักในการบดผสม การไหลตัวและการเดรน ้ยังคงดี และสามารถแกะชิ้นงานตัวอย่างออกจากแม่พิมพ์ได้แต่ชิ้นงานตัวอย่างก่อนเผายังคงแตก เสียหาย จากนั้นเพิ่มปริมาณตัวเชื่อมประสานเป็น 1.5 และ 1.8 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก พบว่าสามารถ แกะชิ้นงานตัวอย่างออกจากแม่พิมพ์แต่ชิ้นงานตัวอย่างยังคงแตกเสียหาย การไหลตัวของน้ำสลิปที่ใช้ ตัวเชื่อมประสาน 1.5 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก ไหลตัวปานกลาง และมีการเดรนดี ส่วนน้ำสลิปที่ใช้ ตัวเชื่อมประสาน 1.8 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก การไหลตัวไม่ดีส่งผลให้การเดรนเริ่มทำได้ยากขึ้น ดังนั้น จากการใช้ตัวเชื่อมประสานในการบดผสมน้ำสลิป 1.00 1.25 1.50 และ 1.80 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก ตามลำดับ ในการบดผสม 15 นาที การหล่อแบบ 2 ชั่วโมง นั้นจะเห็นได้ว่า ชิ้นงานตัวอย่างก่อนเผาที่ สามารถแกะออกจากแบบแม่พิมพ์ได้นั้นคือ ใช้ตัวเชื่อมประสาน 1.25 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก แต่ ชิ้นงานตัวอย่างก่อนเผายังคงไม่แข็งแรง จึงได้เพิ่มเวลาในการหล่อแบบเป็น 3 ชั่วโมงซึ่งแสดงผลการ ทดลองใน**ตารางที่ 4.2**

ตารางที่ 4.1 ผลของการปรับเปลี่ยนปริมาณคาร์บอกซิเมทิลเซลลูโลสในการเตรียม น้ำสลิปเพื่อการหล่อแบบไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ โดย ใช้เวลาในการบด 15 นาที การหล่อแบบเป็นเวลา 2 ชั่วโมง

ตัวเชื่อมประสาน (%CMC)	ความหนีด (cP)	การเดรน	การแกะแบบ	ความแข็งแรง หลังการแกะ แบบ
1.00	2530 (ไหลตัวดี)	ดี	ชิ้นงานแตกติด แม่พิมพ์	ชิ้นงานแตก เสียหาย
1.25	2610 (ไหลตัวดี)	ดี	แกะชิ้นงานได้	ชิ้นงานแตก เสียหาย
1.50	2800 (ไหลตัว ปานกลาง)	Ĩ	แกะชิ้นงานจาก แม่พิมพ์ได้แต่ แตก	ชิ้นงานแตก เสียหาย
1.80	5000 (ไหลตัวไม่ ดี)	ปานกลาง	แกะชิ้นงานจาก แม่พิมพ์ได้แต่ ย มพุ แตก	ชิ้นงานแตก เสียหาย

* ใช้ Spindle No.5, 50 rpm ในการวัดความหนืด

จาก**ตารางที่ 4.2** เมื่อเพิ่มเวลาในการหล่อแบบจากผลการทดลองใน**ตารางที่ 4.1** เป็น 3 ชั่วโมงพบว่า ชิ้นงานตัวอย่างที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิปซึ่งใช้ตัวเชื่อมประสาน 1.00 1.25 และ 1.50 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักมีความแข็งแรงขึ้นสามารถแกะออกจากแบบได้ดีขึ้นแต่ชิ้นงานยังคงมีรอย แตกร้าวสำหรับชิ้นงานตัวอย่างที่ใช้ตัวเชื่อมประสาน 1.00 และ 1.5 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักตามลำดับ ส่วนชิ้นงานตัวอย่างที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิปโดยใช้ตัวเชื่อมประสาน 1.25 เปอร์เซ็นต์โดย น้ำหนักสามารถแกะออกแม่พิมพ์ได้ดี และ ชิ้นงานตัวอย่างก่อนเผา มีความแข็งแรงสามารถตกแต่ง ชิ้นงานได้อีกทั้งน้ำสลิปมีการไหลตัวและการเดรนดี สำหรับชิ้นงานตัวอย่างที่เตรียมจากการบดผสมน้ำ สลิปซึ่งใช้ตัวเชื่อมประสาน 1.80 เปอร์เซนต์โดยน้ำหนัก จะเห็นได้ว่าการเพิ่มปริมาณตัวเชื่อมประสาน ส่งผลต่อความหนืดของน้ำสลิปทำให้น้ำสลิปมีความหนืดมากขึ้น การไหลตัวไม่ดี และทำให้การดูดซึม น้ำของแม่พิมพ์ทำได้ยากขึ้น ส่งผลให้การเดรนไม่ดี ทำให้ชิ้นงานตันในแม่พิมพ์ เพราะฉะนั้นสูตรการ เตรียมน้ำสลิปที่ใช้ตัวเชื่อมประสาน 1.25 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักมีความเหมาะสมในการขึ้นรูปไส้กรอง เซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ โดยการทดลองต่อไปจะทำการเพิ่มเวลา ในการบดผสมน้ำสลิป และเผาชิ้นงานตัวอย่างที่อุณหภูมิต่างๆ

ตารางที่ 4.2 ผลของการปรับเปลี่ยนปริมาณคาร์บอกซิเมทิลเซลลูโลสในการเตรียมน้ำ สลิปเพื่อการหล่อแบบไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ โดยใช้ เวลาในการบด 15 นาที การหล่อแบบเป็นเวลา 3 ชั่วโมง

ตัวเชื่อม ประสาน(%)	ความหนืด (cP)	การเดรน	การแกะแบบ	ความแข็งแรง หลังการแกะ แบบ
1.00	2530 (ไหลตัวดี)	ĨØ	แกะชิ้นงานจาก แม่พิมพ์ได้แต่ แตกเล็กน้อย	ชิ้นงานแตก เสียหายปาน กลาง
1.25	2610 (ไหลตัวดี)	ଜ	แกะชิ้นงานได้ดี ย	ชิ้นงานแข็งแรง
1.50	CHULALON 2800 (ไหลตัว ปานกลาง)	skorn Univer ปานกลาง	 แกะชิ้นงานจาก แม่พิมพ์ได้แต่ เกิดรอยร้าว เล็กน้อย 	ชิ้นงานแตก เสียหายเล็กน้อย
1.80	5000 (ไหลตัวไม่ ดี)	ไม่ดี	ชิ้นงานตันใน แม่พิมพ์	ได้ชิ้นงานตัน

้* ใช้ Spindle No.5, 50 rpm .ในการวัดความหนืด

ตารางที่ 4.3 แสดงผลค่าเฉลี่ยขนาดอนุภาควัตถุดิบ และน้ำสลิปบดผสมที่เวลาต่างๆ ขนาด ค่าเฉลี่ยขนาดอนุภาคของวัตถุดิบตั้งต้นคือ ถ่านกัมมันต์ ซีโอไลต์โซเดียม เอ และฟินอลิกเรซิน มีค่า 27.98 3.23 และ 17.19 ไมโครเมตร ตามลำดับ เมื่อนำวัตถุดิบมาบดผสมกับน้ำและตัวเชื่อมประสาน โดยใช้เวลา 15 30 45 และ 60 นาที ตามลำดับพบว่า ขนาดค่าเฉลี่ยขนาดอนุภาคมีค่าลดลงตามเวลา บดผสมที่เพิ่มขึ้นโดยที่เวลาบดผสม 60 นาทีจะมีค่าขนาดค่าเฉลี่ยขนาดอนุภาคเล็กที่สุดคือ 2.95 ไมโครเมตร

ค่าเฉลี่ยขนาดอนุภาค (µm)						
วัตถุดิบ น้ำสลิปบดผสม						
ถ่านกัม มันต์	ซีโอไลต์ โซเดียม เอ	ฟินอลิก เรซิน	15 นาที	60 นาที		
27.98	3.23	17.19	12.76	10.96	6.61	2.95

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยขนาดอนุภาคของวัตถุดิบ และน้ำสลิปบดผสมที่เวลา 15-60 นาที

4.1.2 ความแข็งแรงเชิงกลของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์

จากผลการทดลองในรูปที่ 4.1 คือกราฟแสดงความแข็งแรงเชิงกลของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิก เชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซิโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิปที่เวลา 15 30 45 และ 60 นาทีตามลำดับ เผาที่อุณหภูมิ 600 650 700 และ 750 องศาเซลเซียสตามลำดับ ใน บรรยากาศรีดักชัน ความแข็งแรงของชิ้นงานตัวอย่างมีความสำคัญมากเพราะในการกรองน้ำไส้กรอง ต้องสามารถทนความดันของน้ำได้ในขณะกรองน้ำอยู่ โดยตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไส้ กรองน้ำต้องสามารถทนความดันน้ำ 700±10 กิโลพาสคัลได้โดยไม่เกิดความเสียหายใดๆ เช่น แตก หัก ร้าว หรือฉีกขาด (มาตราฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสำหรับเครื่องกรองน้ำดื่ม มอก.2392-2551) เพราะฉะนั้นความแข็งแรงของไส้กรองน้ำจึงเป็นสมบัติที่มีความสำคัญที่ควรพิจารณาเป็นอันดับแรก จึงได้นำชิ้นงานตัวอย่างหลังเผาไปทดสอบความแข็งแรงเชิงกลด้วยเทคนิค 3-point-bending พบว่า ความแข็งแรงเชิงกลของไส้กรองหลังเผาจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นถ้าใช้เวลาในการบดผสมน้ำสลิปเพิ่มขึ้น เนื่องจากอนุภาคของแข็งที่ละลายในน้ำสลิปมีขนาดเล็กลงดังแสดงในตารางที่ 4.3 ส่งผลให้ชิ้นงาน ตัวอย่างมีความหนาแน่นมากขึ้นและค่าความแข็งแรงเชิงกลจองชิ้นงานตัวอย่างมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เช่นกันหากเพิ่มอุณหภูมิในการเผาชิ้นงานตัวอย่างเพราะที่อุณหภูมิสูงน้ำและตัวเชื่อมประสานใน ชิ้นงานจะสลายตัวส่งผลให้อนุภาคเนื้อไส้กรองชิดกันมากขึ้นทำให้ความแข็งแรงเชิงกลเพิ่มขึ้น โดย พิจารณาจากโครงสร้างจุลภาคของพื้นผิวรอยหักของชิ้นงานตัวอย่างดังแสดงในร**ูปที่ 4.2** คือไส้กรองที่ ผ่านการเผาที่ 700 องศาเซลเซียส บดผสมที่เวลา 15 30 45 และ 60 นาที ตามลำดับ พบว่าที่เวลา บดผสม 15 นาที เนื้อไส้กรองหลังเผา ยังมีขนาดใหญ่และช่องว่างระหว่างอนุภาคยังไม่ชิดกันมากนัก ส่วนที่เวลาบดผสม 30 45 และ 60 นาทีนั้น เนื้อไส้กรองจะชิดกันมากขึ้นและมีขนาดอนุภาคเล็กลง ส่งผลให้ไส้กรองมีความแข็งแรงเพิ่มขึ้น อนุภาคขนาดใหญ่ที่พบในโครงสร้างจุลภาคของเนื้อไส้กรองจะ เป็นอนุภาคของถ่านกัมมันต์ส่วนอนุภาคขนาดเล็กจะเป็นทั้งอนุภาคของซีโอไลต์โซเดียม เอ (ลูกบาศก์) และถ่านกัมมันต์ (รูปร่างไม่แน่นอน) แต่ที่อุณหภูมิการเผา 750 องศาเซลเซียสค่าความแข็งแรงเชิงกล จะลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจนเนื่องมาจากโครงสร้างของซีโอไลต์โซเดียม เอ นั้นเริ่มพังทลายที่อุณหภูมิ สูง[75] ส่งผลให้เกิดช่องว่างในเนื้อไส้กรอง ความแข็งแรงเชิงกลจึงลดลง โดยค่าความแข็งแรงเชิงกล จะมีค่าระหว่าง 1.21-3.48 เมกะพาสคัล ซึ่งการเผาชิ้นงานตัวอย่างที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียสจาก การเตรียมบดผสมน้ำสลิปเป็นเวลา 15 30 45 และ 60 นาทีมีค่าความแข็งแรงเชิงกลคือ 2.59 2.99 3.48 และ 3.47 เมกะพาสคัล ตามลำดับ จะให้ค่าความแข็งแรงเชิงกลมากกว่าอุณหภูมิการเผา 600 650 และ 750 องศาเซลเซียส ตามลำดับ จึงได้นำชิ้นงานตัวอย่างที่ผ่านการเผา 700 องศาเซลเซียส ไปทดสอบสมบัตอี่นๆ ต่อไป

รูปที่ 4.1 ความแข็งแรงเชิงกลของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์

รูปที่ 4.2 โครงสร้างจุลภาคของพื้นผิวรอยหักของชิ้นงานตัวอย่างที่เตรียมจากการบดผสม ก) 15 นาที ข) 30 นาที ค) 45 นาที และ ง) 60 นาที เผาที่ 700 องศาเซลเซียส 1 ชั่วโมง

4.1.3 การดูดซึมน้ำของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์

จากผลการทดลองใน**รูปที่ 4.3** แสดงการดูดซึมน้ำของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบ ของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 84.04-97.52 เปอร์เซ็นต์ หากพิจารณาค่า การดูดซึมน้ำในแง่ของอุณหภูมิการเผาไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบนั้นพบว่ามีค่าใกล้เคียงกันอย่าง มาก แต่หากพิจารณาค่าการดูดซึมน้ำในแง่เวลาของการบดผสมน้ำสลิป พบว่ามีค่าลดลงอย่างเห็นได้ ชัดเจน ดังนั้นขนาดอนุภาคของน้ำสลิปมีผลต่อการดูดซึมน้ำของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบโดย ขนาดอนุภาคน้ำสลิปเล็กลงการดูดซึมน้ำของไส้กรองก็มีค่าลดลงตามไปด้วยเช่นกัน เพราะว่าเมื่อน้ำ สลิปมีขนาดอนุภาคเล็กจะช่วยให้การก่อตัวของผนังเนื้อชิ้นงานตัวอย่างในระหว่างการหล่อในแบบ แม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์ให้มีความหนาแน่นสูงส่งผลให้ชิ้นงานก่อนและหลังเผามีความแข็งแรงมากขึ้น เพราะอนุภาคของเนื้อชิ้นงานตัวอย่างจะใกล้ชิดกันแน่นยิ่งขึ้นการดูดซึมน้ำของไส้กรองจึงมีค่าลดลง สำหรับกลุ่มของชิ้นงานตัวอย่างที่มีความแข็งแรงที่น่าพอใจในผลการทดลองดังแสดงใน**รูปที่ 4.1** นั้น คือ ไส้กรองที่ผ่านการเผาที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส จากการเตรียมบดผสมน้ำสลิปที่ 15 30 45 และ 60 นาทีตามลำดับ จะมีค่าการดูดซึมน้ำคือ 94.28 90.31 89.46 และ 84.04 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ซึ่งค่าที่ได้นี้ถือได้ว่ากลุ่มของชิ้นงานนี้มีค่าการดูดซึมน้ำเป็นที่น่าพอใจ

4.1.4 ความพรุนตัวของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์ หลังการเผาในบรรยากาศรีดักชัน

ความพรุนตัวคือ อัตราส่วนของปริมาตรของรูพรุนของวัสดุ กับปริมาตรของวัสดุทั้งหมด จาก ร**ูปที่ 4.4** แสดงผลของความพรุนตัวของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ ออกไซด์ หลังการเผาในบรรยากาศรีดักชัน พบว่า ความพรุนตัวของไส้กรองหลังเผามีค่าระหว่าง 59.39-65.10 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งค่าความพรุนตัวจะมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยเมื่อเพิ่มเวลาในการบดผสม มากขึ้นเพราะเมื่อบดผสมนานขึ้นขนาดอนุภาคจะมีค่าลดลงส่งผลให้เนื้อไส้กรองมีความหนาแน่นมาก ขึ้น แต่หากพิจารณาถึงอุณหภูมิการเผาพบว่าเมื่อเพิ่มอุณหภูมิการเผาค่าความพรุนตัวจะมีแนวโน้ม เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเนื่องจากที่อุณหภูมิสูงๆ น้ำและตัวเชื่อมประสานจะสลายตัวได้อย่างสมบูรณ์ทำให้เกิด ช่องว่างในเนื้อไส้กรองความพรุนตัวจึงมีค่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

รูปที่ 4.4 ความพรุนตัวของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ หลังการเผาในบรรยากาศรีดักชัน

4.1.5 น้ำหนักที่หายไปของขึ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ หลังการเผาในบรรยากาศรีดักชัน

จากรูปที่ 4.5 แสดงผลของน้ำหนักที่หายไปของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ หลังการเผาในบรรยากาศรีดักชัน น้ำหนักที่หายไปของไส้กรองหลังเผานั้นจะ ประกอบไปด้วย น้ำ (ความชิ้นและน้ำในโครงสร้างผลึก) ตัวเชื่อมประสาน และ การสลายตัวของ คาร์บอน เนื่องจากชิ้นงานเผาในบรรยากาศรีดักชัน (ในระบบปิดที่มีออกซิเจนเพียงเล็กน้อย) ซึ่งจะทำ ให้คาร์บอนเกิดการสลายตัวได้โดยทำปฏิกิริยากับออกซิเจนได้ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ โดยการเผา ชิ้นงานที่อุณหภูมิสูงๆ จะมีค่าน้ำหนักที่หายไปสูงตามไปด้วย พิจารณาการเผาที่ 750 องศาเซลเซียส จะมีค่าน้ำหนักที่หายไปสูงสุดคือ 26.32-28.04 เปอร์เซ็นต์ ส่วนการเผาที่ 700 องศาเซลเซียสมีค่า 22.91-23.85 เปอร์เซ็นต์ การเผาที่ 650 องศาเซลเซียสมีค่า 17.8-23.57 เปอร์เซ็นต์ และการเผาที่ 600 องศาเซลเซียสจะมีค่าน้อยสุดคือ17.55-21.44 เปอร์เซ็นต์ น้ำหนักที่หายไปหลังเผาจะมี ความสัมพันธ์กับค่าการหดตัวหลังเผาของชิ้นงาน ถ้าน้ำหนักหายไปมากการหดตัวก็จะมากชิ้นเช่นกัน

้น้ำหนักที่หายไปหลังเผาของซิ้นงานถ้ามีค่าที่สูงซิ้นงานจะแตกเสียหายระหว่างการเผาได้ง่ายเนื่องจาก ชิ้นงานจะมีค่าการหดตัวสูง

4.1.6 การหดตัวหลังเผาของขึ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ หลังการเผาในบรรยากาศรีดักชัน

จากผลการทดลองดังแสดงใน**รูปที่ 4.6** คือการหดตัวของชิ้นงานหลังการเผาโดยที่อุณหภูมิ การเผาสูงๆ จะมีค่าการหดตัวสูงเช่นกันซึ่งที่อุณหภูมิการเผา 700 และ 750 องศาเซลเซียสจะมีค่า การหดตัวสูงกว่าอุณหภูมิการเผาที่ 600 และ 650 องศาเซลเซียส การเผาที่ 750 องศาเซลเซียสมีค่า การหดตัวสูงสุดคือ 6.26-6.89 เปอร์เซ็นต์ การเผาที่ 700 มีค่า 4.81-6.56 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสอดคล้อง กับผลน้ำหนักที่หายไปหลังเผาในผลการทดลองใน**รูปที่ 4.5** ส่วนการเผาที่ 650 องศาเซลเซียสมีค่า 3.39-4.52 เปอร์เซ็นต์ และการเผาที่ 600 องศาเซลเซียสจะมีการหดตัวต่ำสุดคือ 0.77-3.42 เปอร์เซ็นต์ เพราะตัวเชื่อมประสานยังไม่สลายตัวอย่างสมบูรณ์ซึ่งก็จะสังเกตได้จากค่าน้ำหนักที่หายไป หลังการเผาจะมีค่าต่ำสุดเช่นกัน

รูปที่ 4.6 การหดตัวของขึ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์ หลังการเผาในบรรยากาศรีดักชัน

4.1.7 ความหนาแน่นรวมชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ หลังการเผาในบรรยากาศรีดักชัน

ความหนาแน่นรวมของวัสดุคือ มวลของวัสดุนั้นๆ ต่อปริมาตรของวัสดุโดยรวมทั้งช่องว่างใน เนื้อวัสดุนั้นๆ ด้วย จาก**รูปที่ 4.7** แสดงความหนาแน่นรวมชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของ ถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ หลังการเผาในบรรยากาศรีดักชันซึ่งพบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.65-0.73 กรัมต่อลูกบาศก์เซนติเมตร โดยเมื่อเพิ่มเวลาในการบดผสมน้ำสลิปความหนาแน่นรวมจะมี แนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับถ้าเพิ่มอุณหภูมิการเผาค่าความหนาแน่นรวมจะมีค่าเพิ่มขึ้นเหมือนกันซึ่ง กลุ่มชิ้นงานตัวอย่างที่ผ่านการบดผสมน้ำสลิป 15 30 45 และ 60 นาทีและเผาที่อุณหภูมิ 700 องศา เซลเซียสจะมีค่าความหนาแน่นรวมคือ 0.69 0.70 0.71 และ 0.73 กรัมต่อลูกบาศก์เซนติเมตร ตามลำดับ กลุ่มชิ้นงานตัวอย่างนี้น่าสนใจเพราะมีค่าความแข็งแรงเชิงกลสูงสุดจึงนำไปตรวจหา ลักษณะสมบัติที่เกี่ยวกับการกรองน้ำต่อไป

รูปที่ 4.7 ความหนาแน่นรวมของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์ หลังการเผาในบรรยากาศรีดักชัน

4.1.8 องค์ประกอบทางเฟสของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ จากการบดผสม 15-60 นาที เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ใน บรรยากาศรีดักชัน

เนื่องจากซีโอไลต์โซเดียม เอ นั้นมักจะเกิดการสลายตัวที่อุณหภูมิสูงประมาณ 700-800 องศาเซลเซียส [76-79] เพราะฉะนั้นการตรวจสอบหาองค์ประกอบทางเฟสของชิ้นงานตัวอย่างที่เผา แล้วจึงมีความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะชิ้นงานตัวอย่างเผาที่ 700 องศาเซลเซียสซึ่งมีความแข็งแรง เชิงกลสูงสุด จาก**รูปที่ 4.8** แสดงองค์ประกอบทางเฟสของชิ้นงานตัวอย่างเผาที่ 700 องศาเซลเซียส จากการบดผสมน้ำสลิป 15 30 45 และ 60 นาที พบว่ายังคงมีองค์ประกอบทางเฟสของซีโอไลต์ โซเดียม เอ ทุกสภาวะการบดผสมของชิ้นงานตัวอย่าง ดังนั้นอุณหภูมิการเผาชิ้นงานตัวอย่างเซรามิก เชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เหมาะสมคือ 700 องศาเซลเซียสในบรรยากาศ รีดักชัน เป็นเวลา 1 ชั่วโมง เพราะยังคงพบองค์ประกอบทางเฟสของซีโอไลต์และที่อุณหภูมิการเผานี้ ให้ค่าความแข็งแรงเชิงกลสูงกว่าที่อุณหภูมิการเผาอื่นๆ

รูปที่ 4.8 องค์ประกอบทางเฟสของขึ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์ จากการบดผสม 15-60 นาที เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศรีดักชัน

4.1.9 พื้นที่ผิวจำเพาะและขนาดรูพรุนของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของ ถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ จากการบดผสม 15-60 นาที เผาที่ 700 องศา เซลเซียส ในบรรยากาศรีดักชัน เป็นเวลา 1 ชั่วโมง

จากผลการทดลองในตารางที่ 4.4 พบว่าพื้นที่ผิวจำเพาะของชิ้นไส้กรองพื้นที่ผิวจำเพาะของ ชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ จากการบดผสม 15-60 นาที เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศรีดักชัน เป็นเวลา 1 ชั่วโมง วัดค่าโดยใช้เทคนิคการดูด ซับก๊าซไนโตรเจนบนพื้นผิววัสดุ (ตามทฤษฎีของ BET) มีค่าอยู่ระหว่าง 307.80-316.70 ตารางเมตร ต่อกรัม โดยชิ้นงานตัวอย่างจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาทีมีค่าพื้นที่ผิวจำเพาะสูงสุดคือ 316.70 ตารางเมตรต่อกรัมซึ่งมีค่ามากกว่าพื้นที่ผิวของไส้กรองทางการค้า ค่าพื้นที่ผิวจำเพาะของวัสดุนั้นมี ความสำคัญเพราะปฏิกิริยาทางกายภาพและทางเคมีจะเกิดขึ้นที่บริเวณผิวของวัสดุนั้นๆ ก่อน เพราะฉะนั้นหากวัสดุใดๆ ที่มีพื้นที่ผิวจำเพาะสูงจะสามารถทำปฏิกิริยาได้รวดเร็วกว่าวัสดุที่มีพื้นที่ผิว จำเพาะต่ำๆ

ซิ้นงานตัวอย่าง	พื้นที่ผิวจำเพาะ (m²/g)
บดผสมน้ำสลิป 15 นาที	307.80
บดผสมน้ำสลิป 30 นาที	316.70
บดผสมน้ำสลิป 45 นาที	316.20
บดผสมน้ำสลิป 60 นาที	300.20
ไส้กรองน้ำ Filtex	6.78
ไส้กรองน้ำ Mazuma	4.69

ตารางที่ 4.4 พื้นที่ผิวจำเพาะของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์ เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศรีดักชัน เป็นเวลา 1 ชั่วโมง

จาก**ตารางที่ 4.5** แสดงขนาดรูพรุนของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เผาที่ 600-750 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศรีดักชัน เป็นเวลา 1 ชั่วโมงวัดค่า โดยใช้ Mercury Porosimetry Analyzer Model ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60-1.80 ไมโครเมตร ส่วนไส้ กรองทางการค้า Filtex และ Mazuma มีค่า 2.11 และ 2.37 ไมโครเมตร ขนาดรูพรุนของไส้กรองทำ หน้าที่กรองตะกอนขุ่นและแบคทีเรียที่ก่อโรคต่อร่างกาย

ตัวอย่าง	ขนาดรูพรุน (µm)				
M 100 IV	600 °C	650 ℃	700 °C	750 °C	
บดผสมน้ำสลิป	1.80	0.70	1 1 2	0.78	
15 นาที	1.00	0.19	1.15	0.70	
บดผสมน้ำสลิป	0.60	0.66	0.62	0.64	
30 นาที	0.00	0.00	0.02	0.64	
บดผสมน้ำสลิป	0.64	0.47	1.56	1.45	
45 นาที	45 นาที				
บดผสมน้ำสลิป	0.77	0.45	1.04	0.46	
60 นาที	0.77	0.45	1.04	0.40	
ไส้กรองน้ำ			1 1		
Filtex	2.11				
ไส้กรองน้ำ			27		
Mazuma					

ตารางที่ 4.5 ขนาดรูพรุนของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ ออกไซด์ เผาที่ 600-750 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศรีดักชัน เป็นเวลา 1 ชั่วโมง

4.1.10 ประสิทธิภาพการกรองน้ำของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ จากการบดผสม 15-60 นาที เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ใน บรรยากาศรีดักชัน เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ภายในเวลา 5 นาที

วิธีการวัดประสิทธิภาพการกรองน้ำคือนำไส้กรองในกลุ่มที่ได้เลือกไว้ไปติดจุกทองเหลือง หรือสเตนเลสดังรูปที่ 4.9 แล้วน้ำไปใส่เครื่องกรองน้ำดังรูปที่ 3.14 จากนั้นวัดประสิทธิภาพการกรอง โดยใช้แรงดันน้ำ 1.2 บาร์ใช้เวลา 5 นาที ผลการทดลองแสดงในตารางที่ 4.6 พบว่าไส้กรองที่เตรียม จากการบดผสมน้ำสลิป 15 นาทีจะมีอัตราการไหลผ่านของน้ำสูงสุดคือ 0.22 ลิตรต่อนาที แต่เมื่อเวลา ผ่านไปมากกว่า 5 นาที ไส้กรองแตกหักเสียหายดังแสดงในรูปที่ 4.10 ส่วนไส้กรองจากการบดผสมน้ำ สลิป 30 45 และ 60 นาทีสามารถทนแรงดันน้ำได้ไม่แตกเสียหายและมีค่าประสิทธิภาพการกรองน้ำ 0.14 0.06 และ 0.07 ลิตรต่อนาที ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าเมื่อเวลาบดผสมน้ำสลิปมากขึ้น ประสิทธิภาพการกรองจะลดลงเนื่องจากอนุภาคเนื้อไส้กรองชิดกันแน่นมากขึ้นสอดคล้องกับรูปที่ 4.2 เพราะฉะนั้นชิ้นงานตัวอย่างที่เหมาะสมในการกรองน้ำคือ ไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัม มันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ จากการบดผสม 30 นาที เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศรีดักชัน เป็นเวลา 1 ชั่วโมง เพราะสามารถทนแรงดันน้ำในเครื่องกรองน้ำไม่แตกหักเสียหายและยังมี ประสิทธิภาพการกรองน้ำที่น่าพอใจคือ 0.14 ลิตรต่อนาทีแต่ยังมีค่าต่ำกว่ามาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.1420-2551) ซึ่งต้องมีค่าอัตราการไหลของน้ำกรองไม่น้อยกว่า 1.66 ลิตรต่อนาที

รูปที่ 4.9 ไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่ติดจุกทองเหลือง หรือสเตนเลส

ตารางที่ 4.6 ประสิทธิภาพการกรองน้ำของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศรีดักชัน เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ภายใน เวลา 5 นาที

ไส้กรวง	แรงดันน้ำที่ใช้ในการ	พื้นที่ผิวไส้กรอง	ปริมาณน้ำผ่านไส้	
เยเเวอง	กรอง (บาร์)	(ซม.²)	กรอง (ลิตร/นาที)	
บดผสมน้ำสลิป 15	1.2	150.22	0.22	
นาที				
บดผสมน้ำสลิป 30	12	152 68	0.14	
นาที	1.2	152.00		
บดผสมน้ำสลิป 45	1.2	156.04	0.06	
นาที	1.2	130.04	0.00	
บดผสมน้ำสลิป 60	12	1/12 72	0.07	
นาที	1.2	142.12	0.07	

รูปที่ 4.10 ไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ แตกเสียหาย หลังจากการกรองน้ำ

4.1.11 ประสิทธิภาพการกรองเชื้อแบคทีเรีย (*Escherichia coli*) ของไส้กรองเซรามิก เชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์

จากผลการทดลองกรองเชื้อแบคทีเรียของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ภายในเวลา 5 นาทีดังแสดงใน**ตารางที่ 4.7** พบว่าไส้กรองทั้ง 4 สามารถกรอง เชื้อแบคทีเรียได้ถึง 99 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับไส้กรองทางการค้าดังแสดงใน**ตารางที่ 4.4**

Test	Samplas	The number of	04 Deduction	
Microorganisms		bacteria(CFU/ml)	% Reduction	
	Inoculum	3.7×10^5	-	
-	บดผสมน้ำสลิป 15 นาที	3.0×10^2	99.91	
	บดผสมน้ำสลิป 30 นาที	2.0×10^{3}	99.45	
Escherichia coli	บดผสมน้ำสลิป 45 นาที	1.3×10^2	99.96	
	บดผสมน้ำสลิป 60 นาที	5.6 × 10 ²	99.84	
	Filtex	3.6×10^2	99.90	
	Mazuma	2.0×10^3	99.45	

ตารางที่ 4.7 ประสิทธิภาพการกรองเชื้อแบคทีเรียของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่าน กัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ภายในเวลา 5 นาที

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University

4.1.12 ประสิทธิภาพการลดความกระด้างในน้ำของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบถ่านกัม มันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ภายในเวลา 5 นาที

เลือกไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ จากการบดผสมน้ำ สลิป 30 นาที เผาที่ 700 องศาเซลเซียสมาทดสอบการลดความกระด้างในน้ำซึ่งได้ผลดังแสดงใน ตารางที่ 4.8 พบว่าไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบสามารถลดความกระด้างของน้ำได้ 31.78 เปอร์เซ็นต์ ภายในเวลา 5 นาที

ตารางที่ 4.8 ประสิทธิภาพการลดความกระด้างในน้ำของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัม มันต์/ซีโอไลต์/ชิงก์ออกไซด์ เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ภายในเวลา 5 นาที

ปริมาณแคลเซียมไอออนในน้ำ (ppm)			
ก่อนการกรอง	หลังการกรอง		
535.41	373.56		
561.08	374.44		
548.24	374.00		
	ก่อนการกรอง 535.41 561.08 548.24		

4.1.13 ประสิทธิภาพการดูดซับคลอรีนอิสระในน้ำของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบ ถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ภายในเวลา 5 นาที

ประสิทธิภาพการดูดซับคลอรีนอิสระในน้ำของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ภายในเวลา 5 นาทีนั้นคือ สามารถดูดซับคลอรีน อิสระได้ 100 เปอร์เซ็นต์ ดังแสดงใน**ตารางที่ 4.9**

ตารางที่ 4.9 ประสิทธิภาพการดูดซับคลอรีนอิสระในน้ำของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของ ถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ภายในเวลา 5 นาที

ຕັດລະໄລ າ	ปริมาณคลอรีนอิสระในน้ำ (ppm)		
M 100 IN	ก่อนการกรอง	หลังการกรอง	
บดผสมน้ำสลิป 30 นาที	2.23	0.00	
	2.28	0.00	
เฉลี่ย	2.25	0.00	

4.1.14 การกรองตะกอนขุ่นของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์ จากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ภายในเวลา 5 นาที

ตะกอนขุ่นที่ใช้ทดลองคือ อะลูมินาที่มีขนาด 0.3 ไมโครเมตร จาก**รูปที่ 4.11** พบว่าสามารถ กรองตะกอนขุ่นที่มีขนาดเท่ากับหรือมากกว่า 0.3 ไมโครเมตรได้

รูปที่ 4.11 การกรองตะกอนขุ่นของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ ออกไซด์ จากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่ 700 องศาเซลเซียส ภายในเวลา 5 นาที

4.2 ผลการทดลองในส่วนที่สองศึกษาการเตรียมวัสดุเซรามิกเชิงประกอบถ่านแกลบกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ โดยใช้ถ่านแกลบกัมมันต์และ ซีโอไลต์เป็นวัตถุดิบ

ในส่วนการทดลองที่สองจะใช้ถ่านแกลบเป็นวัตถุดิบในการขึ้นรูปโดยนำแกลบดิบแห้งไปเผา ในเตาเผาแกลบดัง**รูปที่ 3.9** จะได้ถ่านแกลบแล้วนำไปลดขนาดอนุภาคจากนั้นนำไปสังเคราะห์ซี โอไลต์โซเดียม เอ

4.2.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของถ่านแกลบ

เมื่อเผาแกลบดิบแล้วได้ถ่านแกลบนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของถ่านแกลบเพื่อให้ ทราบถึงซิลิกาในถ่านแกลบก่อนสังเคราะห์ซีโอไลต์โซเดียม เอ ซึ่งใน**ตารางที่ 4.10** แสดงองค์ประกอบ ทางเคมีของถ่านแกลบโดยมีส่วนประกอบหลักคือ ซิลิกา 34.61 เปอร์เซ็นต์ คาร์บอน (ซึ่งในที่นี้ อนุมานว่าค่า LOI ทั้งหมดคือปริมาณคาร์บอน) 62.97 เปอร์เซ็นต์ และองค์ประกอบอื่นๆ อีกเล็กน้อย ในการสังเคราะห์ซีโอไลต์โซเดียม เอ นั้นจะใช้อัตราส่วนของซิลิคอนต่ออะลูมิเนียมเท่ากับ 1 สำหรับ ถ่านแกลบที่มีซิลิกาอสัณฐานเป็นองค์ประกอบหลักจึงสามารถใช้เป็นแหล่งซิลิคอน [19, 80-83] ใน การสังเคราะห์ซีโอไลต์โซเดียม เอ

องค์ประกอบ	ปริมาณ (%โดยน้ำหนัก)	องค์ประกอบ	ปริมาณ (%โดยน้ำหนัก)
SiO ₂	34.61	Na ₂ O	0.07
K ₂ O	0.84	MnO	0.07
P ₂ O ₅	0.57	Fe ₂ O ₃	0.04
CaO	0.30	SO3	0.04
Al ₂ O ₃	0.27	LOI	62.97
MgO	0.21		

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของถ่านแกลบ

4.2.2 องค์ประกอบทางเฟสของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน ที่ สังเคราะห์จากถ่านแกลบ

ผลการทดลององค์ประกอบทางเฟสของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน ที่ สังเคราะห์จากถ่านแกลบดังแสดงใน**รูปที่ 4.12** และ**รูปที่ 4.13** คือ องค์ประกอบทางเฟสของวัสดุเชิง ประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 85 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง โดยไม่บ่มและบ่มสารละลายอะลูมิโนซิลิเกตคาร์บอนก่อนการสังเคราะห์ 12 ชั่วโมง การบ่ม สารละลายจะช่วยให้การสังเคราะห์เกิดผลึกของซีโอไลต์โซเดียม เอ ได้เร็วขึ้น สังเกตที่สภาวะการบ่ม สารละลาย 12 ชั่วโมงและใช้เวลาสังเคราะห์ 2 ชั่วโมงก็พบว่าเฟสของซีโอไลต์โซเดียม เอ แล้ว ส่วนที่ สภาวะไม่บ่มสารละลายจะเห็นเฟสของซีโอไลต์โซเดียมได้ชัดเจนที่ 4 และ 5 ชั่วโมง สำหรับการ สังเคราะห์ที่เวลา 1 ชั่วโมงไม่พบเฟสของซีโอไลต์โซเดียม เอ ทั้ง 2 สภาวะ

รูปที่ 4.12 องค์ประกอบทางเฟสของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 85 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง

รูปที่ 4.13 องค์ประกอบทางเฟสของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 85 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง บ่มก่อนสังเคราะห์ 12 ชั่วโมง

จากรูปที่ 4.14 และรูปที่ 4.15 แสดงองค์ประกอบทางเฟสของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์ โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง ไม่บ่มและบ่ม สารละลายก่อนสังเคราะห์ 12 ชั่วโมง พบว่าสำหรับสภาวะไม่บ่มจะพบเฟสของซีโอไลต์โซเดียม เอ ที่ เวลาสังเคราะห์ 3 ชั่วโมงขึ้นไป ส่วนที่สภาวะการบ่มจะพบเฟสของซีโอไลต์โซเดียม เอ ทุกเวลาของ การสังเคราะห์คือ 1-5 ชั่วโมง จะเห็นได้ว่านอกจากการบ่มจะช่วยให้เกิดเฟสซีโอไลต์การเพิ่มอุณหภูมิ ก็ช่วยให้เกิดเฟสซีโอไลต์โซเดียม เอ ได้เช่นกันจึงได้ทำการทดลองเพิ่มอุณหภูมิการสังเคราะห์ที่ 95 และ 100 องศาเซลเซียส ตามลำดับ ซึ่งผลขององค์ประกอบทางเฟสได้แสดงในรูปที่ 4.16 และรูปที่ 4.17 ตามลำดับ พบว่าเมื่อเพิ่มขึ้นเป็น 95 องศาเซลเซียสที่สภาวะไม่บ่มจะเกิดเฟสของซีโอไลต์ โซเดียม เอ ที่ 2 ชั่วโมงขึ้นไป ส่วนที่เวลาในการสังเคราะห์ 1 ชั่วโมงยังคงไม่พบเฟสของซีโอไลต์ โซเดียม เอ เหมือนกับการสังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 85 และ 90 องศาเซลเซียส สำหรับที่สภาวะการบ่ม จะเกิดเฟสของซีโอไลต์โซเดียม เอ ทุกเวลาของการสังเคราะห์เช่นเดียวกับการสังเคราะห์ที่ 90 องศา เซลเซียส

สำหรับการสังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 100 องศาเซียสเซียสจะมีองค์ประกอบทางเฟสของซีโอไลต์ โซเดียม เอ ดังแสดงใน**รูปที่ 4.18** และ**รูปที่ 4.19** พบว่าทั้งสภาวะการบ่มและไม่บ่มจะพบเฟสของซี โอไลต์โซเดียม เอ ทุกๆ เวลาของการสังเคราะห์เพราะฉะนั้นที่อุณหภูมิการสังเคราะห์ 100 องศา เซลเซียสเหมาะที่จะนำมาสังเคราะห์ซีโอไลต์โซเดียม เอ หากพิจารณาเพิ่มอุณหภูมิให้มากกว่า 100 องศาเซลเซียสอาจจะช่วยให้เกิดเฟสของซีโอไลต์โซเดียมได้เร็วกว่านี้ แต่เนื่องจากถ้าต้องการขยาย ปริมาณการสังเคราะห์ในระดับอุตสาหกรรมนั้นการสังเคราะห์ที่ใช้อุณหภูมิมากกว่า 100 องศา เซลเซียสจะมีความปลอดภัยน้อยกว่าอีกทั้งอาจเป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิต จึงสรุปได้ว่าการ สังเคราะห์วัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน จากถ่านแกลบควรใช้อุณหภูมิการ สังเคราะห์ที่ 100 องศาเซลเซียส เพราะสามารถทำได้ในส่วนของการทดลองวิจัย และการขยาย ปริมาณการสังเคราะห์ในระดับอุตสาหกรรม

สำหรับองค์ประกอบทางเฟสของ Trona ที่พบในการสังเคราะห์ซีโอไลต์โซเดียม เอ จากถ่าน แกลบนั้นคือ Trisodium hydrogendicarbonate dehydrate (Na₂CO₃·NaHCO₃·2H₂O) เกิดขึ้น เนื่องจากในระหว่างการสังเคราะห์นั้นได้ทำการเก็บตัวอย่างทุกๆ 1 ชั่วโมงในการสังเคราะห์ในแต่ละ อุณหภูมิ แล้วนำไปอบแห้งเลยโดยไม่ได้ล้างน้ำก่อนแล้วนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบทางเฟสซึ่งอาจ เป็นสาเหตุให้พบองค์ประกอบทางเฟสของ Trona แต่ในการนำผงวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอนไปเป็นวัตถุดิบในการขึ้นรูปไส้กรองจะต้องล้างน้ำและกรองสารละลายหลังจากการ สังเคราะห์เสมอก็จะไม่พบองค์ประกอบทางเฟสของ Trona อีกเพราะ Trona ละลายในน้ำได้ดีก็จะ ถูกกำจัดออกไปจากผงวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน

รูปที่ 4.14 องค์ประกอบทางเฟสของวัสดุเชิงป[้]ระกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง

รูปที่ 4.15 องค์ประกอบทางเฟสของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง บ่มก่อนสังเคราะห์ 12 ชั่วโมง

รูปที่ 4.16 องค์ประกอบทางเฟสของวัสดุเชิงปร^ะกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 95 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง

รูปที่ 4.17 องค์ประกอบทางเฟสของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 95 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง บ่มก่อนสังเคราะห์ 12 ชั่วโมง

รูปที่ 4.18 องค์ประกอบทางเฟสของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง

รูปที่ 4.19 องค์ประกอบทางเฟสของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง บ่มก่อนสังเคราะห์ 12 ชั่วโมง

4.2.3 โครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน

จาก**รูปที่ 4.20** แสดงโครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 85 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมงโดยไม่มีการบ่มสารละลายอะลูมิโนซิลิ เกตคาร์บอนก่อนการสังเคราะห์ ซึ่งผลึกของซีโอไลต์โซเดียม เอ จะมีรูปร่างคือ ลูกบาศก์ ส่วนคาร์บอน จะมีรูปร่างที่ไม่แน่นอน ที่เวลาการสังเคราะห์ 4 และ 5 ชั่วโมงจะพบผลึกของซีโอไลต์โซเดียม เอ ที่มี ขนาดประมาณ 5 ไมโครเมตรซึ่งสอดคล้องกับผลองค์ประกอบทางเฟสใน**รูปที่ 4.12** ส่วนที่เวลาการ สังเคราะห์ 1-3 ชั่วโมงนั้นจะไม่พบผลึกของซีโอไลต์โซเดียม เอ เจอเพียงแต่โครงสร้างจุลภาคที่มี รูปร่างไม่แน่นอน

รูปที่ 4.20 โครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่ อุณหภูมิ 85 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง

สำหรับโครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่ อุณหภูมิ 85 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง ผ่านการบ่มก่อนสังเคราะห์ 12 ชั่วโมงจะแสดงดัง รูปที่ 4.21 พบว่าผลึกของซีโอไลต์โซเดียม เอ จะเกิดขึ้นที่เวลาการสังเคราะห์ 2 3 4 และ 5 ชั่วโมง ส่วนที่เวลาการสังเคราะห์ 1 ชั่วโมงจะไม่พบผลึกของซีโอไลต์โซเดียม เอ ซึ่งผลการทดลองสอดคล้อง กับผลองค์ประกอบทางเฟสที่แสดงในรูปที่ 4.13 ขนาดของผลึกซีโอไลต์โซเดียม เอ จะเล็กกว่าการ สังเคราะห์ที่ไม่ผ่านการบ่ม โดยมีขนาดประมาณ 3 ไมโครเมตร เพราะฉะนั้นการบ่มนอกจากช่วยให้ เกิดผลึกของซีโอไลต์โซเดียม เอ ได้เร็วขึ้น ยังได้ผลึกที่มีขนาดเล็กกว่าการสังเคราะห์ที่ไม่ผ่านการบ่ม

รูปที่ 4.21 โครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่ อุณหภูมิ 85 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง บ่มก่อนสังเคราะห์ 12 ชั่วโมง

จาก**รูปที่ 4.22** แสดงโครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง โดยไม่ผ่านการบ่มก่อนสังเคราะห์ พบว่าเมื่อเพิ่มอุณหภูมิเป็น 90 องศาเซลเซียสผลึกซีโอไลต์โซเดียม เอ จะเกิดขึ้นที่เวลาการสังเคราะห์ 3 4 และ 5 ชั่วโมงตามลำดับ

รูปที่ 4.22 โครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่ อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง

รูปที่ 4.23 แสดงโครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง บ่มก่อนสังเคราะห์ 12 ชั่วโมง พบว่า ผลึกของซีโอไลต์โซเดียม เอ จะเกิดขึ้นในทุกๆ เวลาการสังเคราะห์

รูปที่ 4.23 โครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่ อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง บ่มก่อนสังเคราะห์ 12 ชั่วโมง

เมื่อเพิ่มอุณหภูมิการสังเคราะห์เป็น 95 องศาเซียสเซียสพบว่าผลึกซีโอไลต์โซเดียม เอ จะเริ่ม เกิดขึ้นที่เวลาการสังเคราห์ 2 3 4 และ 5 ชั่วโมงตามลำดับดังแสดงใน**รูปที่ 4.24** โดยไม่ผ่านการบ่ม ก่อนสังเคราะห์ ส่วนผลการทดลองที่ผ่านการบ่มก่อนสังเคราะห์จะแสดงใน**รูปที่ 4.25** จะพบผลึกของ ซีโอไลต์โซเดียม เอ ทุกเวลาของการสังเคราะห์

รูปที่ 4.24 โครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่ อุณหภูมิ 95 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง

รูปที่ 4.25 โครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่ อุณหภูมิ 95 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง บ่มก่อนสังเคราะห์ 12 ชั่วโมง

จาก**รูปที่ 4.26** แสดงโครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง โดยไม่ผ่านการบ่มก่อนสังเคราะห์จะ พบผลึกของซีโอไลต์โซเดียม เอ ในทุกๆ เวลาของการสังเคราะห์ซึ่งขนาดของผลึกจะมีค่าอยู่ระหว่าง 2-5 ไมโครเมตร จากผลการทดลองอุณหภูมิการสังเคราะห์ซีโอไลต์ทั้งหมดคือ 85 90 95 และ 100 องศาเซลเซียส พบว่าที่ 100 องศาเซลเซียสเป็นอุณหภูมิการสังเคราะห์ซีโอไลต์โซเดียม เอ ที่เหมาะสม ในการสังเคราะห์เพราะเกิดผลึกซีโอไลต์โซเดียม เอ ได้ทุกเวลาของการสังเคราะห์คือ 1-5 ชั่วโมง ส่วน รูปที่ 4.27 แสดงโครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่ อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง บ่มก่อนสังเคราะห์ 12 ชั่วโมง ก็พบผลึกของซี โอไลต์โซเดียม เอ ทุกเวลาของการสังเคราะห์เช่นกัน โดยมีขนาดผลึกเท่าๆ กันประมาณ 2 ไมโครเมตร เพราะฉะนั้นในงานวิจัยส่วนที่สองนี้จะทำการสังเคราะห์วัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และ คาร์บอนโดยเลือกใช้อุณหภูมิในการสังเคราะห์คือ 100 องศาเซลเซียส เวลาในการสังเคราะห์ 1 ชั่วโมง และบ่มสารละลายอะลูมิโนซิลิเกตคาร์บอนก่อนสังเคราะห์ 12 ชั่วโมงเพื่อให้ได้ผลึกที่มีขนาด เล็กและสม่ำเสมอ[84] สำหรับใช้เตรียมเป็นวัตถุดิบในการขึ้นรูปไส้กรองน้ำจากเซรามิกเชิงประกอบ ถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์

รูปที่ 4.26 โครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่ อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง

รูปที่ 4.27 โครงสร้างจุลภาคของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน สังเคราะห์ที่ อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง บ่มก่อนสังเคราะห์ 12 ชั่วโมง

4.2.4 การขึ้นรูปไส้กรอง

จากการทดลองในส่วนแรกนั้นพบว่า สูตรการเตรียมน้ำสลิปในการขึ้นรูปไส้กรองเซรามิกเชิง ประกอบของถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เหมาะสมในการกรองน้ำสำหรับ 1 หม้อบด คือ ถ่านกัมมันต์ 100 กรัม ซีโอไลต์โซเดียม เอ 100 กรัม ซิงก์ออกไซด์อนุภาคระดับนาโนเมตร 2 กรัม ฟิ นอลิกเรซิน (ตัวเชื่อมประสาน) 50.5 กรัม น้ำ 260 กรัม คาร์บอกซิเมทิลเซลลูโลส (ตัวเชื่อมประสาน) 1.25 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักของผงของแข็งทั้งหมด และลูกบด 450 กรัม ใช้เวลาบดผสม 30 นาที ดังนั้นในส่วนการทดลองที่สองคือ จะใช้วัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอนที่ได้มาจาก การสังเคราะห์เป็นวัตถุดิบในการเตรียมน้ำสลิปโดยใช้สูตรที่เหมาะสมในการทดลองส่วนแรกซึ่งจะทำ การปรับเปลี่ยน คาร์บอกซิเมทิลเซลลูโลส และน้ำเพื่อหาสูตรการเตรียมน้ำสลิปที่เหมาะสมในการขึ้น รูปไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ซึ่งจะแสดงใน**ตารางที่** 4.11 พบว่าการใช้คาร์บอกซิเมทิลเซลลูโลส 1.25 เปอร์เซ็นต์และน้ำ 260 สูตรจากการทดลองส่วน แรกความหนืดของน้ำสลิปน้อยไปคือ 949 เซนติพอยซ์ จึงทำการลดน้ำลงเป็น 200 กรัมจะได้ความ หนืดของน้ำสลิปเป็น 2344 เซนติพอยส์ซึ่งสามารถขึ้นรูปได้แต่ ชิ้นงานตัวอย่างก่อนเผา ไม่แข็งแรง แกะออกจากแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์แล้วแตกเสียหาย จึงได้เพิ่มปริมาณคาร์บอกซิเมทิลเซลลูโลสเป็น 1.50 เปอร์เซ็นต์และใช้น้ำ 200 กรัม พบว่าความหนืดของน้ำสลิปเพิ่มขึ้นเป็น 3376 เซนติพอยส์ ซึ่ง สามารถหล่อแบบขึ้นรูปได้และมี ชิ้นงานตัวอย่างก่อนเผา ที่แข็งแรง ดังนั้นในงานวิจัยในส่วนที่สองนี้ จะใช้สูตรการขึ้นรูปไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ คือ ผง วัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน 200 กรัม ซิงก์ออกไซด์อนุภาคระดับนาโนเมตร 2 กรัม ฟินอลิกเรซิน (ตัวเชื่อมประสาน) 50.5 กรัม น้ำ 200 กรัม คาร์บอกซิเมทิลเซลลูโลส (ตัวเชื่อม ประสาน) 1.50 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักของผงของแข็งทั้งหมด และลูกบด 450 กรัม ใช้เวลาบดผสม 30 นาที เวลาในการหล่อแบบ 3 ชั่วโมง

ตารางที่ 4.11 การเตรียมน้ำสลิปโดยปรับเปลี่ยนคาร์บอกซิเมทิลเซลลูโลส และน้ำสำหรับการขึ้น รูปไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ใช้เวลาบดผสม 30 นาที เวลาในการหล่อแบบ 3 ชั่วโมง

ตัวเชื่อมประสาน %CMC	น้ำ (กรัม)	ความหนีด (cP)	การขึ้นรูป	หมายเหตุ
1.25	260	949	ไม่ได้	ความหนืดน้อย ไป
1.25	200	2344	ได้	ชิ้นงานตัวอย่าง ก่อนเผา ไม่ แข็งแรง
1.50	200	3376	ได้	ชิ้นงานตัวอย่าง ก่อนเผา แข็งแรง

* ใช้ Spindle No.5, 50 rpm ในการวัดความหนืด

จาก**ตารางที่ 4.12** ผลการทดลองค่าเฉลี่ยขนาดอนุภาคของวัสดุเชิงประกอบซิโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน ฟินอลิกเรซิน น้ำสลิปบดผสม 15 30 45 และ 60 นาทีซึ่งมีค่าดังนี้ 5.6 17.19 8.63 5.82 3.17 และ 2.31 ไมโครเมตร ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าเมื่อเพิ่มเวลาในการบดผสมน้ำสลิปมากขึ้น ค่าเฉลี่ยขนาดอนุภาคจะลดลง แต่ที่การบดผสม 15 นาทีมีค่ามากกว่าวัสดุเชิงประกอบเพราะว่าในน้ำ สลิปได้บดผสมฟินอลิกเรซินที่มีขนาด 17.19 ไมโครเมตร ทำให้ค่าเฉลี่ยขนาดอนุภาคบดผสมน้ำสลิปที่ 15 นาทีมีค่ามากกว่ามากกว่าวัสดุเชิงประกอบซิโอไลต์โซเดียม เอ ที่เป็นวัตถุดิบหลักในการขึ้นรูปไส้ กรอง พิจารณาที่การบดผสมน้ำสลิป 30 นาที จะมีค่าเฉลี่ยขนาดอนุภาค 5.82 ไมโครเมตรเมื่อ เปรียบเทียบกับการทดลองในส่วนแรกดัง**ตารางที่ 4.3** พบว่ามีค่าเล็กลง 46.90 เปอร์เซ็นต์ และเล็ก กว่าการบดผสมน้ำสลิป 45 นาที 11.95 เปอร์เซ็นต์ ดังนั้นในการทดลองส่วนที่สองนี้จะใช้การบดผสม น้ำสลิป 30 นาที เพราะสามารถบดผสมน้ำสลิป 45 นาทีของการทดลองในส่วนแรก จึงน่าจะช่วย ประหยัดเวลาในการบดผสมน้ำสลิป สำหรับการบดผสมน้ำสลิป 15 นาทีสามารถขึ้นรูปไส้กรองเซรา มิกเชิงประกอบได้เหมือนกันแต่ ชิ้นงานตัวอย่างก่อนเผา มีตำหนิที่ผิวดังแสดงในรูปที่ 4.28 ส่วนการ บดผสมน้ำสลิป 45 และ 60 นาทีค่าเฉลี่ยขนาดอนุภาคมีขนาดที่เล็กมากซึ่งจะทำให้ ชิ้นงานตัวอย่าง ก่อนเผา แห้งตัวได้ช้ามากจึงได้เลือกพิจารณาการบดผสมน้ำสลิป 30 นาทีในการขึ้นรูปไส้กรองเซรา มิกเชิงประกอบซึ่งจะช่วยประหยัดเวลาในการเตรียม

รูปที่ 4.28 ชิ้นงานตัวอย่างก่อนเผา ของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ใช้เวลาบดผสม 15 นาที เวลาในการหล่อแบบ 3 ชั่วโมง

ค่าเฉลี่ยขนาดอนุภาค (µm)					
วัตเ	າຸดิบ		น้ำสลิป	บดผสม	
วัสดุเชิง ประกอบซี โอไลต์โซเดียม	ฟินอลิก เรซิน	าลงกรณ์มหา ALONGKORN 15 นาที	วิทยาลัย JMWERSINY 30 นาที	45 นาที	60 นาที
เอ และ คาร์บอน					
5.6	17.19	8.63	5.82	3.16	2.31

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยขนาดอนุภาคของวัตถุดิบ และ น้ำสลิปบดผสมที่เวลา 15-60 นาที

4.2.5 ความแข็งแรงเชิงกลของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัม มันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที

้จากผลการทดลองใน**รูปที่ 4.29** แสดงความแข็งแรงเชิงกลของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิง ประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที และ เผาที่อุณหภูมิ 600 650 700 และ 750 องศาเซลเซียส พบว่าเมื่อเพิ่มอุณหภูมิการเผาความแข็งแรง เชิงกลจะเพิ่มขึ้นโดยมีค่า 2.44 4.13 3.22 และ 5.27 เมกะพาสคัล ตามลำดับซึ่งมีค่าความแข็งแรง ทางกลสูงกว่าผลการทดลองในส่วนแรกในแต่ละอุณหภูมิการเผา เป็นที่น่าสังเกตว่าหากเพิ่มอุณหภูมิ การเผาจาก 600 เป็น 650 องศาเซลเซียสค่าความแข็งแรงเชิงกลจะมีค่าเพิ่มขึ้นจาก 2.44 เป็น 4.13 เมกะพาสคัลซึ่งเพิ่มขึ้นถึง 69.26 เปอร์เซ็นต์ แต่หากเพิ่มอุณหภูมิการเผา 700 องศาเซลเซียสค่าความ ้แข็งแรงเชิงกลกลับลดลง 22.03 เปอร์เซ็นต์ เพราะโครงสร้างของซีโอไลต์โซเดียม เอ เริ่มพังทลายที่ อุณหภูมิสูง[18, 78, 79, 85, 86] ทำให้เกิดช่องว่างในเนื้อไส้กรองทำให้ค่าความแข็งแรงเชิงกลลดลง เมื่อเพิ่มอุณหภูมิการเผาเป็น 750 องศาเซลเซียสค่าความแข็งแรงเชิงกลเพิ่มขึ้นเป็น 5.27 เมกะพาส คัลเนื่องจากเมื่อโครงสร้างซีโอไลต์พังทลายไปแล้วหากเพิ่มอุณหภูมิเผาขึ้นอาจจะเกิดการเปลี่ยน ้องค์ประกอบทางเฟส [76, 79] ทำให้ชิ้นงานตัวอย่างมีความแข็งแรงเชิงกลมากขึ้น เพราะฉะนั้น อุณหภูมิที่เหมาะสมในการเผาไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ ออกไซด์ ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที คือ 650 องศาเซลเซียสในบรรยากาศรีดักชันเป็น เวลา 1 ชั่วโมงเพราะจะให้ค่าความแข็งแรงเชิงกลสูงสุด ซึ่งเมื่อเทียบกับการทดลองในส่วนแรกพบว่า สามารถลดอุณหภูมิการเผาชิ้นงานตัวอย่างได้และยังมีความแข็งแรงเชิงกลที่มากขึ้น

จาก**รูปที่ 4.30** แสดงโครงสร้างจุลภาคของพื้นผิวรอยหักของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิง ประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ชิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผา ที่อุณหภูมิ 600-750 องศาเซลเซียสในบรรยากาศรีดักชัน พบว่าที่การเผาที่อุณหภูมิ 600 องศา เซลเซียสลักษณะเนื้อของชิ้นงานตัวอย่างมีช่องว่างระหว่างอนุภาคมากทำให้ค่าความแข็งแรงเชิงกล น้อยที่สุด ที่อุณหภูมิการเผา 650 องศาเซลเซียสพื้นผิวรอยหักจะมีลักษณะชิดกันมากขึ้นทำให้ค่า ความแข็งแรงเชิงกลเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับผลใน**รูปที่ 4.29** เมื่ออุณหภูมิการเผาเป็น 700 องศา เซลเซียสพื้นผิวรอยหักจะมีช่องว่างเพิ่มขึ้นอีกครั้งส่งผลให้ค่าความแข็งแรงเชิงกลลดลง และที่อุณหภูมิ การเผา 750 องศาเซลเซียสค่าความแข็งแรงเชิงกลเพิ่มขึ้นซึ่งมีค่าสูงสุด แต่หากสังเกตที่พื้นผิวรอยหัก จะพบว่าเนื้อชิ้นงานตัวอย่างจะมีผลึกลักษณะคล้ายลูกบาศก์หลอมรวมกันซึ่งโดยปกติแล้วที่อุณหภูมิ สูงซีโอไลต์โซเดียม เอ ปกติจะเริ่มพังทลายและเปลี่ยนเฟสไป จึงได้นำชิ้นงานตัวอย่างทั้ง 4 ไป วิเคราะห์องค์ประกอบทางเฟสต่อไป

รูปที่ 4.29 ความแข็งแรงเชิงกลของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่อุณหภูมิ 600-750 องศาเซลเซียส

รูปที่ 4.30 โครงสร้างจุลภาคของพื้นผิวรอยหักของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่าน แกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่อุณหภูมิ 600-750 องศาเซลเซียส

4.2.6 องค์ประกอบทางเฟสของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัม มันต์/ซีโอไลต์/ชิงก์ออกไซด์ เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที

จาก**รูปที่ 4.31** แสดงองค์ประกอบทางเฟสของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัม มันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่อุณหภูมิ 650-750 องศา เซลเซียส ในบรรยากาศรีดักชันเป็นเวลา 1 ชั่วโมง พบว่าที่การเผาที่อุณหภูมิการเผา 650 องศา เซลเซียสนี้จะมีค่าความแข็งแรงเชิงกลที่สูงคือ 4.13 เมกะพาสคัลดังแสดงใน**รูปที่ 4.29** และยังคงพบ องค์ประกอบทางเฟสของซีโอไลต์โซเดียม เอ ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าที่อุณหภูมิการเผาไส้กรองเซรามิก เชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ 650 องศาเซลเซียสเป็นอุณหภูมิที่ เหมาะสมในการเผาไส้กรองซึ่งผลการทดลองจะแตกต่างในส่วนแรกที่ต้องเผาที่อุณหภูมิ 700 องศา เซลเซียสเพราะว่าปริมาณโซเดียมไอออนที่ยังคงเหลือหลังจากการสังเคราะห์ของเซรามิกเชิงประกอบ ทำหน้าที่เป็นฟลักซ์ในการเผาทำให้สามารถลดอุณหภูมิการเผาซิ้นงาน เพราะฉะนั้นในการทดลองส่วน ที่สองจะสามารถลดอุณหภูมิการเผาชิ้นงานตัวอย่างแล้วยังมีค่าความแข็งแรงเชิงกลที่น่าพอใจ

แต่หากเพิ่มอุณหภูมิการเผาเป็น 700 องศาเซลเซียส พบว่าองค์ประกอบทางเฟสของซีโอไลต์ โซเดียม เอ เริ่มเปลี่ยนไปเป็น Sodium Aluminium Silicate อย่างเห็นได้ชัดเมื่อเปรียบเทียบกับการ เผาที่อุณหภูมิ 650 องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นผลให้ความแข็งแรงเชิงกลที่การเผา 700 องศาเซลเซียสนี้มี ค่าลดลงคือ 3.22 เมกะพาสคัล

เมื่อเพิ่มอุณหภูมิการเผาชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาทีเป็น 750 องศาเซลเซียส พบว่าค่าความแข็งแรง เชิงกลกลับเพิ่มขึ้นเป็น 5.27 เมกะพาสคัล แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบทางเฟสของ Sodium Aluminum Silicate มีส่วนช่วยให้ชิ้นงานมีค่าความแข็งแรงเชิงกลของชิ้นงานเพิ่มขึ้นเมื่อเผาที่ อุณหภูมิมากกว่า 700 องศาเซลเซียส แต่องค์ประกอบทางเฟสของซีโอไลต์โซเดียม เอ เปลี่ยนไป ทำ ให้การเผาที่อุณหภูมินี้ไม่เหมาะกับไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ ออกไซด์ ส่วนผลการทดลองใน**รูปที่ 4.30** จะพบผลึกคล้ายๆ ลูกบาศก์ อยู่เพราะรูปร่างผลึกของ Sodium Aluminum Silicate นั้นคือ Orthorhombic ซึ่งจะมีความคล้ายคลึงกันทำให้สังเกตได้ยาก

รูปที่ 4.31 องค์ประกอบทางเฟสของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่อุณหภูมิ 650-750 องศา เซลเซียส ในบรรยากาศรีดักชั่นเป็นเวลา 1 ชั่วโมง

4.2.7 การดูดซึมน้ำของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที

จาก**รูปที่ 4.32** พบว่าการดูดซึมน้ำของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัม มันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่อุณหภูมิ 600 650 700 และ 750 องศาเซลเซียส จะมีค่าอยู่ระหว่าง 56.56-64.36 เปอร์เซ็นต์โดยการเผาที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียสจะมีค่าการดูดซึมน้ำสูงสุดคือ 64.36 เปอร์เซ็นต์ส่วนการเผาที่อุณหภูมิ 750 องศา เซลเซียสจะมีค่าการดูดซึมน้ำต่ำสุดคือ 56.56 เปอร์เซ็นต์ โดยที่อุณหภูมิการเผาที่ 650 องศาเซลเซียส จะมีค่าการดูดซึมน้ำ 61.52 เปอร์เซ็นต์ซึ่งมีค่าน้อยกว่าในการทดลองส่วนแรกเพราะถ่านกัมมันต์ใช้ผง ทางการค้าผ่านการก่อกัมมันต์มาก่อนแล้วทำให้มีค่าการดูดซึมน้ำสูงเพราะมีพื้นที่ผิวจำเพาะสูง แต่ค่า การดูดซึมน้ำ 61.52 เปอร์เซ็นต์ของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซิโอไลต์/ซิงก์ ออกไซด์ ก็เป็นค่าที่น่าพอใจ เพราะมีความแข็งแรงเชิงกลที่สูง

รูปที่ 4.32 การดูดซึมน้ำของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ออกไซด์ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่อุณหภูมิ 600-750 องศาเซลเซียส

4.2.8 ความพรุนตัวของขึ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที

ความพรุนตัวของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ ออกไซด์ เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่อุณหภูมิ 600 650 700 และ 750 องศา เซลเซียสแสดงใน**รูปที่ 4.33** ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 51.59-53.48 เปอร์เซ็นต์ ความพรุนตัวจะมีค่าลดลง เล็กน้อยเมื่อเพิ่มอุณหภูมิการเผา ความพรุนตัวจะสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการกรองน้ำซึ่งชิ้นงาน ตัวอย่างเผาที่ 650 องศาเซลเซียสจะมีความพรุนตัว 52.86 เปอร์เซ็นต์ซึ่งน่าจะเพียงพอต่อการกรอง น้ำ

4.2.9 น้ำหนักที่หายไปหลังการเผาของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่าน แกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที

จาก**รูปที่ 4.34** แสดงผลของน้ำหนักที่หายไปพบว่าเมื่ออุณหภูมิการเผาเพิ่มขึ้น น้ำหนักที่ หายไปจะเพิ่มขึ้นด้วย โดยที่อุณหภูมิการเผา 750 องศาเซลเซียสจะมีค่าน้ำหนักที่หายไปหลังการเผา คือ 30.05 เปอร์เซ็นต์ สำหรับไส้กรองที่ผ่านการเผา 650 องศาเซลเซียสมีค่าน้ำหนักที่หายไปหลังการ เผา 25.33 เปอร์เซ็นต์

alongkorn University

4.2.10 การหดตัวหลังเผาของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัม มันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที

การหดตัวรวมของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ที่ เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่อุณหภูมิ 600-750 องศาเซลเซียสมีผลการทดลองดัง**รูป ที่ 4.35** โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 3.30-10.97 เปอร์เซ็นต์ซึ่งที่การเผา 750 องศาเซลเซียสจะมีค่าหดตัว รวมสูงที่สุดคือ 10.97 สอดคล้องกับผลน้ำหนักที่หายไปหลังที่มีค่าสูงที่สุดเช่นกัน ซึ่งชิ้นงานตัวอย่าง หลังเผาที่มีค่าการหดตัวรวมสูงจะมีความเสี่ยงแตกหักเสียหายได้ง่าย สำหรับไส้กรองเผาที 650 องศา เซลเซียสมีการหดตัวรวม 5.18 เปอร์เซ็นต์

รูปที่ 4.35 การหดตัวหลังการเผาของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่อุณหภูมิ 600-750 องศาเซลเซียส

4.2.11 ความหนาแน่นรวมของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัม มันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที

ความหนาแน่นรวมของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ ซิงก์ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่อุณหภูมิ 600-750 องศาเซลเซียสแสดงใน**รูปที่ 4.36** พบว่าค่าที่ได้จะอยู่ระหว่าง 0.83-0.92 กรัมต่อลูกบาศก์เซนติเมตรซึ่งมีค่ามากกว่าผลการทดลอง ในส่วนแรกเพราะว่าค่าเฉลี่ยขนาดอนุภาคของน้ำสลิปในการบดผสมที่เล็กกว่าส่งผลให้การจัดเรียงตัว ของเนื้อไส้กรองหนาแน่นกว่าอนุภาคที่มีขนาดใหญ่

รูปที่ 4.36 ความหนาแน่นรวมของขึ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ซี โอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ที่เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผาที่อุณหภูมิ 600-750 องศาเซลเซียส

4.2.12 ประสิทธิภาพการกรองน้ำของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัม มันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ เตรียมจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาทีเผาที่อุณหภูมิ 650 องศาเซลเซียส ภายในเวลา 5 นาที

จากผลการทดลองใน**ตารางที่ 4.13** พบว่าไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบที่เตรียมจากวัตถุดิบ ซึ่งได้จากการสังเคราะห์ บดผสมน้ำสลิป 30 นาที เผา 650 องศาเซลเซียสมีอัตราการไหลของน้ำกรอง ที่น่าพอใจคือ 0.16 ลิตรต่อนาทีแต่ยังมีค่าต่ำกว่ามาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.1420-2551) และมีประสิทธิภาพการดูดซับคลอรีนอิสระน้ำได้ 100 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 4.13 ประสิทธิภาพการกรองน้ำของไส้กรองเซรามิกเชิงประกอบของถ่านแกลบกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์

ไส้กรอง	แรงดันน้ำที่ใช้ใน การกรอง (บาร์)	พื้นที่ผิวไส้กรอง (ซม. ²)	อัตราการไหล ของน้ำกรอง (อิตร (นอซี)	ปริมาณคลอรีน อิสระในน้ำ (ppm)	
				ก่อน	หลัง
บดผสม 30 นาที	1.2	166.78	0.16	0.96	0.00

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากผลการทดลองการเตรียมวัสดุเซรามิกเชิงประกอบถ่านกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ โดยใช้ถ่านกัมมันต์และ ซีโอไลต์ใช้ผงทางการค้าเป็นวัตถุดิบ ขึ้นรูปด้วยเทคนิคการหล่อแบบน้ำ สลิป และเผาในบรรยากาศรีดักชัน สามารถสรุปได้ดังนี้

- สูตรการเตรียมน้ำสลิปที่สามารถขึ้นรูปไส้กรองได้คือ ถ่านกัมมันต์ 17.37 เปอร์เซ็นต์ ซีโอไลต์ โซเดียม เอ 17.37 เปอร์เซ็นต์ ซิงก์ออกไซด์อนุภาคระดับนาโนเมตร 0.35 เปอร์เซ็นต์ ฟินอ ลิกเรซิน (ตัวเชื่อมประสาน) 8.77 เปอร์เซ็นต์ คาร์บอกซิเมทิลเซลลูโลส (ตัวเชื่อมประสาน) 0.55 เปอร์เซ็นต์ และน้ำ 55.59 เปอร์เซ็นต์ บดผสมที่เวลา 15 30 45 และ 60 นาที
- จากผลการทดลองอุณหภูมิการเผาชิ้นงานตัวอย่างที่ 600 650 700 และ 750 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศรีดักชัน เป็นเวลา 1 ชั่วโมงพบว่าที่อุณหภูมิการเผา 700 องศาเซลเซียสจะให้ ค่าความแข็งแรงเชิงกลสูงสุดตามเวลาบดผสมน้ำสลิปที่ 15 30 45 และ 60 นาทีคือ 2.59 2.99 3.48 และ 3.47 เมกะพาสคัล ตามลำดับ
- ใส้กรองที่เผาที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียสในบรรยากาศรีดักขัน 1 ชั่วโมง จากการเตรียม บดผสมน้ำสลิปที่ 30 นาทีมีสมบัติการกรองน้ำได้ 0.14 ลิตรต่อนาที ลดความกระด้างในน้ำได้ ประมาณ 31.78 เปอร์เซ็นต์ ดูดซับคลอรีนอิสระในน้ำ 100 เปอร์เซ็นต์และกรองเชื้อ แบคทีเรียได้ 99 เปอร์เซ็นต์

จากผลการทดลองการเตรียมวัสดุเซรามิกเชิงประกอบถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ ออกไซด์ โดยใช้วัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ คาร์บอนจากการสังเคราะห์จากถ่านแกลบ เป็นวัตถุดิบ ขึ้นรูปด้วยเทคนิคการหล่อแบบน้ำสลิป และเผาในบรรยากาศรีดักชัน สามารถสรุปได้ ดังนี้

- สามารถสังเคราะห์วัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน โดยวิธีไฮโดรเทอร์ มัลจากถ่านแกลบ (SiO₂ 34.61%, C 62.97%) ที่อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง บ่มก่อนสังเคราะห์ 12 ชั่วโมง
- สูตรการเตรียมน้ำสลิปที่สามารถขึ้นรูปไส้กรองได้คือ วัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และคาร์บอน 37.86 เปอร์เซ็นต์ ซิงก์ออกไซด์อนุภาคระดับนาโนเมตร 0.38 เปอร์เซ็นต์ ฟินอ ลิกเรซิน (ตัวเชื่อมประสาน) 9.56 เปอร์เซ็นต์ คาร์บอกซิเมทิลเซลลูโลส (ตัวเชื่อมประสาน) 0.72 เปอร์เซ็นต์ และน้ำ 51.48 เปอร์เซ็นต์ บดผสมเป็นเวลา 30 นาที หล่อแบบ 3 ชั่วโมง
- จากผลการทดลองเผาชิ้นงานเซรามิกเชิงประกอบถ่านแกลบกัมมันต์/ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่มาจากการบดผสมน้ำสลิป 30 นาที ที่อุณหภูมิ 600 650 700 750 องศาเซลเซียสใน บรรยากาศรีดักชัน เป็นเวลา 1 ชั่วโมงพบว่าที่อุณหภูมิเผาที่ 650 มีค่าความแข็งแรงเชิงกล 4.13 เมกะพาสคัล และที่อุณหภูมิ 750 องศาเซลเซียสมีความแข็งแรงเชิงกล 5.27 เมกะพาส คัลให้ค่าความแข็งแรงเชิงกลสูงสุดแต่โครงสร้างซีโอไลต์โซเดียม เอ พังทลายไปแล้ว
- ใส้กรองที่เผาที่อุณหภูมิ 650 องศาเซลเซียสในบรรยากาศรีดักชัน 1 ชั่วโมง จากการเตรียม บดผสมน้ำสลิปที่ 30 นาทีมีสมบัติการกรองน้ำได้ 0.16 ลิตรต่อนาทีและดูดซับคลอรีนอิสระ ในน้ำ 100 เปอร์เซ็นต์

5.2 ข้อเสนอแนะ

- 1) ปรับเปลี่ยนตัวเชื่อมประสานชนิดอื่นเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของ ชิ้นงานตัวอย่างก่อนเผา
- ปรับเปลี่ยนปริมาณน้ำในการบดผสมน้ำสลิปเพราะในการทดลองทั้งสองส่วนใช้น้ำมากกว่า
 50 เปอร์เซ็นต์ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ชิ้นงานแห้งตัวช้า
- ประยุกต์ใช้งานวัสดุเซรามิกเชิงประกอบซีโอไลต์โซเดียม เอ และถ่านแกลบกัมมันต์ในรูปแบบ อื่นๆ เช่น ขึ้นรูปเป็นเม็ดกลมเพื่อใช้บำบัดน้ำเสียในตู้เลี้ยงปลา เป็นต้น
- 4) ทดสอบประสิทธิภาพการต้านเชื้อแบคทีเรียของซิงก์ออกไซด์

รายการอ้างอิง

- Hwang, S.C., R.A. Larson, and V.L. Snoeyink. 1990. Reactions of free chlorine with substituted anilines in aqueous solution and on granular activated carbon. <u>Water Research</u> 24: 427-432.
- 2. Gonce, N. and E.A. Voudrias. 1994. Removal of chlorite and chlorate ions from water using granular activated carbon. <u>Water Research</u> 28: 1059-1069.
- 3. Sorlini, S., et al. 2014. Influence of drinking water treatments on chlorine dioxide consumption and chlorite/chlorate formation. <u>Water Research</u> 54: 44-52.
- Falamaki, C. and M. Beyhaghi. 2009. Slip casting process for the manufacture of tubular alumina microfiltration membranes. <u>Materials Science Poland</u> 27: 427-441.
- Andersson, A., et al. 2001. Impact of temperature on nitrification in biological activated carbon (BAC) filters used for drinking water treatment. <u>Water</u> <u>Research</u> 35: 2923-2934.
- 6. Leilei, W., C. Wei, and L. Tao. 2008. Particle size distribution and property of bacteria attached to carbon fines in drinking water treatment. <u>Water Science and Engineering</u> 1: 102-111.
- การประปาส่วนภูมิภาค. 2559. <u>ขั้นตอนการผลิตน้ำประปา ของการประปาส่วนภูมิภาค</u> [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <u>http://www.pwa.co.th</u> [20 มิถุนายน 2560]
- จุฒิพล เล้าอรุณ. 2553. ความกระด้างของน้ำ (Water Hardness)[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.mwa.co.th [20 มิถุนายน 2560]
- เชาวเลข ชยวัฒนางกูร และ หทัยการ มิละโฮ. 2017. <u>มารู้จักน้ำบริสุทธิ์กันเถอะ,[</u>ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <u>http://www0.tint.or.th</u> [21 มิถุนายน 2560]
- บริษัท สตาร์วอเตอร์ฟิลเตอร์ จำกัด. 2017. <u>สารกรองน้ำ เรซิ่น[</u>ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <u>https://www.duan-daw.com</u> [21 มิถุนายน 2560]
- Matsui, Y., et al. 2009. Branched pore kinetic model analysis of geosmin adsorption on super-powdered activated carbon. <u>Water Research</u> 43: 3095-3103.

- 12. Liu, D., et al. 2016. A green technology for the preparation of high capacitance rice husk-based activated carbon. Journal of Cleaner Production 112, Part 1: 1190-1198.
- Dodevski, V., et al. 2017. Plane tree seed biomass used for preparation of activated carbons (AC) derived from pyrolysis. Modeling the activation process. <u>Colloids and Surfaces A: Physicochemical and Engineering Aspects</u> 522: 83-96.
- Li, S., et al. 2017. Preparation and characterization of super activated carbon produced from gulfweed by KOH activation. <u>Microporous and Mesoporous</u> <u>Materials</u> 243: 291-300.
- Loiola, A.R., et al. 2012. Structural analysis of zeolite NaA synthesized by a cost-effective hydrothermal method using kaolin and its use as water softener. Journal of Colloid and Interface Science 367: 34-39.
- Alkan, M., et al. 2005. The effect of alkali concentration and solid/liquid ratio on the hydrothermal synthesis of zeolite NaA from natural kaolinite. <u>Microporous and Mesoporous Materials</u> 86: 176-184.
- Chandrasekhar, S. and P.N. Pramada. 2008. Microwave assisted synthesis of zeolite A from metakaolin. <u>Microporous and Mesoporous Materials</u> 108: 152-161.
- 18. AUERBACH, S.M., K.A. CARRADO, and P.K. DUTTA. 2003. Handbook of zeolite science and technology. New York: Marcel Dekker.
- 19. Atta, A.Y., et al. 2012. Preparation of analcime from local kaolin and rice husk ash. <u>Applied Clay Science</u> 61: 8-13.
- 20. Zhan, Z., et al. 2014. High performance zeolite NaA membranes synthesized on the inner surface of zeolite/PES–PI blend composite hollow fibers. <u>Journal</u> <u>of Membrane Science</u> 471: 299-307.
- 21. Zhang, W., et al. 2014. Facile control of zeolite NaA dispersion into xanthan gum–alginate binary biopolymer network in improving hybrid composites for adsorptive removal of Co2+ and Ni2+. <u>Chemical Engineering Journal</u> 255: 316-326.
- 22. García, G., et al. 2015. Preparation of zeolite A with excellent optical properties from clay. Journal of Alloys and Compounds 619: 771-777.

- 23. Qian, T. and J. Li. 2015. Synthesis of Na-A zeolite from coal gangue with the in-situ crystallization technique. <u>Advanced Powder Technology</u> 26: 98-104.
- 24. Melo, C.R., et al. 2012. Synthesis of 4A zeolites from kaolin for obtaining 5A zeolites through ionic exchange for adsorption of arsenic. <u>Materials Science</u> <u>and Engineering: B</u> 177: 345-349.
- Moisés, M.P., et al. 2013. Synthesis of zeolite NaA from sugarcane bagasse ash.
 <u>Materials Letters</u> 108: 243-246.
- 26. Banerjee, S., S. Barman, and G. Halder. Sorptive elucidation of rice husk ash derived synthetic zeolite towards deionization of coalmine waste water: A comparative study. <u>Groundwater for Sustainable Development</u>
- Swenson, P., et al. 2012. Water desalination and de-oiling with natural zeolite membranes — Potential application for purification of SAGD process water.
 <u>Desalination</u> 286: 442-446.
- 28. Jha, B. and D.N. Singh. 2014. A three step process for purification of fly ash zeolites by hydrothermal treatment. <u>Applied Clay Science</u> 90: 122-129.
- 29. Mopoung, S., N. Sriprang, and J. Namahoot. 2014. Sintered filter materials with controlled porosity for water purification prepared from mixtures with optimal ratio of zeolite, bentonite, kaolinite, and charcoal. <u>Applied Clay Science</u> 88: 123-128.
- Pandey, P.K., S.K. Sharma, and S.S. Sambi. 2015. Removal of lead(II) from waste water on zeolite-NaX. <u>Journal of Environmental Chemical Engineering</u> 3: 2604-2610.
- Gallastegi-Villa, M., et al. 2016. Metal-loaded ZSM5 zeolites for catalytic purification of dioxin/furans and NOx containing exhaust gases from MWI plants: Effect of different metal cations. <u>Applied Catalysis B: Environmental</u> 184: 238-245.
- Li, J., et al. 2017. Excellent performance for water purification achieved by activated porous boron nitride nanosheets. <u>Materials Chemistry and Physics</u> 196: 186-193.

- Lin, K.-Y.A., C.-H. Wu, and A.P. Jochems. 2017. Adsorptive behaviors of methylimidazolium ionic liquids to a Y-type zeolite in water: Kinetics, isotherms, thermodynamics and interferences. Journal of Molecular Liquids 232: 269-276.
- 34. Meng, Q., et al. 2017. Zeolite A synthesized from alkaline assisted preactivated halloysite for efficient heavy metal removal in polluted river water and industrial wastewater. <u>Journal of Environmental Sciences</u> 56: 254-262.
- 35. Nakamura, A., et al. 2017. Adsorption of Cs ions using a temperatureresponsive polymer/magnetite/zeolite composite adsorbent and separation of the adsorbent from water using high-gradient magnetic separation. <u>Colloids</u> <u>and Surfaces A: Physicochemical and Engineering Aspects</u> 527: 63-69.
- Wibowo, E., et al. 2017. Reduction of seawater salinity by natural zeolite (Clinoptilolite): Adsorption isotherms, thermodynamics and kinetics. <u>Desalination</u> 409: 146-156.
- 37. Ying, Y., et al. 2017. Recent advances of nanomaterial-based membrane for water purification. <u>Applied Materials Today</u> 7: 144-158.
- 38. Sivasankar, V. and T. Ramachandramoorthy. 2011. Water softening behaviour of sand materials—Mimicking natural zeolites in some locations of Rameswaram Island, India. <u>Chemical Engineering Journal</u> 171: 24-32.
- Coker, E.N. and L.V.C. Rees. 2005. Kinetics of ion exchange in quasi-crystalline aluminosilicate zeolite precursors. <u>Microporous and Mesoporous Materials</u> 84: 171-178.
- 40. Mohamed, R.M., et al. 2009. Synthesis of highly ordered cubic zeolite A and its ion-exchange behavior. <u>Colloids and Surfaces A: Physicochemical and Engineering Aspects</u> 348: 87-92.
- 41. MUMPTON, A.F. 1999. La roca magica: Uses of natural zeolites in agriculture and industry. <u>Proc. Natl. Acad. Sci.</u> 96: 3463–3470.
- 42. Matai, I., et al. 2014. Antibacterial activity and mechanism of Ag–ZnO nanocomposite on S. aureus and GFP-expressing antibiotic resistant E. coli. <u>Colloids and Surfaces B: Biointerfaces</u> 115: 359-367.
- 43. Sirelkhatim, A., et al. 2015. Review on Zinc Oxide Nanoparticles: Antibacterial Activity and Toxicity Mechanism. <u>Nano-Micro Letters</u> 7: 219-242.

- 44. Chao Wang, et al. 2012. Antibacterial effects of zinc oxide nanoparticles on Escherichia coli K88. <u>African Journal of Biotechnology</u> 11: 10248-10254.
- 45. Alswat, A.A., et al. 2016. Effect of zinc oxide amounts on the properties and antibacterial activities of zeolite/zinc oxide nanocomposite. <u>Materials Science</u> <u>and Engineering: C</u> 68: 505-511.
- 46. Kim, S., et al. 2016. Assessing the toxicity and the dissolution rate of zinc oxide nanoparticles using a dual-color Escherichia coli whole-cell bioreporter. <u>Chemosphere</u> 163: 429-437.
- Ananth, A., et al. 2017. Soft jet plasma-assisted synthesis of Zinc oxide nanomaterials: Morphology controls and antibacterial activity of ZnO. <u>Chemical Engineering Journal</u> 322: 742-751.
- 48. Gupta, R., et al. 2017. Effect of morphology of zinc oxide in ZnO-CdS-Ag ternary nanocomposite towards photocatalytic inactivation of E. coli under UV and visible light. <u>Chemical Engineering Journal</u> 307: 966-980.
- Murali, M., et al. 2017. Antibacterial and antioxidant properties of biosynthesized zinc oxide nanoparticles from Ceropegia candelabrum L. – An endemic species. <u>Spectrochimica Acta Part A: Molecular and Biomolecular</u> <u>Spectroscopy</u> 179: 104-109.
- 50. He, Z.-h., L.-y. Li, and S.-g. Du. 2017. Creep analysis of concrete containing rice husk ash. <u>Cement and Concrete Composites</u> 80: 190-199.
- 51. Al-Khalaf, M.N. and H.A. Yousif. 1984. Use of rice husk ash in concrete. International Journal of Cement Composites and Lightweight Concrete 6: 241-248.
- 52. Antiohos, S.K., V.G. Papadakis, and S. Tsimas. 2014. Rice husk ash (RHA) effectiveness in cement and concrete as a function of reactive silica and fineness. <u>Cement and Concrete Research</u> 61–62: 20-27.
- 53. Srivastava, V.C., I.D. Mall, and I.M. Mishra. 2006. Characterization of mesoporous rice husk ash (RHA) and adsorption kinetics of metal ions from aqueous solution onto RHA. Journal of Hazardous Materials 134: 257-267.
- 54. Sobrosa, F.Z., et al. 2017. Development of refractory ceramics from residual silica derived from rice husk ash. <u>Ceramics International</u> 43: 7142-7146.

- 55. Husni, H., et al. 2017. Superhydrophobic rice husk ash coating on concrete. <u>Construction and Building Materials</u> 144: 385-391.
- 56. Thakkar, M., et al. 2016. In bed catalytic tar reduction in the autothermal fluidized bed gasification of rice husk: Extraction of silica, energy and cost analysis. <u>Industrial Crops and Products</u> 87: 324-332.
- 57. Abbas, S., S.M.S. Kazmi, and M.J. Munir. 2017. Potential of rice husk ash for mitigating the alkali-silica reaction in mortar bars incorporating reactive aggregates. <u>Construction and Building Materials</u> 132: 61-70.
- Chabannes, M., et al. 2017. Experimental investigation of the shear behaviour of hemp and rice husk-based concretes using triaxial compression. <u>Construction and Building Materials</u> 143: 621-632.
- 59. Gad, H.M.H., et al. 2017. Radiation-induced grafting copolymerization of resin onto the surface of silica extracted from rice husk ash for adsorption of gadolinium. Journal of Molecular Liquids 231: 45-55.
- 60. Hossain, S.K.S., et al. 2017. Preparation of forsterite refractory using highly abundant amorphous rice husk silica for thermal insulation. Journal of Asian <u>Ceramic Societies</u> 5: 82-87.
- 61. Khoshbin, R. and R. Karimzadeh. 2017. Synthesis of mesoporous ZSM-5 from rice husk ash with ultrasound assisted alkali-treatment method used in catalytic cracking of light naphtha. <u>Advanced Powder Technology</u> 28: 1888-1897.
- 62. Lee, J.H., et al. 2017. Preparation of high purity silica originated from rice husks by chemically removing metallic impurities. <u>Journal of Industrial and</u> <u>Engineering Chemistry</u> 50: 79-85.
- 63. Shen, Y. 2017. Rice husk silica derived nanomaterials for sustainable applications. <u>Renewable and Sustainable Energy Reviews</u> 80: 453-466.
- 64. Sinyoung, S., et al. 2017. Synthesis of belite cement from nano-silica extracted from two rice husk ashes. <u>Journal of Environmental Management</u> 190: 53-60.
- 65. Zhang, W., et al. 2017. Direct carbonization of rice husk to prepare porous carbon for supercapacitor applications. <u>Energy</u> 128: 618-625.
- สุจินต์ พราวพันธุ์. 2537. <u>การใช้สาร CMC ในงานเซรามิก[</u>ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <u>http://www.dss.go.th</u> [21 มิถุนายน 2560]

- 67. Tennison, S.R. 1998. Phenolic-resin-derived activated carbons. <u>Applied</u> <u>Catalysis A: General</u> 173: 289-311.
- 68. Luz, A.P., et al. 2017. Graphitization of phenolic resins for carbon-based refractories. <u>Ceramics International</u> 43: 8171-8182.
- ปรีดา พิมพ์ขาวดำ. 2539. เซรามิกส์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- Tuaprakone, T., N. Wongphaet, and T. Wasanapiarnpong. 2011. Fabrication of Activated Rice Husk Charcoal by Slip Casting as a Hybrid Material for Water Filter Aid. <u>IOP Conference Series: Materials Science and Engineering</u> 18: 182009.
- 71. ธีวินท์ ทั่วประโคน. 2553. <u>การเตรียมและการหาลักษณะสมบัติของวัสดุพรุนจากถ่านกัม</u> <u>มันต์โดยการหล่อแบบ</u>. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ภาควิชาวัสดุศาสตร์ คณะ วิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 72. Tepamat, T., M. Mongkolkachit, and T. Wasanapiarnpong. 2012. SYNTHESIS OF ZEOLITE NaA AND ACTIVATED CARBON COMPOSITE FROM RICE HUSK. <u>Suranaree J. Sci. Technol</u> 21: 119-123.
- 73. ธนากร เทพามาตย์. 2555. <u>การเตรียมและลักษณะสมบัติของวัสดุเชิงประกอบซีโอไลต์</u> โซเดียมเอและถ่านกัมมันต์จากถ่านแกลบ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ภาควิชาวัสดุ ศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- 74. Petkowicz, D.I., et al. 2008. Zeolite NaA from Brazilian chrysotile and rice husk. <u>Microporous and Mesoporous Materials</u> 116: 548-554.
- 75. Colantuono, A., et al. 1997. Thermal shrinkage of various cation forms of zeolite A. <u>Thermochimica Acta</u> 296: 59-66.
- 76. Dimitrijević, R., V. Dondur, and A. Kremenović. 1996. Thermally induced phase transformations of Ca-exchanged LTA and FAU zeolite frameworks: Rietveld refinement of the hexagonal CaAl2Si2O8 diphyllosilicate structure. <u>Zeolites</u> 16: 294-300.
- 77. Greaves, G.N., Zeolite Instability and Collapse, in Phase Transitions and Self-Organization in Electronic and Molecular Networks, M.F. Thorpe and J.C. Phillips, Editors. 2001, Springer US. p. 225-246.

- 78. Greaves, G.N., F. Meneau, and G. Sankar. 2003. SAXS/WAXS and XAFS studies of zeolite stability. <u>Nuclear Instruments and Methods in Physics Research</u> <u>Section B: Beam Interactions with Materials and Atoms</u> 199: 98-105.
- 79. Radulović, A., et al. 2010. Thermal transformation of Na-LTA zeolite into lowcarnegieite: The influence of residual sodium and aluminium species. <u>Thermochimica Acta</u> 511: 37-42.
- 80. Katsuki, H. and S. Komarneni. 2009. Synthesis of Na-A and/or Na-X zeolite/porous carbon composites from carbonized rice husk. <u>Journal of Solid</u> <u>State Chemistry</u> 182: 1749-1753.
- 81. Naskar, M.K., D. Kundu, and M. Chatterjee. 2011. Coral-like hydroxy sodalite particles from rice husk ash as silica source. <u>Materials Letters</u> 65: 3408-3410.
- 82. Abu Bakar, M.S. and J.O. Titiloye. 2013. Catalytic pyrolysis of rice husk for biooil production. Journal of Analytical and Applied Pyrolysis 103: 362-368.
- 83. Bohra, S., D. Kundu, and M.K. Naskar. 2014. One-pot synthesis of NaA and NaP zeolite powders using agro-waste material and other low cost organic-free precursors. <u>Ceramics International</u> 40: 1229-1234.
- 84. Alfaro, S., et al. 2007. Aging time effect on the synthesis of small crystal LTA zeolites in the absence of organic template. <u>Materials Letters</u> 61: 4655-4658.
- 85. Esposito, S., et al. 2004. A comparative study of the thermal transformations of Ba-exchanged zeolites A, X and LSX. <u>Journal of the European Ceramic Society</u> 24: 2689-2697.
- Mascolo, M.C., et al. 2003. Thermal crystallization of ion-exchanged zeolite A. Journal of the European Ceramic Society 23: 1705-1713.

ภาคผนวก ก

ที่บดผสม 45 นาที

ที่บดผสม 15 นาที

ภาคผนวก ข

องค์ประกอบทางเฟส

ตารางที่ 1 แสดงค่า 2 theta, Intensity และ hkl ของ Zeolite NaA ซึ่งเป็นข้อมูลมาตรฐานจาก 2003 JCPDS-International Centre for Diffraction Data (PCPDFWIN) หมายเลข JCPDS 00-038-0241

	Pattern : 00-038-0241		Radiation = 1.540600				Quality : High						
	Na ₂ Al ₂ Si _{1.85} O _{7.7} ·5.1H ₂ O /Na ₂ O·Al ₂ O ₃ ·1.85SiO ₂ ·5.1H ₂ O Sodium Aluminum Silicate Hydrate <i>Also called</i> : Zeolite A, (Na)		2th 7.187 10.148 12.439 16.073 17.618 20.352 21.621 23.941 26.057 27.056 29.889 30.764	1 100 69 35 25 2 6 36 53 16 47 55 9	h 1 1 2 2 2 3 3 3 3 4 3	<i>k</i> 011112012213	/ 0 1 0 1 0 1 0 1 0 1 0 0						
0	Lattice : Cubic S.G. : (0) a = 12.32000 Additional pattern: To replace 11-590. Data collection flag: Ambient. Milton, R., 2,882,243., U.S. Patent (1959)	Mol. weight = 366.97 Volume [CD] = 1869.96 Dx = 0.326 Dm = 1.990	32.465 33.305 34.116 35.671 36.471 36.37 40.059 41.444 42.112 42.760 43.407 44.074 47.808 48.986 49.884 47.82 52.455 54.163 54.723 56.328 57.402 58.479 60.546 61.076 62.587 63.060 65.084 65.599 66.548 68.482 68.999	12 4 22 5 4 3 1 3 7 10 3 4 9 7 4 2 3 2 13 6 2 4 6 4 2 1 3 2 3 2 5 2 8	4 4 3 4 4 5 5 5 4 4 5 5 6 5 5 6 6 7 5 7 7 7 7 6 7 7 8 6 7 7 8 9 9	2 2 3 2 3 1 2 2 4 4 3 3 0 4 4 2 3 0 5 2 2 2 3 5 4 4 2 5 5 5 3 0 1	0 1 2 2 0 1 0 1 0 1 0 1 0 0 1 2 0 0 0 0						
	Radiation : CuKa Lambda : 1.54180 SS/FOM : F30= 88(0.0081,42)	Filter : Not specified d-sp : Diffractometer	_										

ตารางที่ 2 แสดงค่า 2 theta, Intensity และ hkl ของ Sodium Aluminum Silicate ซึ่งเป็นข้อมูล มาตรฐานจาก 2003 JCPDS-International Centre for Diffraction Data (PCPDFWIN) หมายเลข JCPDS 00-052-1342

	Pattern : 00-052-1342			1.5405	598		Quality : Not indexed				
	NaAISiO₄ Sodium Aluminum Silicate	2th 21.199 24.531 35.008 37.964 41.355 43.256 48.093 50.449 55.317 56.898	i 100 12 11 38 6 3 11 3 3 4 4 3	<i>h</i> 1 1 2 1 2 1 1 2 4 4 0 2	k 121432521067	1 1 1 1 1 2 1 2 0 1 2 0					
)	Lattice : Orthorhombic S.G. : Pmaa (49) a = 7.66950 b = 12.55290 c = 5.44930 a/b = 0.61097 c/b = 0.43411	Mol. weight = 142.05 Volume [CD] = 524.63 Dx = 0.450	59.376 62.955 63.122 67.181 72.288	6 6 2 3 2 2	4 1 0 5 4	1 8 5 3 7	2 1 3 1 0				
)	Sample preparation: Hydrated alumina refluxed in aqueous ethanol for 4 hours. for 6 hours. General comments: The material may b Additional pattern: See 44-1496 for dat Data collection flag: Ambient.										
	Nayak, M., Kutty, T., Material Chemistry and Physics, volume 57, page 138 (1998)										
	Radiation : CuKa1 Lambda : 1.54060 SS/FOM : F17= 2(0.0760,142)	Filter : Not specified d-sp : Diffractometer									

ตารางที่ 3 แสดงค่า 2 theta, Intensity และ hkl ของ Zeolite LTA ซึ่งเป็นข้อมูลมาตรฐานจาก 2003 JCPDS-International Centre for Diffraction Data (PCPDFWIN) หมายเลข JCPDS 01-089-8015

Na94.75(Al96Si96O384)(H2O)39.17			Radiation = 1.540600				Quality : Calculated							
Na94.75(Al96Si96O384)	(H ₂ O) _{39.17}		2th	1	h	ĸ	,	2th	1	h	k			
Sodium Aluminum Silicate Hydrate Zeolite LTA, syn			7.195 10.182 12.478 14.418 16.131 17.682 20.445	999 664 194 2 279 10 17	2224444	0220224	0 0 2 0 0 2 0	66.324 66.816 67.306 67.672 68.281 68.766 69.249	1 18 1 1 6 23	12 14	12 6 10 5 8 2			
Lattice : Face-centered	cubic	Mol. weight = 14314.14	21.393 21.700 22.889 24.023 25.108 26.151 27.157	13 111 2 178 3 10 90	54664661	3 4 2 2 4 4 4 4	1 2 0 2 4 0 2 4	69.730 70.210 70.689 71.167 71.524 72.117 72.591	1 2 2 10 1 1 4	14 15 12	2 8 4 12 11 12 4			
S.G. : Fm-3c (226)		Volume [CD] = 14801.41	27.889 29.072 29.987	2 2 125	7 8 8	3 0 2	1 0 0	73.063 73.534 74.355	12 1	14	10 6 3			
a = 24.55280	Z = 1	Dx = 1.606 V/cor = 3.82	30.878 31.531 31.746 32.593 33.216 33.421 34.232 35.804 36.569 37.319 38.057 39.498	26 1 2 18 13 95 9 30 1 15 7	8 7 6 8 7 8 6 8 10 8 6 8	2256454640666	2 1 2 0 3 2 4 4 0 2 6 4	74.473 74.941 75.291 75.873 76.338 76.802 77.265 77.727 78.188 78.649 79.567 79.911	1 1 4 5 2 4 5 10 2 1 1	14	0 10 9 8 8 8 10 12 2 4 7			
ICSD collection code: 088329 Remarks from ICSD/CSD: REM RVP. Test from ICSD: Charge sum slightly deviates from zero. Temperature factor: ITF Data collection flag: Ambient.		40.202 41.580 42.256 42.252 43.417 43.581 44.214 44.214 44.714 44.714 44.74 44.74 45.510 45.983 46.762 47.378 47.938 48.442 48.593 49.191 49.637 50.373 51.535 51.966 52.109 52.678 53.103 53.244 53.805	7 5 15 2 18 16 3 11 26 1 2 1 1 2 9 15 1 1 1 1 5 1 1 1 2 48 2 7 1 15 4 1 5 1 1 1 1 5 1 1 1 5 1 5 1 5 1	8 10 8 11 10 8 9 10 12 11 12 9 12 12 12 12 12 12 12 12 12 12	4 8 3 4 6 7 6 0 5 2 2 7 4 4 8 7 6 4 3 6 6 8 5 0 10 9 2 8	2014632010250221641028100120	79.911 80.026 80.483 80.941 81.853 82.309 82.650 83.672 84.126 84.466 84.486 85.032 85.486 85.938 86.277 86.841 87.293 87.745	1 1 2 4 1 4 2 3 2 1 2 1 1 1 1 1 4 1	14	7 4 10 102 6 9 8 14 110 12 5 8 0 14				
Hasegawa, K., Nishibori, E., Takata, M., Sakata, M., Togashi, N., Yu, J., Terasaki, O., Jpn. J. Appl. Phys. Part 1, volume 38, page 65 (1999) Calculated from ICSD using POWD-12++			54.302 54.302 55.328 56.010 56.553 57.092 57.628 58.690 59.216 59.609 60.261 60.650 60.779 61.295	15 4 1 5 11 3 18 12 1 3 2 2 4	12 14 13 12 14 14 14 14 15 15 14	° 4 7 8 4 6 6 0 5 0 5 8 2 6	2 2 1 4 4 0 2 0 4 1 0 3 0 2 0							
			61.808	2	14	4	0							

ภาคผนวก ค

การกระจายตัวขนาดรูพรุน

Report date: 05/07/2014 Analysis date: 04/29/2014 Quantachrome Instruments Quantachrome Poremaster for Windows® Data Report Version 4.03
 Sample ID
 Filtex

 Sample Weight
 0.2352 grams

 Sample Description
 TISTR
 File Name S442902H_Merged Bulk Sample Volume 0.7379 cc Comments 29/4/2557 Hg Surface Tension 480.00 erg/cm² Minimum Delta Vol. 0.000 % FS Hg Contact Angle (I)140.00°,(E)140.00° Moving Point Avg. 11 (Scan Mode) Mercury volume normalized by sample weight. Operator Panita -dV/dlogD vs. Pore Size I 1.7322 1.5590 1.3858 1.2126 1.0393 [cc/g] 0.8661 -0.6929 0.5197 0.3464 0.1732 A992330 Particula 0.0000 50 20 5 2 5 5 2 2 7E-100 10 1E-0 1E-1 William . Diameter [)] 00.

ร**ูปที่ 13** การกระจายตัวขนาดรูพรุนของไส้กรองน้ำ Filtex

รูปที่ 14 การกระจายตัวขนาดรูพรุนของไส้กรองน้ำ Mazuma

รูปที่ 15 การกระจายตัวขนาดรูพรุนของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากบดผสมน้ำสลิป 15 นาทีเผาที่ 600 องศาเซลเซียส

ร**ูปที่ 16** การกระจายตัวขนาดรูพรุนของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากบดผสมน้ำสลิป 30 นาทีเผาที่ 600 องศาเซลเซียส

รูปที่ 17 การกระจายตัวขนาดรูพรุนของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากบดผสมน้ำสลิป 45 นาทีเผาที่ 600 องศาเซลเซียส

รูปที่ 18 การกระจายตัวขนาดรูพรุนของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากบดผสมน้ำสลิป 60 นาทีเผาที่ 600 องศาเซลเซียส

รูปที่ 19 การกระจายตัวขนาดรูพรุนของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากบดผสมน้ำสลิป 15 นาทีเผาที่ 650 องศาเซลเซียส

.....

รูปที่ 20 การกระจายตัวขนาดรูพรุนของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากบดผสมน้ำสลิป 30 นาทีเผาที่ 650 องศาเซลเซียส

รูปที่ 21 การกระจายตัวขนาดรูพรุนของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากบดผสมน้ำสลิป 45 นาทีเผาที่ 650 องศาเซลเซียส

รูปที่ 22 การกระจายตัวขนาดรูพรุนของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากบดผสมน้ำสลิป 60 นาทีเผาที่ 650 องศาเซลเซียส

.

รูปที่ 23 การกระจายตัวขนาดรูพรุนของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากบดผสมน้ำสลิป 15 นาทีเผาที่ 700 องศาเซลเซียส

รูปที่ 24 การกระจายตัวขนาดรูพรุนของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากบดผสมน้ำสลิป 30 นาทีเผาที่ 700 องศาเซลเซียส

รูปที่ 25 การกระจายตัวขนาดรูพรุนของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากบดผสมน้ำสลิป 45 นาทีเผาที่ 700 องศาเซลเซียส

ร**ูปที่ 26** การกระจายตัวขนาดรูพรุนของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากบดผสมน้ำสลิป 60 นาทีเผาที่ 700 องศาเซลเซียส

ร**ูปที่ 27** การกระจายตัวขนาดรูพรุนของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากบดผสมน้ำสลิป 15 นาทีเผาที่ 750 องศาเซลเซียส

รูปที่ 28 การกระจายตัวขนาดรูพรุนของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากบดผสมน้ำสลิป 30 นาทีเผาที่ 750 องศาเซลเซียส

.....

รูปที่ 29 การกระจายตัวขนาดรูพรุนของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากบดผสมน้ำสลิป 45 นาทีเผาที่ 750 องศาเซลเซียส

.

ร**ูปที่ 30** การกระจายตัวขนาดรูพรุนของชิ้นงานตัวอย่างเซรามิกเชิงประกอบของถ่านกัมมันต์/ ซีโอไลต์/ซิงก์ออกไซด์ ที่เตรียมจากบดผสมน้ำสลิป 60 นาทีเผาที่ 750 องศาเซลเซียส

.

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายธนากร เทพามาตย์ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2549 เข้าทำงาน ตำแหน่งพนักงานบริการวิทยาศาสตร์ ที่คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญามหาบัณฑิต วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรเทคโนโลยีเซรามิก ภาควิชาวัสดุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2555 และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาดุษฎี บัณฑิต วิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวัสดุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2560

การนำเสนอผลงานทางวิชาการ

9-11 มิถุนายน 2560 Asia Conference on Mechanical and Materials Engineering (ACMME 2017) at University of Tokyo, Tokyo, Japan (Oral presentation)

14-15 ธันวาคม 2559 International Conference on Materials Science and Technology (MSAT9) at Swissotel Le Concorde Bangkok (Poster presentation, Best poster award)

15-16 ธันวาคม 2557 International Conference on Materials Science and Technology (MSAT8) at Swissotel Le Concorde Bangkok (Oral presentation)

11-13 กันยายน 2556 International Conference on Traditional and Advanced Ceramics ICTA2013 at Bitec Bangna, Bangkok, Thailand (Poster presentation)

การตีพิมพ์ผลงานทางวิชาการ

1 Tepamat, T., M. Mongkolkachit, and T. Wasanapiarnpong. 2012. SYNTHESIS OF ZEOLITE NaA AND ACTIVATED CARBON COMPOSITE FROM RICE HUSK. Suranaree J. Sci. Technol 21: 119-123.

2 Tepamat, T., et al. 2014. Preparation of Activated Carbon and Zeolite NaA Composites from Rice Husk Charcoal for Water Filtration. Key Engineering Materials 608: 241-246.

3 Tepamat, T., et al. 2015. Fabrication of Zeolite Na-A and Activated Carbon Composites by Slip Casting for Drinking Water Filtration. Key Engineering Materials 659: 299-303.